

„Potešujte môj ľud“

štúdium Biblie

1
2021

OBSAH

Úvod	3
1. Kríza identity.....	5
2. Kríza dôvery k vodcom.....	12
3. Keď sa ti rúca svet.....	19
4. Tvrdá škola omylov.....	26
5. Knieža pokoja.....	33
6. Keď sa niekto hrá na Boha	40
7. Záchrana pred Asýrčanmi	47
8. „Potešujte môj ľud“	54
9. Služiť a zachrániť.....	61
10. Obeť pre našu záchranu	68
11. Tvorivá láska	75
12. Túžba všetkých národov.....	82
13. Nová zem	89

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

Úlohy sobotnej školy – 1. štvrtrok 2021

„Potešujte môj ľud“

Autor: Roy E. Gane

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

Úvod

Odvtedy, čo boli slová proroka Izaiáša vyslovené po prvýkrát, hlboko sa vryli a zakorenili v myslí každého, kto ich počul. Zasľúbenia, ako „Boh s nami“ (Iz 7,14), „lebo dieťa sa nám narodilo“ (Iz 9,5.6), „nech sa zdvihne každé údolie“ (Iz 40,4) a „on bol prebodnutý pre naše priestupky, zmučený pre naše nepravosti; znášal trest za náš pokoj, jeho jazvami sa nám dostalo uzdravenia“ (Iz 53,5), sú dôležité aj pre nás, pretože nám prinášajú nádej.

Slová vytvárajú v našej myslí obrazy, predstavy, dojmy, spomienky. Zbytočné a prázdne slová vytvárajú slabé a povrchné dojmy; mocné, uvážené a hlboké vytvárajú predstavy silné a živé. Preto nás slová proroka Izaiáša oslovujú dodnes – aj po 27 storočiach – rovnako silno a strhujúco.

Báseň o trpiacom služobníkovi (Iz 52,13–53,12) nám podáva taký výrazný obraz Mesiáša, aký nenachádzame na nijakom inom mieste Starej zmluvy. Práve táto stať oprávňuje proroka Izaiáša niest označenie „starozmluvný evanjelista“.

Proroctvo o kráľovi Kýrovi (uvádza priamo jeho meno!), ktoré vyslovil 150 rokov predtým, ako tento perzský kráľ dobyl Babylon (Iz 44,28–45,6), je také presné, že niektorí učenci kvôli tomu prisúdili nemalú časť knihy proroka Izaiáša akémusi neskoršiemu „druhému Izaiášovi“. Je to zbytočný výmysel tých, ktorí pre svoju „krátkozrakosť“ nedokážu preniknúť za rozumové hranice ľudskej predstavivosti.

Inšpirovaná kniha proroka Izaiáša je jedinečná spleť živého obrazu, výnimočného básnického rytmu a rovnováhy (podobný dramatický kontrast sledujeme aj v dielach hudobného skladateľa L. van Beethovena). Je bohato popretkávaná hlbokými, dobre uváženými, zladenými a opakujúcimi sa myšlienkami. Takto prorok stále viac a viac rozvíja a prehĺbuje tému celej knihy: Hospodin pôsobí spásu. Vďaka tomu sa stala vzácnym literárnym nositeľom Božích myšlienok, ktoré sú o tolko vyššie než pozemské, o čo vyššie sú nebesia ako zem (Iz 55,9). V dejinách literatúry či už svetskej, alebo cirkevnej, je len niekoľko diel, ktoré by bolo možné porovnávať s knihou proroka Izaiáša – a to dokonca aj v prekladoch, kde sa strácajú slovné hračky a aliterácia hebrejského jazyka (súzvuk vznikajúci opakovaním rovnakej hlásky na začiatku slov vo verši).

Poznáme slová proroka Izaiáša. Sú výstižné, básnické, dojemné a mocné. Poznáme však Izaiáša ako človeka? Poznáme svet, v ktorom žil, písal, modlil sa a prorokoval? Izaiáš žije v nebezpečných časoch, keď bola na vrchole svojej moci krutá Asýrska ríša. Oveľa horšie však bolo to, že medzi obyvateľmi Judska – vyvoleným ľudom – sa stále viac prehľboval morálny úpadok. Lakomstvo a bieda bojovali na uliciach. V honbe za bohatstvom alebo v boji o prežitie sa niektorí nadýchali narkotických výparov márnej eufórie, kým ostatní hynuli od zúfalstva. Izaiáš, v snahe zachovať identitu svojho národa, pomáhal ostatku oslobodiť sa od falošných istôt a žiť v realite. Vyzýval ľud, aby sa spoliehal na svojho Boha, Svätého Izraelovho, Stvoriteľa neba a zeme, ktorý

pozná každého po mene. Sľúbil im preda, že ich ochráni pred ohňom..., pod podmienkou, že budú počúvať... a poslúchať.

Izaiáš radil kráľom. Keď asýrske légie obkľučovali mesto, v ktorom bol malý zvyšok Božieho ostatku, boli to Izaiášove prorocké slová, ktoré posilnili kráľa Chizkiju a pomohli mu veriť v zázrak, ktorý bol pre Jeruzalem jedinou nádejou (Iz 36–37). Keby bol vtedy Jeruzalem Asýrii podľahol – a nie o storočie neskôr Babylonu – asýrska politika rozptyľovania obyvateľov dobytých území by zničila národnú identitu Judska. Židovský národ, z ktorého sa mal narodiť Mesiáš, Spasiteľ sveta, by prestal existovať.

Boh povedal: „Potešujte môj ľud!“ (Iz 40,1) Táto útecha preniká cez temné údolie bez nádeje a zúfalstva do jasnejšieho a lepšieho sveta. Je v nej nádej, ktorá v skúškach a ťažkých časoch, keď človek stráca vieru, udržuje spoločenstvo viery živé.

V tomto štvrtroku sa bližšie pozrieme na proroka Izaiáša; na to, čo povedal, v akej dobe žil, aké situácie prežíval. Viac sa však sústredíme na jeho Bohu, ktorý nielen vtedy, ale aj dnes hovorí: „Neboj sa, lebo som ťa vykúpil, povolal som ťa tvojím menom, môj si ty!“ (Iz 43,1)

Aké je poslanstvo proroka Izaiáša? Prečo nás oslovuje dodnes? Aké výstrahy a zaslúbenia prináša? Čo nám hovorí o našom Bohu, ktorého aj dnes potrebujeme tak zúfalo poznať – nech sme ktokoľvek a žijeme kdekoľvek?

Autorom úloh na tento štvrtrok je Dr. Roy Gane, odborník na hebrejčinu a učiteľ Starej zmluvy na Andrews University Theological Seminary v americkom Berrien Springs (Michigan).

KRÍZA IDENTITY

ZÁKLADNÝ VERŠ

Podte len a súdme sa – vraví Hospodin. Ak sú vaše hriechy ako šarlát, môžu zbelieť na sneh; ak sú červené ako purpur, môžu byť ako vlna. (Iz 1,18)

Stratení v krajine zábudlivosti

Možno sa vám niekedy stalo, že vám cez cestu prechádzalo stádo kráv. Čakať a pozorovať ich, ako sa pomaly vlečú a popritom prežúvajú, si vyžadovalo veľkú dávku trepezlivosti. Pastier tam možno ani nebol, pretože kravy väčšinou poznajú cestu do svojej maštale. Vedia kam a komu patria.

Ak sa v nejakom obchode stratí malé dieťa, kričí: „Mama, kde si?!“ Nevie ju hneď v tom množstve ľudí nájsť, ale určite tú svoju mamu medzi nimi spozná. Smutné je, že – na rozdiel od kráv a malého dieťaťa – obyvatelia Judska zabudli, že patria Bohu, svojmu nebeskému Otcovi. Ako ľud zmluvy stratili svoju pravú identitu. „Synov som vychoval a vyvýšil, oni však odpadli odo mňa. Vól pozná svojho gazdu i osol jasle svojho pána, Izrael nepozná, môj ľud nechce chápať.“ (Iz 1,2.3) Tento príbeh je síce starý, ale v rôznych obmenách sa v živote Božích detí môže opakovať aj dnes.

OSNOVA ÚLOHY

1. Problém Božieho ľudu

- Iz 1,1 – 9: Odcudzenie sa Bohu (nedeľa)
- Iz 1,10 – 17: Formálna zbožnosť bez vzťahu (pondelok)

2. Božia reakcia na ich zlyhanie

- Iz 1,18: Ponuka odpustenia a obnovy vzťahu (utorok)
- Iz 1,19 – 31: Výzva k novému rozhodnutiu (streda)
- Iz 5,1 – 7: Maximálna snaha o záchranu (štvrtok)

V úlohe na tento týždeň sa budeme venovať prvým kapitolám biblickej knihy proroka Izaiáša. Uvidíme v nich, akým spôsobom sa Boh aktívne snažil (a stále sa snaží) obnoviť vzťah lásky medzi ním a jeho ľuďom, ktorý sa mu odcudzil.

MÔJ ĽUD MA NEPOZNÁ

¹ Videnie Izaiáša, Amócovho syna, ktoré prijal o Judsku a Jeruzaleme v dňoch Uzziju, Jotáma, Acháza a Chizkiju, judských kráľov. ² Počujte, nebesia, počúvaj, zem, lebo Hospodin hovorí: „Synov som vychoval a vyvýšil, oni sa mi však spreneverili. ³ Vól pozná svojho gazdu, osol jasle svojho pána, ale Izrael nepozná, môj ľud nechápe.“ ⁴ Beda hriešnemu národu, ľudu zataženému vinou, potomstvu zločincov, skazeným synom. Opustili Hospodina, pohrdli Svätým Izraela, celkom sa odcudzili. ⁵ Kde vás ešte udrieť, keď sa tak búrite? Hlava je celá boľavá, srdce je úplne vysilené. ⁶ Nič nie je na ňom zdravé, od hlavy po päty samá modrina, jazva a čerstvá rana, opuchnutá, neobviazaná a neošetrená olejom. ⁷ Vaša krajina sa stala púšťou, vaše mestá sú do tla vypálené, vašu pôdu pred očami vyžierajú cudzinci, je spustošená, cudzinci ju rozvrátili. ⁸ Dcéra Siona zostala ako búdka vo vinici, ako chatrč na uhorkovom poli, ako obliehané mesto. ⁹ Keby nám Hospodin zástupov nenechal malý zvyšok, boli by sme ako Sodoma, podobali by sme sa Gomore. (Iz 1,1 – 9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Krátky úvod knihy proroka Izaiáša tvorí predstavenie autora (syn Ámosov), zmienka o pôvode jeho posolstva (videnie) a adresát knihy (Judské kráľovstvo a jeho hlavné mesto Jeruzalem v čase vlády štyroch kráľov). Konkrétnosť úvodu hovorí tiež o tom, že Izaiášovými poslucháčmi boli najmä jeho súčasníci, obyvatelia jeho vlastnej krajiny. Slová, ktoré prináša, sa týkajú ich stavu a údely.

Izaiáš sa zmieňuje o kráľoch, za vlády ktorých pôsobil. Zužuje tým okruh poslucháčov a knihu dáva do súvisu s historickými a politickými udalosťami tohto obdobia. Tento časový rámec upriamuje našu pozornosť na 2Krl' 15–20 a 2Krn 26–32.

Pozorne si prečítaj úvodnú časť Iz 1–9. Čo sa pokazilo vo vzťahu obyvateľov Judska k Hospodinovi? Aké dôsledky to do ich života prinieslo? Akú nádej môžeme v tomto texte započuť?

Izaiášovo posolstvo sa začína slovami: „Počujte, nebesá, naslúchaj zem...“ (Porovnaj 5 Moj 30,19; 31,28.) To neznamená, že samotné nebo a zem počujú a rozumejú. Boh tým chce zdôrazniť dôležitosť svojich slov. Keď niektorý staroveký blízkovýchodný kráľ, napríklad vládca Chetitov, uzavrel politickú zmluvu s niektorým nižším panovníkom a chcel pripomenúť, že bude sledovať každé porušenie dohody a prísne ho potrestá, volal jeho bohov za svedkov. Keď sám Kráľ kráľov uzavrel za Mojžiša zmluvu s Izraelitami, neodvolával sa na iných bohov ako na svedkov. Ako jediný a pravý Boh sa odvoláva priamo na nebo a zem (pozri 5 Moj 4,26).

APLIKÁCIA

- Vo svetle úvodného biblického textu sa zamysli na tým, ako by dnes Boh mohol hodnotiť svoj ľud, kresťanskú cirkev, váš zbor? Ako by zhodnotil tvoj život a vzťah k nemu?

LEN FORMA BEZ OBSAHU

¹⁰ Kniežatá Sodomy, počujte Hospodinovo slovo, ľud Gomory, čuj poučenie nášho Boha. ¹¹ „Načo mi je množstvo vašich obiet?“ povie Hospodin. „Som nasýtený spalovanými obetami baranov, tukom vykrmeneho dobytky; nemám v oblube krv býčkov, baránkov a capov. ¹² Keď prichádzate pred moju tvár, kto vás o to žiada, aby ste šliapali moje nádvorcia? ¹³ Neprinášajte už bezcennú obeť, odporné je mi kadidlo, novmesiac, sobota a zvolané zhromaždenia. Nemôžem vystáť zlo so slávnostnými zhromaždeniami! ¹⁴ Vaše novmesiace a sviatky z duše nenávidím, stali sa mi bremenom, zunovalo sa mi ich prinášanie. ¹⁵ Aj keď vystríte dlane, odvrátim od vás svoj zrak; aj keď sa budete veľa modliť, nebudem počúvať, lebo vaše ruky sú plné krvi. ¹⁶ Obmyte sa, očistite sa, odstráňte mi spred očí vaše zlé skutky; prestaňte robiť zlo, ¹⁷ učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomáhajte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu! (Iz 1,10 – 17)

Prečo Boh vo svojej obžalobe neverného ľudu použil obraz Sodomy a Gomory (v. 10)? Čo tým chcel zdôrazniť?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečo sa v týchto veršoch Hospodin tak odmietavo vyjadruje o obetiach a bohoslužbe, ktoré sám ustanovil, zorganizoval a vyžadoval od tých, ktorí sa k nemu hlásili?

Ruky, ktoré prinášali obeť a vystierali sa k modlitbám, boli ruky plné krvi, páchali násilie a utláčali iných (Iz 1,15; 58,3.4). Zlé zaobchádzanie s ostatnými členmi zmluvného spoločenstva svedčilo o tom, že pohŕdajú Ochrancom všetkých Izraelitov. Hriechy, ktorých sa dopustili voči iným, boli vlastne hriechy proti samému Bohu.

Je pravda, že sám Boh zriadil obetný systém a jeruzalemský chrám určil ako miesto na prinášanie obetí (3 Moj 1–16; 1 Krľ 8,10.11). Izraeliti však mali obeť prinášať v súlade so zmluvou, ktorú Boh s týmto ľudom uzavrel. Bola to Božia zmluva s Izraelom, ktorá umožňovala Bohu prebývať uprostred nich vo svätyni, v chráme. Preto modlitby a obeť, ktoré tam ľud prinášal, mohli splniť svoj účel len vtedy, ak vyjadrovali vernosť Bohu a jeho zmluve. Tí, čo prinášali obeť bez toho, aby sa kajali z nespravodlivosti voči iným členom zmluvného spoločenstva, svojím konaním znesväcovali obrady. Ich obeť boli nielen neplatné, ale boli dokonca hriechom! Svojimi obeťami síce hovorili, že sú verní, no ich správanie dokazovalo, že zmluvu porušili.

- Aký „liek“ na duchovnú „zábudlivosť“ ponúka Boh vo veršoch 16 a 17 (porovnaj Mt 23,23–28)? Čím ťa tieto slová môžu inšpirovať? Ako ich môžeš prakticky využívať v prostredí 21. storočia?

APLIKÁCIA

PONUKA ODPUSTENIA

18 „Podte, vyjasnime si to!“ hovorí Hospodin. „Keby boli vaše hriechy ako šarlát, zbelejú sťa sneh, a keby boli červené ako purpur, budú ako vlna.“ (Iz 1,18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V kontexte niekoľkých ďalších veršov si viackrát prečítaj Iz 1,18 (ak je to možné v rôznych prekladoch). Čo chce Boh týmito slovami povedať svojmu ľudu?

Boh obviňuje obyvateľov Judska a dokazuje, že porušili zmluvu (v. 1–15). Vyzýva ich k náprave (pokániu – v. 16.17). Táto výzva svedčí o nádeji. Inak by nemalo zmysel naliehať na zločinca, ktorý si zasluhuje popravu, aby zmenil svoj život. Ako by sa mohol väzeň odsúdený na smrť, „ujímať utláčaného, prisudzovať právo sirotám a zastávať sa vdov“? V Božích slovách: „Podte len a súdme sa“ (v. 18) vidíme, že bez ohľadu na to, akým zvrhlým spôsobom žili, Bohu stále na jeho ľude záleží, stále ho chce priviesť k pokániu a odvrátiť od zlých ciest.

Boh hovorí, že ich „červené hriechy“ (ako šarlát), budú biele ako sneh. Prečo sú červené? Pretože krv na rukách ľudu má červenú farbu (v. 15). Biela farba väčšinou symbolizuje čistotu, bez akejkoľvek stopy po vine (krvi). Boh im týmito slovami ponúka, že ich zmení. Podobné slová použil aj kráľ Dávid, keď plakal pred Hospodinom a prosil o odpustenie hriechu, ktorého sa dopustil, keď si vzal Batšebu a jej manžela nechal zabiť (Ž 51,7.14). Touto výzvou Boh ponúka svojmu ľudu odpustenie (v. 18)!

Boh nechce ostrými slovami svoj ľud zavrhnúť, ale priviesť ho späť k sebe. Ponuka odpustenia z Božej strany je základom, na ktorom stojí Božia výzva k mravnej čistote jeho ľudu (16.17). Odpustenie otvára cestu k tomu, aby ich Božia moc mohla zmeniť. Je to semienko „novej zmluvy“, o ktorej hovoril Jeremiáš (31,31–34) a v ktorej je odpustenie základom nového vzťahu s Bohom. Začíname s „krvou na rukách“ – máme dlh, ktorý nikdy nebudeme môcť splatiť. Až keď si uvedomíme, ako veľmi potrebujeme odpustenie, sme pripravení prijať to, čo nám Boh chce dať.

APLIKÁCIA

- Čo všetko bol dobrý a spravodlivý Boh ochotný odpustiť tebe? Čo s tebou toto veľkorysé odpustenie robí? Prebúdza v tebe túžbu žiť inak?

ŽIVOT ALEBO SMŤ

¹⁹ „Ak budete ochotne poslúchať, budete jesť dobré dary zeme. ²⁰ Ak sa však budete zdráhať a protivíť, pohltí vás meč, lebo prehovorili Hospodinove ústa.“ ²¹ Ako sa z verného mesta stala neviestka? Bolo plné práva, prebývala v ňom spravodlivosť, no teraz sú v ňom vrahovia. ²² Tvoje striebro sa znehodnotilo, tvoje víno je zriadené vodou. ²³ Tvoje kniežatá sú vzbúrenci, spolok zlodejov, všetci milujú úplatok, ženú sa za odmenami, sirôt sa nezastanú a žaloba vdovy k nim nepríde. ²⁴ Preto výrok Pána, Hospodina zástupcov, Izraelovho Mocného, znie: „Beda, vyvrším sa na svojich protivníkoch, vypomstím sa na svojich nepriateľoch. ²⁵ Obrátim proti tebe svoju ruku, lúhom vyplavím tvoju nečistotu, odstránim všetok odpad. ²⁶ Vrátim ti sudcov, ako boli kedysi, aj tvojich poradcov ako voľakedy. Potom ťa nazvú spravodlivým mestom, mestom vernosti.“ ²⁷ Sion bude vykúpený súdom a jeho obrátení spravodlivosťou. ²⁸ Záhuba vzbúrencom a hriešnikom! Tí, čo opustia Hospodina, zahynú. ²⁹ Zahanbite sa pre posvätné duby, po ktorých ste tak túžili, budete sa pyriť za záhrady, ktoré ste si vybrali. ³⁰ Budete ako dub, z ktorého opadáva lístie, ako záhrada, ktorá je bez vody. ³¹ Mocnár bude ako pazderie a jeho dielo ako iskra, oboje bude horieť a nik ich nezahasí. (Iz 1,19 – 31)

Pri čítaní tohto biblického textu je očividné, že Boh nedáva k dispozícii žiadnu zlatú strednú cestu. Ľudia sa sami musia rozhodnúť, čo urobia so svojím životom. Jednoznačne si musia vybrať – buď život, alebo smrť, buď požehnanie, alebo zlorečenie. Prečo sa môžeme rozhodnúť len pre jednu z týchto možností? Prečo nie je možné urobiť nejaký kompromis?

Všimni si logickú štruktúru veršov Iz 1,19,20: Ak sa ľud rozhodne ochotne poslúchať Boha, budú jesť dobré veci tejto krajiny (v. 19). Ak Božiu ponuku odpustenia a obnovy odmietnu a postavia sa proti nemu, budú „požraní“ od meča (v. 20). Rozhodnúť sa musia sami. Tieto verše hovoria o podmienkovanom požehnaní alebo o zlorečení.

Iz 1 viackrát opakuje a používa Mojžišove slová zaznamenané v 5 Moj 30,19,20 pri uzavretí zmluvy s izraelským národom: „Nebesá i zem povolávam dnes za svedkov proti vám. Predložil som ti život i smrť, požehnanie i kliatbu...“

Tieto Mojžišove slová sú súhrnom všetkých varovaní, požehnaní a zlorečení, ktoré vrcholia vznikom zmluvy v 5 Moj 27–30 (porov. 3 Moj 26). Samotná zmluva je zložená z niekoľkých častí: (1) rozprávanie o tom, čo Boh urobil pre svoj ľud, (2) podmienky platnosti zmluvy, (3) odvolanie sa na svedkov a (4) požehnanie a zlorečenie, ktoré mali upozorniť ľud na dôsledky porušenia zmluvných podmienok.

Ukázalo sa, že tieto prvky sa v rovnakom poradí objavujú aj v politických dohodách iných národov, napríklad Chetitov. Pri uzavretí zmluvy s Izraelitmi Boh použil formu, ktorej rozumeli a ktorá na nich mala zanechať silný vplyv, aby si uvedomili význam obojstranného záväzného vzťahu, do ktorého sa rozhodli vstúpiť. Zo zmluvy vyplývalo požehnanie v prípade dodržania, alebo zlorečenie, ak by zmluvu porušili.

- Čo ťa motivuje k správnym rozhodnutiam v živote? Sú v živote vždy a hneď viditeľné pozitívne či negatívne dosahy toho, či sa držíš svojho Boha? Ako sa zachovať vo chvíľach, keď očakávané „požehnanie“ neprichádza ani vtedy, keď si Bohu verný? Má vtedy zmysel aj naďalej zostávať na Božej strane?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

SMUTNÁ „PIESEŇ O VINICI“

¹ Zaspievam svojmu milému pieseň môjho milého o jeho vinici. Vinicu mal môj milý na úrodnom úbočí. ² Skypril ju, vyzbieral z nej kamenie, vysadil ju viničom, v strede postavil vežu a do skaly vytesal lis. Potom čakal, že zarodí hrozno, ale zarodila plánky. ³ Teraz však, obyvateľ Jeruzalema a muž Judska, rozsúďte medzi mnou a mojou vinicou! ⁴ Čo som ešte mal urobiť pre svoju vinicu, a neurobil som? Čakal som, že zarodí hrozno, prečo teda zarodila plánky? ⁵ Teraz vám chcem oznámiť, čo urobím svojej vinici: zvalím jej plot, aby ju späsi, zrútim jej ohradu, aby ju pošliapali. ⁶ Skončujem s ňou. Nebude orezávaná ani okopávaná, takže vzíde trnie a bodľáče, aj oblakom prikážem, aby ju nekropili dažďom. ⁷ Ved' vinicou Hospodina zástupov je dom Izraela, mužovia Judska sú jeho utešeným sadom. Čakal na právo — a hľa, krviprelievania, na spravodlivosť — a hľa, volanie o pomoc. (Iz 5,1–7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítajte si vyššie uvedenú „pieseň“ o vinici (Iz 5,1–7). Ako jej rozumiete? Čo chcel Boh týmto podobenstvom vyjadriť?

Význam tohto podobenstva vysvetľuje Boh až na konci, v siedmom verši. Chce ním pomôcť svojmu ľudu objektívne vidieť a uvedomiť si svoj skutočný stav. Podobne Boh prichádza aj za Dávidom (2 Sam 12,1–13) a kráľ pochopí (vyvolá v ňom želaný účinok). Tým, že toto podobenstvo nazýva „piesňou môjho milého“, chce Boh odhaliť svoje pravé pohnútky voči svojmu ľudu. Jeho vzťah k nim má svoj pôvod v jeho charaktere – v jeho láske. Čaká, že mu budú lásku opätovať. Namiesto „hrozna“ však prinášajú plané a trpké „nedozrelky“ (plánky).

V ďalších veršoch čítame: „Teraz však chcem vám oznámiť, čo urobím svojej vinici: Odstránim jej ohradu a spasú ju; zborím jej múr a pošliapu ju. Pripravím jej rýchly koniec...“ (Iz 5,5,6)

Keď zhrešíme, Boh nás hneď nezavrhne, neodníme od nás svoju ochranu a nezničí nás. Trpezlivo nám dáva príležitosť prijať odpustenie (porov. 2 Pt 3,9). Neodoženie nikoho, kto odpovedá na jeho pozvanie. Vyzýva tak dlho, kým je nádej, že mu odpovieme. Keď povieme „nie“, nepovažuje to automaticky za našu konečnú odpoveď, pretože pozná našu nevedomosť a vie, že nás opantali hriech. Ak však vytrvalo kráčame cestou, pre ktorú sme sa rozhodli, jedného dňa už nezačujeme jeho volanie (porov. Zj 22,11).

Ak Božiu výzvu, ktorou sa nám prostredníctvom svojho Ducha prihovára, vytrvalo odmietame, môže sa stať, že dospejeme k bodu, z ktorého sa už nebudeme chcieť vrátiť (Mat 12,31.32). Viac pre nás Boh urobiť nemôže, pretože rešpektuje naše slobodné rozhodnutie. Odvracať sa od Krista je veľmi nebezpečné. (Heb 6,4–6)

APLIKÁCIA ■ Vo 4. verši sa Hospodin smutne pýta: „Čo som ešte mal urobiť pre svoju vinicu, a neurobil som?“ (Iz 5,4) Zamysli sa nad týmito slovami vo svetle kríža, kde sa Boh sám obetoval za naše hriechy a zaplatil za naše previnenia. Čo viac pre nás ešte mohol urobiť? Čo s tebou robí vedomie, že Boh zaplatil najvyššiu cenu, aby si ty mohol žiť?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V kontexte s Iz 1,4 Ellen Whiteová napísala: „Tí, čo sa vyhlasovali za Boží ľud, odišli od Boha a stratili múdrosť a súdnosť. Stali sa krátkozrakými. Zabudli, že Boh ich zbavil starých hriechov. Nespokojne sa motali v tme v snahe zabudnúť na slobodu, istotu a šťastie, ktoré prežívali predtým. Pustili sa do všetkých trúfalych a nerozumných bláznovstiev, postavili sa do opozície voči Božej prozreteľnosti, čím znásobili vinu, ktorá už aj tak na nich spočívala. Nechali sa presvedčiť satanovými obvineniami Božieho charakteru. Boha si predstavovali ako toho, kto nepozná milosrdenstvo a zľutovanie.“ (4BC 1137)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako sa môžeme „umyť“? Čo tento obraz znamená? (Pozri Fil 2,12.13.)
2. Akým spôsobom Ježiš prevzal, doplnil a aplikoval pieseň o vinici? Aké poučenie z toho vyplýva pre nás dnes? Mat 21,33–45; Mar 12,1–12; Luk 20,9–19
3. Aká je súvislosť medzi ponukou Božieho odpustenia a zmenou, ktorú vykoná v našich životoch? Aké je správne poradie – najprv zmena a potom odpustenie, alebo najprv odpustenie a potom zmena života? Prečo je dôležité vedieť, čo nastáva ako prvé?
4. V uvedenom citáte Ellen Whiteová hovorí, že ľudia sa postavili do opozície voči „Božej prozreteľnosti“. Čo to znamená?

ZHRNUTIE

Keď Boží ľud zabudne na svojho Boha a neváži si jeho požehnanie, Boh mu pripomína, že porušenie zmluvy, ktorú s ním uzavreli, prináša zlorečenie. S láskou ich upozorňuje na stav, v ktorom sa nachádzajú. Varuje ich pred ničivými dôsledkami toho, že sa zriekli jeho ochrany. Nalieha na nich, aby mu dovolili uzdraviť ich a očistiť.

Týždeň od 3. januára do 9. januára 2021

KRÍZA DÔVERY K VODCOM

ZÁKLADNÝ VERŠ

V roku, keď zomrel kráľ Uzzija, videl som Pána sedieť na vysokom a vznešenom tróne. Okraje jeho rúcha naplnili chrám. (Iz 6,1)

„Keď sa jeden zo žiakov Konfucia opýtal: ‘Ktoré prvky sú charakteristické pre dobrú vládu?’, učenc mu odpovedal: ‘Dostatok jedla, dostatok zbraní a dôvera obyčajného ľudu.’

‘Predpokladajme však,’ pýtal sa žiak ďalej, ‘že by ste nemali na výber a jedného by ste sa museli vzdať. Čoho by ste sa zriekli?’

‘Zbraní,’ odpovedal Konfucius.

Žiak bol však vytrvalý a pýtal sa ďalej: ‘Predpokladajme, že by ste boli potom prinútený zrieknuť sa jedného z tých dvoch, ktoré vám zostali. Čoho by ste sa vzdali?’

‘Jedla,’ odpovedal Konfucius, ‘pretože stará múdrosť hovorí, že hladom trpia mnohí, ale ľud, ktorý stratil dôveru k svojim vládcov, je naozaj stratený.’“
(Green, Michael P. *1500 Illustrations for Biblical Preaching*, Grand Rapids, MI: Baker Books, 1989, s. 215)

Ľudia chcú mať silných a dôveryhodných vodcov. Keď istý vojak druhýkrát podpisoval zmluvu s armádou, jeden z nováčikov sa ho spýtal, prečo sa rozhodol opäť vstúpiť do armády. „Vyskúšal som život v civile,“ odpovedal, „ale tam nie je nikto za nič zodpovedný.“

OSNOVA ÚLOHY

Tento týždeň sa pri štúdiu šiestej kapitoly knihy Izaiáš zameriame na vodcov Božieho ľudu v časoch proroka Izaiáša. Budeme si všímať ich silné a slabé stránky a zároveň uvažovať, nakoľko môžu byť tieto texty aktuálne aj v súčasnosti.

1. **Iz 6,1: Uzzija – neverný vodca ľudu (nedeľa)**
2. **Iz 6,1–4: Hospodin – ideálny vodca ľudu (pondelok)**
3. **Iz 6,5–7 Izaiáš – povolaný a očistený vodca ľudu**
 - Jeho očistenie (utorok)
 - Jeho poverenie (streda)
 - Jeho poslanstvo (štvrtok)

KRÁĽ JE MŔTVY. NECH ŽIJE KRÁĽ!

¹ V roku, keď zomrel kráľ Uzzija, videl som Pána sedieť na vysokom a vznešenom tróne. Okraje jeho rúcha naplňali chrám. (Iz 6,1)

³ Uzzija sa stal ako šestnásťročný kráľom a päťdesiatdva rokov vládol v Jeruzaleme. Jeho matka, Jeruzalemcanka, sa volala Jecholja. ⁴ Robil to, čo Hospodin uznáva za správne, celkom tak, ako robil jeho otec Amacja. ... ¹⁶ No keď sa stal mocným, natoľko spyšnel, že ho to zahubilo. Spreneveril sa Hospodinovi, svojmu Bohu tým, že vstúpil do jeho chrámu, aby na kadidlovom oltári páliť kadidlo. ¹⁷ Azarja a s ním osemdesiat Hospodinových kňazov, udatných mužov, vošlo za ním. ¹⁸ Vzopreli sa kráľovi Uzzijovi a upozornili ho: „Uzzija, páliť kadidlo Hospodinovi neprichodí tebe, ale na to vysväteným kňazom Áronovcom. Opusti svätýňu, lebo si sa spreneveril, a neposlúži ti to na slávu u Hospodina, Boha.“ ¹⁹ Uzzija držal kadidelnicu na pálenie kadidla a nazlostil sa. Keď sa na kňazov rozhneval, objavilo sa mu na čele malomocenstvo za prítomnosti kňazov v Hospodinovom dome pri kadidlovom oltári. ... ²³ Keď sa Uzzija uložil k svojim predkom, pochovali ho k nim na poli pri kráľovských hroboch, lebo sa hovorilo, že bol malomocný. Po ňom sa stal kráľom jeho syn Jotám. (2 Krn 26,3–4; 16–19; 23)

Text Iz 6,1 hovorí o smrti kráľa Uzziju, jej okolnosti sú podrobnejšie opísané v 2 Krn 26. Čo nám okolnosti jeho smrti hovoria o jeho živote a vzťahu k Bohu? Na smrť kráľa Uzziju sa môžeme pozerat' z niekoľkých odlišných uhlov pohľadov.

1. Aj keď Uzzija vládol dlho a prosperoval, „keď zmocnel, spyšnelo mu srdce k záhube“ (2 Krn 26,16) a rozhodol sa páliť kadidlo v chráme. Kňazi mu v tom chceli zabrániť, pretože nebol potomok z Áronovho rodu, a teda nemal právo obetovať (v. 18). Kráľ sa veľmi nahneval a keď odmietol uposlúchnuť výčitku, Hospodin ho ranil malomocenstvom (v. 21). Zvláštne je, že v tom istom roku, keď zomrel nečistý ľudský kráľ, vidí Izaiáš v chráme čistého, nesmrteľného a božského Kráľa.
2. Medzi Uzzijom a Izaiášom je nápadný kontrast. Uzzija z pýchy a trúfalo siahol na sväté a dosiahol opak – stal sa rituálne nečistým a bol izolovaný od svätého. Izaiáš, naopak, dovolil, aby sa ho Božia svätosť dotkla. Pokorne uznal svoju nedostatočnosť. Veľmi si prial byť čistý, čo sa napokon aj stalo (Iz 6,5–7). Zažil tak ospravedlnenie, ktoré dostal aj colník v Ježišovom podobenstve: „Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“ (Luk 18,14)
3. Nápadná je aj podobnosť medzi Uzzijovým malomocným telom a morálnym stavom jeho ľudu: „Od päty po hlavu nič zdravého na ňom, samá modrina a jazva a čerstvá rana...“ (Iz 1,6)
4. Uzzijovou smrťou roku 740 pred Kr. sa začína pre Boží ľud obdobie veľkej krízy. Pri smrti ktoréhokoľvek zvrchovaného panovníka a zmene vlády je krajina nechránená a ľahko napadnuteľná. Judsko sa však ocitlo vo zvlášť nebezpečnej situácii, pretože Tiglatpilezar III. nastúpil na asýrsky trón len krátko predtým (745 pred Kr.) Podnikal veľa vojenských výprav, počas ktorých sa jeho národ stal neporaziteľnou supervelmocou ohrozujúcou nezávislosť všetkých národov Blízkeho východu. V tomto krízovom období Boh povzbudil Izaiáša tým, že mu ukázal, že je Kráľ, ktorý stále drží všetko vo svojich rukách.

- Druhá kniha kroník popisuje kráľa Uzziju ako človeka, ktorý „natoľko spyšnel, že ho to zahubilo. Spreneveril sa Hospodinovi, svojmu Bohu...“ (2 Krn 26,16). V akej oblasti môže číhať podobné pokušenie na teba? Ako sa pred ním môžeme brániť?

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

„SVÄTÝ, SVÄTÝ, SVÄTÝ!“

¹ V roku, keď zomrel kráľ Uzzija, videl som Pána sedieť na vysokom a vznešenom tróne. Okraje jeho rúcha naplňali chrám. ² Nad ním stáli serafi. Každý mal po šesť krídel: dvoma si zakrývali tvár, dvoma si zakrývali nohy a dvoma lietali. ³ Jeden druhému volal: „Svätý, svätý, svätý je Hospodin zástupcov, celá zem je plná jeho slávy.“ ⁴ Prahy dverí sa zachveli od hlasu volajúceho a chrám sa naplnil dymom. (Iz 6,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Kde videl Izaiáš v tomto videní (v. 1–4) Pána Boha? Prečo sa mu Boh zjavil práve takto? (porovnaj Ex 25,8; 40,34–38)

Kráľ zomiera práve v čase politického nepokoja a nepokojní Asýřčania podnikajú stále nové vojnové výpravy.

Možno aj Izaiáš prežíval ťažké obdobie svojho života. V mysli sa mu rojilo množstvo otázok: Kto má vlastne udalosti posledných dní pod kontrolou? Kto teraz jeho ľud povedie ďalej?

Ako odpoveď prichádza videnie. Izaiáš uprene hľadá na jas Božej slávy na tróne, počuje antifónu žiariacich serafov volajúcich: „Svätý, svätý, svätý“. Cíti, ako sa od toho zvuku chveje pod ním zem. Hľadá cez dym, ktorý naplňa celý chrám. Pre proroka to musela byť úžasná skúsenosť. Napriek zmätku a neistote všade okolo Izaiáš vie, kto má všetko vo svojej moci, kto je tým ideálnym vodcom jeho národa.

Keď dostali podobné videnia Ezechiel, Daniel a Ján, boli práve v exile (Ez 1; Dan 7,9.10; Zj 4–5). Podobne ako Izaiáš, aj oni potrebovali zvláštne povzbudenie a útechu. Potrebovali vedieť, že Boh má stále všetko vo svojich rukách, aj keď sa zdá, že ich svet sa zrútil. (Daniel a Ezechiel boli zajatcami pohan-ského národa, ktorý zničil ich krajinu a národ; Ján bol nepriateľskou politickou mocou vyhnaný na pustý ostrov). Práve tieto videnia im dali silu a nádej, aby sa aj v kríze, ktorú prežívali, pevne držali Boha.

Božia svätosť, ako je zdôraznená v Izaiášovom videní, je základným prvkom jeho posolstva. Pretože Boh je svätý, aj od svojho ľudu vyžaduje svätosť. Je ochotný dať ju každému. Jedinou podmienkou je pokánie a zanechanie vlastných zlých ciest, aby sa mohli vo viere a poslušnosti podriaďiť jeho vôli.

APLIKÁCIA ■ Každý z nás bol už určite v situácii, keď sa mu zdalo, že všetko je stratené. Aj keď si nedostal také videnie ako Izaiáš, akým spôsobom Boh v tejto kríze upevnil tvoju vieru a posilnil ťa? Čo si sa z tejto skúsenosti naučil?

NOVÝ ČLOVEK

⁵ Povedal som: „Beda mi, som stratený, lebo som muž s nečistými perami a bývam medzi ľuďom s nečistými perami a moje oči videli kráľa, Hospodina zástupov.“ ⁶ Priletel ku mne jeden zo serafov, v ruke mal žeravý uhlík, ktorý vzal kliešťami z oltára. ⁷ Dotkol sa mi perí a povedal: „Hľa, toto sa dotklo tvojich perí, zmizla tvoja vina a tvoj hriech je odstránený.“ (Iz 6,5–7)

Do Božej prítomnosti vo svätyni svätých mohol vstúpiť len najvyšší kňaz v Deň zmierenia s kadidlom, ktoré položil na oheň pred Hospodinom; inak by zomrel. Izaiáš videl Pána, aj keď nebol najvyšším kňazom a nepálil kadidlo! Chrám bol naplnený dymom (v.4) pripomínajúcim oblak, v ktorom sa v Deň zmierenia zjavovala Božia sláva. (Lv 16,2) V posvätnnej hrôze a v očakávaní smrti Izaiáš zvolal a vyznával svoj hriech aj hriech ľudu. Pripomína nám to vyznanie hriechov najvyššieho kňaza v Deň zmierenia. V tejto chvíli si Izaiáš uvedomil, že sám vo svojej nedostatočnosti nie je schopný splniť úlohu, ktorá mu bola zverená,

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečo sa seraf dotkol Izaiášových úst ešte žeravým uhlíkom z oltára? (Iz 6,6.7)

Akú symboliku malo toto gesto? Seraf vysvetlil Izaiášovi, že dotykom uhlíka bola odstránená jeho vina. Nevieme presne, o aký hriech ide. Vôbec však nemusel súvisieť s nesprávnymi slovami či rečou, pretože pery predstavujú nielen slová, ale súčasne celú bytosť, ktorá ich vyslovila. Ako čistý človek mohol teraz Izaiáš priniesť Bohu čistou obeť chvály.

Oheň je očistný prostriedok. Seraf však použil uhlík zo špeciálneho, svätého ohňa na oltári, ktorý zapálil sám Boh a ktorý horel neustále. U Iz 6 seraf prikladá uhlík k Izaiášovým ústam, nie ku kadidlu. Kým kráľ Uzzija chcel sám kadiť, Izaiáš akoby sa sám stal kadidlom! Ako sa svätým ohňom zapaluje kadidlo, aby bol Boží dom naplnený svätou vôňou, tak sa „zapáli“ prorok, aby šíril sväté posolstvo. Nie náhodou v ďalších veršoch tejto kapitoly čítame, že Boh posla Izaiáša k svojmu ľudu.

- **Pozorne si prečítaj Izaiášovu reakciu, keď videl Boha (v. 5). Ako sa máme vyrovnáť so základným problémom, že vo vesmíre stvorenom „svätým, svätým, svätým“ Bohom existujú hriešni ľudia? Ako nám Kristova smrť na kríži pomáha nájsť aspoň čiastočnú odpoveď na túto zásadnú otázku?**

APLIKÁCIA

KRÁĽOVSKÉ POVERENIE

A počul som hovoriť hlas Pánov: „Koho pošlem a kto nám pôjde? Nato som povedal: Tu som ja, pošli mňa!“ (Iz 6,8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako „očistený“ človek Izaiáš bez váhania odpovedá na Božiu výzvu a stáva sa Božím vyslancom. V Novej zmluve sa „títo, Ježišom poslaní“ nazývali apoštolmi. Je zaujímavé, že kniha proroka Izaiáša sa nezačína ako ostatné prorocké knihy. Prorok Izaiáš nehovorí nič o svojom prorockom povolaní (porov. Jer 1,4–10; Ez 1–3). Inými slovami, Izaiáš už musel byť povolaný za proroka, a to ešte pred udalosťami v šiestej kapitole. Biblia ukazuje, že stretnutie s Bohom môže proroka povzbudiť a nadchnúť aj potom, ako sa jeho služba začala (Mojžiš – 2 Moj 34; Eliáš – 1 Krí 19). V 6. kapitole čítame, že prorok Izaiáš dobrovoľne prijíma zvláštne poslanie. Zdá sa, že kapitoly 1 – 5 opisujú podmienky, za ktorých bol Izaiáš povolaný prvýkrát. Hneď nato čítame, že ho Boh v chráme povzbudil a opäť potvrdil jeho poverenie byť Božím prorokom a hovorcom.

Hospodin povzbudil Izaiáša vo svojom chráme, vo svätyni. Akú rolu hrá v biblických textoch Božia svätynia? Čo nám hovorí o Bohu, jeho povahe a vzťahu k nám ľuďom? Prečítajte si napríklad Ž 73 (najmä v. 17); Heb 4,14–16; 10,19–23; Zj 5.

Boží chrám nás uchvacuje mocou vzbudzujúcou bázeň. No nielen to. Je to aj miesto, kde slabí a nedostatoční ľudia ako sme my môžu nájsť útočisko a záchranu. Vedomie, že Boh prostredníctvom Ježiša Krista, nášho Velkňaza, koná na našu záchranu, nám stále znovu dodáva pokoj a istotu.

APLIKÁCIA

- Text Heb 4,16 nás vyzýva, aby sme smelo prichádzali do Božej blízkosti, „k trónu milosti, aby sme dostali milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas“. Ako by si odpovedal, keby sa ťa niekto spýtal, či si naozaj našiel pomoc a milosrdenstvo vtedy, keď si to veľmi potreboval?

TVRDÉ POSOLSTVO

⁹ Povedal: „Chod' a povedz tomuto národu: ‚Počúvajte, len počúvajte, ale nerozumejte, hľadte, len sa dívajte, ale nechápte!‘ ¹⁰ Urob bezcitným srdce tohto ľudu, zapchaj mu uši a zastri oči, aby očami nevidel a ušami nepočul, aby jeho srdce nechápalo, neobrátil sa a nevyzdravel.“ ¹¹ Povedal som: „Dokedy, Pane?“ Povedal: „Dovtedy, kým nespustnú mestá a budú bez obyvateľov a domy bez ľudí, kým sa zem nestane púšťou.“ ¹² Hospodin ďaleko odvedie ľudí a v krajine nastane veľké spustošenie. ¹³ Ak v nej zostane ešte desatina, bude spálená ako posvätné stromy — terebint a dub, z ktorých pri stínaní zostane iba kmeň. Ich peň je sväté semeno.“ (Iz 6,9–13)

Keď Boh znovu poveril Izaiáša, prečo ho posielal k národu s takým neobvyklým posolstvom?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Boh nechce, aby niekto zahynul (2 Pt 3,9), preto poslal Izaiáša k obyvateľom Judska, preto poslal Ježiša na tento svet. Boh nechce ničiť, ale túži zachraňovať. Kým niektorí odpovedajú na jeho výzvy kladne, iní sa stále viac utvrdzujú vo svojom odpore. Boh ich však napriek tomu nabáda a dáva im nové a nové príležitosti vrátiť sa k nemu. No čím viac vzdorujú, tým sú tvrdší. A tak tým, čo Boh pre nich robí, aby ich srdce obmäkčil, sa ich srdcia ešte viac zatvrdzujú. Božia láska k nám je stála a nemenná. Inak je to však s našou osobnou odpovedou na jeho lásku.

Poslaním Božích služobníkov, akými boli napríklad Mojžiš, Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel, alebo Ježiš Kristus, je ľudí neustále pozývať a nabádať k Bohu, a to aj vtedy, keď toto posolstvo odmietajú (Ez 2,5). Božou úlohou a úlohou jeho služobníkov je dostatočne ľudí varovať a dať im možnosť rozhodnúť sa, aj keby sa napokon rozhodli pre skazu a vyhnanstvo (porov. Ez 3,16–21; Iz 6,11–13).

Izaiášovo poverenie, v ktorom Boh hovorí o zatvrdených srdciach, o očiach, ktoré nevidia a o ušiach, ktoré nepočujú, nám môže pripomenúť príbeh o faraónovi. Boh o ňom povedal: „...ja mu však zatvrdím srdce a neprepustím ľud.“ (2 Moj 4,21) To je prvá z deviatich zmienok o tom, že Boh zatvrdí faraónovo srdce. Deväťkrát je však tiež napísané, že faraón zatvrdil svoje srdce (2 Moj 8,15.32; 9,34).

Samozrejme, že faraón mal slobodnú vôľu, inak by nemohol zatvrdiť svoje srdce. Príbeh ukazuje, že Boh vyvolal okolnosti, na ktoré musel faraón zareagovať. Jeho niekoľkonásobné rozhodnutie neuznať znamenia, ktoré mu Boh dal, spôsobilo, že namiesto toho, aby pod vplyvom Božieho pôsobenia jeho srdce zmätko, definitívne sa zatvrdilo.

- Cítil si niekedy, že sa tvoje srdce zatvrdzuje voči pôsobeniu Ducha Svätého? Čo to spôsobilo? Ak si si to vtedy ani neuvedomoval (tak sa vlastne tvrdosť srdca prejavuje), ako sa na to pozeráš dnes? Ako tomu zabrániť? 1 Kor 10,13

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Všetky spoločenské vrstvy boli tak presiaknuté neprávostou, že tí, ktorí zostali verní Bohu, a nebolo ich veľa, neraz už strácali nádej a podľahli sklúčenosti a zúfalstvu. Zdalo sa, že Boží plán s Izraelom nebude úspešný a vzdorovitý národ čaká podobný údel ako Sodomu a Gomoru.

Nijako teda neprekvapuje, že Izaiáša vylakala zodpovednosť zvestovať Božie výstražné a karhajúce posolstvo v judskom kráľovstve na konci Uzzijove vlády. Dobre vedel, že narazí na tvrdý odpor. Keď si uvedomil, že nemá predpoklady, aby takúto situáciu zvládol sám a keď si predstavil tvrdohlavosť a neveru národa, pre ktorý mal pracovať, zdalo sa mu, že jeho poslanie nemá ani najmenšiu iskrú nádeje na úspech. Má sa vzdať teda svojho poslania a nechať Judsko ďalej pokojne pokračovať v modlárstve? Majú krajinu ovládnuť bohovia Ninive a odporovať nebeskému Bohu?“ (PK 163.164; PK 306.307)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako by si odpovedal na takúto otázku skeptika alebo ateistu: „Ako dokážeš, že Boh sa o všetko stará?“
2. Ak to všetko riadi Boh, prečo trpia nevinní? Znamená text Iz 1,19.20 to, že v tomto živote stretnú Božích verných nasledovníkov dobré veci a tých, čo sa búria, zlé? Porovnaj Jób 1–2; Ž 37; Ž 73. Ako svoje chápanie Božieho charakteru zosúladiť so zlom, ktoré postihuje ľudí?
3. Prečo je v Iz 6 toľko nepriamych zmienok o Dni zmierenia? Pamätaj na to, že v tento deň Boh očistil svojich verných od hriechu a zahladil neverných (3 Moj 16,30; 23,29.30).

ZHRNUTIE

V nebezpečných časoch, keď slabosť vodcov a kráľov bola až priveľmi zjavná, dostáva Izaiáš od najvyššieho Pána vesmíru veľkolepé videnie. Zhrozený svojou nedostatočnosťou, no očistený a posilnený milosrdenstvom, bol Izaiáš pripravený vyjsť ako Boží vyslanec do nepriateľského sveta.

KEĎ SA TI RÚCA SVET

ZÁKLADNÝ VERŠ

Ak neveríte, neobstojíte. (Iz 7,10)

Keď sa v jedno sobotné popoludnie starší manželský pár vracal domov z bohoslužby, naskytol sa im nezvyčajný pohľad. Ich sliepky, ktoré sa ráno spokojne prechádzali vo svojej ohrade, teraz vydesene kotkodákali a šialene pobehovali po celej záhrade. Zrazu sa medzi nimi ako blesk mihol susedov čierny pes. Jednu sliepku schytil za krk a uháňal s ňou preč. Bola to ich obľúbená krásna nosnica so strakatým našuchoreným perím na chvoste. Keď a im podarilo psa dohoniť a prinútiť ho, aby sliepku pustil, bolo už neskoro. Nešťastná žena sa lapajúc po dychu posadila a so slzami v očiach hladila mŕtvu sliepku ležiacu v jej lone. V tej chvíli si ju všimol ich biely káčer. Chvíľu chodil okolo a skúmavo si ženu aj sliepku v jej lone obzeral. Pravdepodobne pri tom dospel k názoru, že jeho vtáčiu kamarátku o život pripravila práve jeho gazdiná. V nasledujúcich dňoch a týždňoch jej preto dával zreteľne najavo, čo si o nej myslí. Vždy keď ju uvidel, útočil na ňu svojím ostrým zobákom. Svojím obmedzeným pohľadom nebol schopný správne rozoznať, kto je priateľ a kto nepriateľ. Bolo mu všetko jasné, aj keď sa vlastne veľmi mýlil.

Nad takýmto správaním zvieratá sa len pousmejeme, pretože od neho neočakávame veľkú múdrosť a schopnosť správne zhodnotiť situáciu. A predsa sa aj my ľudia môžeme v niektorých situáciách správať rovnako. Nedokážeme správne zhodnotiť komu môžeme dôverovať, kto je skutočne naším priateľom a spojencom a kto nás naopak ohrozuje.

OSNOVA ÚLOHY

V tejto úlohe sa bližšie pozrieme na život a vládu judského kráľa Acháza. Aj on riešil práve túto spomenutú otázku, na koho sa spoľahnúť, koho v kríze vnímať ako spojencu a priateľa a koho ako nepriateľa a ohrozenie. Na pozadí tohto príbehu sa budeme snažiť lepšie pochopiť princípy, ako sa v takýchto chvíľach múdro rozhodovať.

1. Ľudské riešenie krízovej situácie

- Dôvera v silných ľudských spojencov (nedeľa)

2. Božie riešenie krízovej situácie

- Pozvanie k dôvere v Boha (pondelok + utorok)
- Poslanie „syna“ ako dôkaz Božej prítomnosti (streda + štvrtok)

NEBEZPEČENSTVO ZO SEVERU

² V časoch judského kráľa Acháza, syna Jotáma, Uzzijovho syna, sýrsky kráľ Recín a izraelský kráľ Pekach, Remaljov syn, vytiahli do boja proti Jeruzalemu, ale nevládali ho poraziť. ³ Vtedy oznámili Dávidovmu domu: „Sýria obsadila Efrajima.“ Rozochvelo sa jeho srdce i srdce jeho ľudu, ako sa stromy lesa chvejú od vetra. ⁴ Vtedy Hospodin povedal Izaiášovi: „Chodte ty a tvoj syn Šear-Jašúb v ústrety Acházovi až na koniec vodovodu Horného rybníka, na cestu k Poľu práča. ⁵ Povedz mu: ‚Daj si pozor a upokoj sa, neboj sa, nech ti srdce neochabne pre tie dve ohorené dymiace polená, pre vášnivý hnev Recína a Aramu a kvôli Remaljovmu synovi. ⁶ Pretože Aram, Efrajim a syn Remalju sa dohodli proti tebe a povedali si: ⁷ »Vytiahnime proti Judsku a zastrašme ho, získajme ho na svoju stranu a ustanovme v ňom za kráľa Tabeelovho syna!« ⁸ Toto hovorí Pán, Hospodin: ‚Neuskutoční sa to, nestane sa tak, ⁹ aj keď hlavou Aramu je Damask a hlavou Damasku Recín! O šesťdesiatpäť rokov bude Efrajim zničený, nebude národom, ¹⁰ aj keď hlavou Efrajima je Samária a hlavou Samárie syn Remalju! Ak neuveríte, neobstojíte!‘“ (Iz 7,2–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V akej ťažkej situácii sa podľa dnešného textu ocitol kráľ Acház hneď na začiatku svojej vlády? (Porovnaj s 2 Krľ 15,37.38; 16,5.6)

Severné izraelské kráľovstvo (Efraim) a Sýria (Aramejci) sa spojili proti menšiemu judskému kráľovstvu na juhu. Stalo sa to v čase, keď bol Júda oslabený útokmi Edomitov a Filištíncov. Vojny medzi Judskom a Izraelom boli aj predtým, no spojenie Izraela so Sýriou predstavovalo zničujúce nebezpečenstvo. Zdalo sa, že Izrael a Sýria chcú prinútiť Judsko, aby s nimi vstúpilo do koalície a spoločne bojovali proti mocnému asýrskemu vládcovi Tiglatpilezarovi III. (v 2 Krľ 15,19 nazvanom „Pul“), ktorý ich svojou rozpínavosťou neustále ohrozoval. Vzhľadom na toto nebezpečenstvo Izrael a Sýria odložili bokom svoje vzájomné dlhotrvajúce spory. Keby sa im podarilo dobyť Judsko a ustanoviť tam svojho vládcu (Iz 7,5.6), jeho prostriedky a vojaci by im boli k dispozícii.

Ako sa rozhodol kráľ Acház v tejto život ohrozujúcej situácii? 2 Krľ 16,7–9; 2 Krn 28,16

Namiesto toho, aby uznal, že Boh je jediným priateľom, ktorý môže zachrániť jeho samého aj krajinu, Acház sa pokúsil nadviazať priateľstvo s Tiglatpilezarom III., nepriateľom svojich nepriateľov. Asýrsky kráľ s radosťou vyhovel jeho prosbe o pomoc proti Sýrii a Izraelu. Tiglatpilezar dostal od Acháza nielen bohatý úplatok, ale mal aj dobrú zámienku tiahnuť s vojskom proti Sýrii (2 Krľ 16,9). Moc sýrsko-izraelského spojenectva bola zničená. Krátky čas sa zdalo, že Acház Judsko zachránil.

Toto Acházovo počínanie by nás nemalo prekvapiť, pretože to bol jeden z najhorších kráľov, akých Judsko malo (pozri 2 Krľ 16,3.4; 2 Krn 28,2–4).

APLIKÁCIA

- Keď bližšie poznáme Acházov príbeh, možno nás ani neprevapí, ako na nebezpečenstvo reagoval. Dôležitejšou otázkou pre nás však je, ako v krízových situáciách reagujeme my. Nakoľko sa ti darí sa spoliehať na Hospodina, keď sa veci v tvojom živote komplikujú? Ako by bolo možné tvoju vieru posilniť?

BOH POSIELA PROROKA A JEHO SYNA

³ Vtedy oznámili Dávidovmu domu: „Sýria obsadila Efrajima.“ Rozochvelo sa jeho srdce i srdce jeho ľudu, ako sa stromy lesa chvejú od vetra. ⁴ Vtedy Hospodin povedal Izaiášovi: „Chodte ty a tvoj syn Šear-Jašúb v ústrety Acházovi až na koniec vodovodu Horného rybníka, na cestu k Poľu práča. ⁵ Povedz mu: „Daj si pozor a upokoj sa, neboj sa, nech ti srdce neochabne pre tie dve ohorené dymiace poľená, pre vášnivý hnev Recína a Aramu a kvôli Remaljovmu synovi. ⁶ Pretože Aram, Efrajim a syn Remalju sa dohodli proti tebe a povedali si: ⁷ »Vytiahnime proti Judsku a zastrašme ho, získajme ho na svoju stranu a ustanovme v ňom za kráľa Tabeelovho syna!« ⁸ Toto hovorí Pán, Hospodin: „Neuskutoční sa to, nestane sa tak, ⁹ aj keď hlavou Aramu je Damask a hlavou Damasku Recín! O šesťdesiatpäť rokov bude Efrajim zničený, nebude národom, ¹⁰ aj keď hlavou Efrajima je Samária a hlavou Samárie syn Remalju! Ak neuveríte, neobstojíte!“ (Iz 7,3–10)

Zatiaľ čo Acház zvažoval svoje politické možnosti, ako odvrátiť hrozbu Izraela a Sýrie, Boh vedel to, čo on nie. Po prvé, bol to Boh, kto dovolil, aby sa Acház dostal do týchto problémov. Chcel ho takto potrestať a priviesť k rozumu. (2 Krn 28,5.19) Po druhé, hoci sa z ľudského hľadiska zdala žiadosť o pomoc Tiglatpilesera rozumná a láskavá, Boh vedel, že judské kráľovstvo sa takto dostane pod cudziu nadvládu, z ktorej sa už nikdy nevymaní.

Naozaj šlo o veľa. Hospodin poslal Izaiáša, aby kráľa Acháza zastavil a odhovoriť ho od spojenectva s kráľom Asýrie (pravdepodobne vtedy, keď kráľ kontroloval jeruzalemský vodovod pre prípad obliehania).

Prečo Hospodin povedal Izaiášovi, aby so sebou vzal aj svojho syna Šear-Jašuba? Aký zmysel mala prítomnosť malého chlapca? Iz 7,4

Acház sa zrejme vylakal, keď ho Izaiáš pozdravil a predstavil mu svojho syna menom, ktoré znamenalo „Ostatok sa navráti“. Ostatok čoho? Odkiaľ sa vráti? Pretože chlapcov otec bol prorok, meno znelo ako desivé posolstvo od Boha. Týkalo sa azda ľudu, ktorý pôjde do zajatia? Alebo to bolo posolstvo o návrate k Bohu v tom zmysle, že sa ľud bude kajať? (Hebrejské sloveso š-v-b môže znamenať „navrátiť sa“ a môže tiež znamenať „kajať sa“.) Božie posolstvo pre Acháza teda znelo: Ty sám svojím počínaním rozhodneš, čo bude toto proctvo znamenať. Buď sa odvrátiš od svojich hriechov, alebo pôjdeš do zajatia, odkiaľ sa vráti len ostatok. Rozhodnutie je na tebe!

Aké posolstvo posielal Boh Acházovi v tejto situácii? Iz 7,4–9

Nebezpečenstvo zo strany Sýrie a Izraela pomínie a Judsko bude zachránené. Kráľovstvá, ktoré Acház považoval za obrovské žeravé sopky, boli v Božích očiach len „dva kýpte dymiacich sa hlavni“ (v. 4). Acház vôbec nemusel prosiť o pomoc Asýriu.

Acház potreboval dôverovať Bohu a jeho zaslúbeniam, aby sa mohol správne rozhodnúť. Ak chcel obstáť, musel veriť (v. 9). Slová „veriť“ a „obstáť“ majú v hebrejčine rovnaký základ. Ten istý základ má tiež slovo „pravda“ (to, čo je spoľahlivé a dôveryhodné) a slovo „amen“ (potvrdiť to, čo je pravdivé, dôveryhodné). Acház potreboval mať istotu, aby sa správne rozhodol; potreboval dôverovať, aby opäť získal sebadôveru.

- **Všimni si poslednú časť desiateho verša. „Ak neuveríte, neobstojíte!“ Prečo sú viera a dôvera také dôležité, aby človek v živote „obstál“? Obstál v čom? Ako tento princíp aplikovať v kresťanskom živote?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

NOVÁ ŠANCA

¹¹ Hospodin dodal pre Acháza tieto slová: ¹² „Žiadaj si znamenie od Hospodina, svojho Boha, či hlboko v podsvetí, či hore na výsostiach!“ ¹³ Acház však povedal: „Nebudem žiadať, nebudem pokúšať Hospodina.“ ¹⁴ Potom prorok povedal: „Počúvaj, dom Dávidov! Či vám nestačí obťažovať ľudí, že obťažujete ešte aj môjho Boha?“ (Iz 7,11–14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aj keď Acház neodpovedal na Izaiášovu výzvu dôverovať Hospodinovi, Boh dal kráľovi z milosti ešte ďalšiu príležitosť. Povedal mu, aby si žiadal znamenie od Hospodina, „či už siaha hlboko až po podsvetie alebo vysoko nahor“ (v. 11). To je jedno z najväčších pozvaní veriť, aké kedy človek dostal. Na rozdiel od rôznych lotérií a stávk, Boh v dodatkoch neuviedol žiadne obmedzenia. Svoju ponuku dokonca neohraničil ani polovicou svojho kráľovstva, ako to býva v prípade pozemských vládcov, ktorí takto vyjadrujú hornú hranicu svojej veľkorysosti (porov. Est 5,6; 7,2; Mar 6,23). Boh bol pripravený a ochotný použiť všetky možnosti neba a zeme na to, aby tento bezbožný kráľ uveril! Ako znamenie si Acház mohol žiadať aj horu zlata alebo tolko vojakov, koľko je piesku na brehu Stredozemného mora.

Ako reagoval Acház na túto Božiu výzvu? Iz 7,12

Na prvý pohľad vyzerá Acházova odpoveď veľmi zbožná a úctivá. Akoby nechcel Pána Boha pokúšať, ako to pred stáročiami robili Izraeliti na púšti. (2 Moj 17,2; 5 Moj 6,16) Rozdiel bol v tom, že teraz Boh vyzval kráľa, aby ho vyskúšal (Mal 3,10). Acház však nechcel dovoliť Bohu, aby mu pomohol uveriť. Dvere svojho srdca zavrel závorou, aby viera nemohla preniknúť dnu.

Ako reaguje Izaiáš na kráľove slová? Iz 7,13

Izaiáš pripomína, že keď kráľ odmietol vyskúšať Boha, aby ho azda „neobťažoval“, v skutočnosti sa zachoval veľmi neúctivo. Ešte smutnejšie pôsobí skutočnosť, že prorok najprv vo verši 11 vyzýva kráľa, aby si vyžiadal znamenie od „svojho Boha“, no vo verši 13 už Izaiáš použije len označenie „môj Boh“. Acház totiž odmietol Božiu ponuku. Zavrhol Hospodina, odmietol, aby sa On stal jeho Bohom. Hospodin bol Bohom Izaiášovým, ale už nie Bohom Acházovým.

APLIKÁCIA

- Čo ti Acházov príbeh hovorí o Božej trpezlivosti a ochote zachrániť všetkých? Ako by si sa zachoval, keby ti dal Boh možnosť požiadať ho o znamenie, ktoré by potvrdilo jeho vôľu? Naozaj by si ju chcel poznať? A bol by si ochotný ju prijať, aj keby sa ti nepáčila?

SYN AKO BOŽIE ZNAMENIE

¹⁵ Preto sám Pán vám dá znamenie: Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel. (Iz 7,15)

Ponuka znamenia, ktoré by siahalo „hlboko až po podsvetie alebo vysoko nahor“, Acházom nepohla. Boh preto ponúka svoje znamenie (Iz 7,14). Možno by sme čakali, že to bude niečo úžasné a závratné, čo dokáže vymyslieť len Božia fantázia.

Na naše veľké prekvapenie mal byť tým znamením syn. V akom zmysle však mohla byť mladá maminka s dieťaťom, ktoré nazvala Emanuel, znamením od Boha? Čo mali ľudia z tejto udalosti pochopiť?

Kto je žena a kto je jej dieťa? Iz 7,15

Stará zmluva nikde nehovorí o konkrétnom naplnení tohto významného proroctva, ako to vidíme pri znameniach, ktoré dostali iní ľudia, napríklad Gedeon (Sud 6,36–40).

Pozrime sa teda na niektoré možnosti jeho naplnenia na základe Starej zmluvy:

1. Keďže hebrejský výraz „*alma*“ v tomto kontexte označuje všeobecne mladú ženu (nie je tu žiadna zmienka o tom, že by mala byť pannou), mnohí predpokladajú, že predstavuje vydatú ženu, ktorá v tom čase žila v Jeruzaleme (azda manželku Izaiáša). Oboch, Emanuela aj Izaiášovho syna (Mahér-Salál-Cháš-Baz – teda: „Rýchlo sa za koristou náhli lupič“) sprevádza rovnaké znamenie, že skôr, než dorastú do veku, keď sa budú vedieť rozhodnúť pre dobro alebo zlo, Sýria a severný Izrael budú spustošené (Iz 7,16; 8,4).
2. Iní sa domnievajú, že Emanuel je vlastne Chizkija, Acházov syn, ktorý po ňom nastúpil na trón. No meno Emanuel (ani ako prezývka) nie je ani raz použité v súvislosti s Chizkijom.
3. Keďže je pre nás postava Emanuela do istej miery stále tajuplná a jeho meno, bežne prekladané „Boh s nami“, sa týka Božej prítomnosti medzi ľuďmi, mohlo by ísť o toho istého jedinečného syna, ktorý je predpovedaný v Iz 9 a 11. Ak by to tak bolo, jeho vznešený opis – ako Boh a „koreň Izajov“ (Iz 9,6; 11,10) – prevyšuje všetko, čo by sme mohli povedať o kráľovi Chizkijovi, aj keď to bol dobrý kráľ.
4. Pri pôrode nevydanej dospelej ženy prichádza na svet nemanželské dieťa, ktoré je vlastne dôsledkom jej neviazaného života (5 Moj 22,20.21). Prečo by si Boh za znamenie prebúdajúce vieru vybral takéto dieťa?

Nová zmluva spája postavu a rolu starozmluvného Emanuela s Ježišom (Mt 1,21–23), ktorý sa narodil zasnúbenej, ale ešte nevydanej mladej žene – a to zázračným spôsobom a v čistote. Ježiš je tiež Boží Syn (Iz 9,6; Mt 3,7), „výhonok“ a „koreň“ Izajov. (Iz 11,10; Zj 22,16) Možno už o storočia skôr žil nejaký skorší „Emanuel“, ktorého rast a vývoj mal Acházovi pripomínať aktuálnosť naplnenia proroctiev a ktorý slúžil ako Kristov predchodca. No veľa o ňom nevieme. Vieme však to, čo vedieť potrebujeme: „Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna narodeného zo ženy...“ (Gal 4,4), aby nás obdaril svojou prítomnosťou.

- **Chvíľu premýšľaj o skutočnosti, že Boh sa v osobe Ježiša stal človekom, jedným z nás, aby nás zachránil. Čo ti to hovorí o ňom a o jeho povahe? Akú nádej ti to prináša do života v našom neistom a komplikovanom svete?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

„BOH JE S NAMI!“

Preto sám Pán vám dá znamenie: Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel. (Iz 7,14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Podobne ako mená Izaiášových detí (Šear-Jašub – „ostatok sa navráti“ a Mahér-Šalál-Cháš-Baz – „rýchla korisť, náhly lup“), aj meno Emanuel má svoj význam. Doslovne znamená „Boh s nami“, alebo ak sem doplníme logické sloveso, je to dôležité posolstvo: „Boh je s nami!“ Je to nádherné zaslúbenie, na ktoré sa môžu ľudia v každom čase spolať.

Aký význam má pre teba zaslúbenie, že Boh je s nami?

Lejšie povzbudenie, útechu a istotu ani nemôžeme mať. „Boh nesľubuje, že jeho ľud nebude prežívať ťažkosti a trápenie, ale to, že vo všetkom bude s nimi. Žalmista hovorí: ‘Nebudem sa báť zlého, hoc by som šiel temným údolím. Ved’ ty si so mnou, tvoj prút a tvoja palica sú mi útechou.’ (Ž 23,4)

Boh hovorí: ‘Keď pôjdeš cez vodu, budem s tebou, a keď cez rieky, nezaplavia ťa; keď budeš kráčať cez oheň, nezhoriš, ani plameň ťa nespáli.’ (Iz 43,2)

Kde bol teda Boh, keď Danielových troch priateľov hodili do ohňa? Bol s nimi v ohni (Dan 3,23–25). Kde bol Boh, keď Jákob ťažko zápasil na svitaní? Bol vedľa neho; bol tak blízko, ako sa len dalo (1 Moj 32,24–30).

Aj keď sa Boh teraz nezjavuje viditeľne, skúsenosti svojho ľudu prežíva s nimi. Kde bol Boh, keď dav odsúdil Štefana? Štefan ‘uvidel Božiu slávu a Ježiša stáť po pravici Boha’ (Sk 7,55). Keď Ježiš vystúpil na nebesá, ‘posadil sa po pravici Velebnosti na výsostiach’ (Heb 1,3). Prečo v tejto ťažkej situácii, keď bol Štefan ukameňovaný, Ježiš stál? Morris Venden povedal: ‘Ježiš v tej situácii nemohol ostať sedieť!’ (GANE, Roy. *God’s Faulty Heroes*, Hagerstown, MD: Review and Herald, 1996, s. 66.)

APLIKÁCIA ■ Ako nám v ťažkostiach pomáha vedomie, že Boh je s nami?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„‘Nazvú jeho meno Emanuel... s nami Boh’ (Mat 1,23). ‘Osvietenie známosti Božej slávy’ sa prejavilo ‘v tvári Ježiša Krista’ (2 Kor 4,6). Ježiš Kristus bol od večnosti jedno s Otcou; bol ‘Božím obrazom’, obrazom Božej veľkosti a velebnosti, ‘odbleskom slávy Boha’. Svetu prišiel zjaviť práve túto Božiu slávu. Hriechom zatienenú zem chcel osvietiť svetlom Božej lásky – byť ‘Bohom s nami’. Preto o ňom prorok povedal: ‘Nazvú jeho meno Emanuel.’“ (DA 19; TV 9; DA 19)

„Acház by bol dobre urobil, keby bol toto nebeské posolstvo prijal. Rozhodol sa však hľadať pomoc v ľudskej sile pohanských kráľov. V zúfalstve odkázal asýrskemu kráľovi Tiglatpilesarovi: ‘Som tvoj služobník a tvoj syn. Príď ma vyslobodiť z ruky sýrskeho a izraelského kráľa, ktorí povstávajú proti mne.’ (2 Krľ 16,7) K žiadosti pridal bohaté dary z kráľovskej pokladnice a z chrámového skladišťa.“ (PK 175; PK 329)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Je správne žiadať Boha o znamenie, keď robíš dôležité rozhodnutie? Aké nebezpečenstvo sa v tom môže ukrývať?
2. Je dobré hľadať pomoc a oporu u človeka. Uvedomuješ si však hranice ľudských možností?
3. Ruský spisovateľ Lev Nikolajevič Tolstoj svojmu priateľovi raz napísal, že „keď si človek uvedomí, že koniec všetkého je smrť, potom neexistuje nič horšie, ako je život“. Ako rieši tento problém vedomie toho, že „Boh je s nami“?

ZHRNUTIE

Boh priviedol bezbožného kráľa Acháza do situácie, keď sa musel rozhodnúť, či bude veriť, alebo nie. Aj keď mu Hospodin ponúkol, že si môže žiadať akékoľvek znamenie, kráľ nedovolil, aby mu Boh dal dôvod veriť. Ako „priateľ“ asýrského kráľa sa radšej rozhodol požiadať o pomoc jeho.

Týždeň od 17. januára do 23. januára 2021

TVRDÁ ŠKOLA OMYLOV

ZÁKLADNÝ VERŠ

A budem očakávať na Hospodina, ktorý skrýva svoju tvár pred domom Jákovým a budem dúfať v neho. (Iz 8,17)

„Pri požari budovy v New York City’s Harlem sedelo slepé dievčatko v okne na štvrtom poschodí. Požiarnici boli zúfalí. Ich auto s rebríkom sa nemohlo dostať pomedzi budovy až k oknu. Nevedeli, ako dievčatko prinútiť, aby skočilo do pripravenej siete, ktorú, pravdaže, nevidelo.

Nakoniec prišiel otec. Vzal do ruky megafón a volal: ‘Neboj sa, moja malá, tu je tvoj ocko. Pod tebou sme pripravili záchrannú sieť. Teraz skoč a neboj sa, chytíme ťa.’ Dievčatko poslúchlo. Bolo také pokojné a uvoľnené, že pri páde zo štvrtého poschodia si nezlomilo žiadnu kosť a nenatrholo žiaden sval. Svojmu otcovi úplne dôverovalo. Keď počulo jeho hlas, poslúchlo ho, pretože bolo presvedčené, že jej chce to najlepšie.“ (Green, Michael P. *1500 Illustrations for Biblical Preaching*, s. 135)

V priebehu dejín Boh jasne dokázal, že pre svoje deti chce to najlepšie. Žiaľ, odmietajú jemný prúd jeho láskavých slov, akými sa im spočiatku prihováral, aby ich zachránil. Preto musel niekedy použiť aj burácanie a záplavu ostrých slov. Ako sa z ich chýb môžeme poučiť my?

OSNOVA ÚLOHY

V tejto úlohe budeme viac spoznávať skutočnosť, že Božia túžba zachrániť nás, tvrdohlavých ľudí, sa niekedy prejavuje aj tým, že siahne po pomerne „tvrdých“ opatreniach, ktoré majú mať výchovný účinok. V prípade severného Izraela musel urobiť tieto kroky:

1. **Boh jasne oznamuje, že jeho slovo je platné a dôveryhodné (nedeľa)**
2. **Boh jasne oznamuje, že na neposlušné „deti“ dopadne trest (pondelok)**
3. **Boh pomocou symbolických mien predstavuje trest aj nádej (utorok)**
4. **Boh jasne predstavuje riešenie krízy: dôvera v neho a jeho pomoc (streda)**
5. **Boh jasne varuje pred hľadaním riešení kdekoľvek inde (štvrtok)**

NAPLNENÉ PROROCTVO

¹⁵ Preto sám Pán vám dá znamenie: Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel. ¹⁶ Smotanu a med bude jesť, kým nebude vedieť rozoznávať zlé od dobrého, ¹⁷ lebo skôr, ako by ten chlapec vedel rozoznávať zlé od dobrého, bude opustená zem, ktorej dvoch kráľov sa ty obávaš. (Iz 7,15–17)

U Iz 7,15–17 je postava Emanuela znamením, ktoré priamo súvisí s Acházovou ťažkou situáciou: Skôr než dieťa Emanuel bude schopné rozlišovať medzi dobrým a zlým, „opustená bude krajina, ktorej dvoch kráľov sa ty strachuješ“ (v. 16). To je zmienka o kráľoch Sýrie a severného Izraela (porov. Iz 7,1.2.4 – 9) a znovu zopakované Božie zaslúbenie, že ich moc sa čoskoro skončí.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečo sa Izaiáš zmieňuje o „masle a mede“, ktoré bude chlapec jedávať? Iz 7,16

Podľa proroctva úroda a judské polia budú zničené Asýřčanmi (v. 23–25). Obyvatelia Judska, vrátane starozmluvného Emanuela – nech sa toto proroctvo vzťahovalo na kohokoľvek (v. 14.15) – budú nútení vrátiť sa k strave kočovných nomádov (v. 21.22). Aj keď budú chudobní, budú mať dosť jedla, aby prežili.

Kedy sa toto proroctvo o Sýrii a severnom kráľovstve naplnilo? 2 Krí 15,29.30; 16,7–9; 1 Krn 5,6.26

Toto Izaiášovo proroctvo bolo vyrieknuté asi v roku 734 pred Kr. Za úplatok, ktorý dal Acház asýřskemu kráľovi, urobil Tiglatpilesar III. to, čo by bol pravdepodobne urobil tak či tak – rozbil koalíciu na severe, dobyl galilejskú a zajordánsku oblasť na severe Izraela a odvliekol obyvateľstvo do zajatia. Tieto územia zmenil na asýřske provincie (734 – 733 pred Kr.). A tak roku 732 pred Kr., asi dva roky po Izaiášovej predpovedi, boli dvaja králi, ktorí ohrozovali Acháza – Sýria a Izrael – nezvratne porazení.

Onedlho po tom, keď v roku 727 pred Kr. Salmanazar V. vystriedal na tróne Tiglatpilesara III., sa izraelský kráľ Hozeáš vzbúril proti Asýrii. Reakciou na to bolo asýřske ťaženie, pri ktorom v roku 722 pred Kr. dobyli hlavné mesto Samáriu a tisíce Izraelitov deportovali do Mezopotámie. Boh predpovedal, čo sa stane s Júdovými nepriateľmi. Acházovi však pripomenul, že sa to stane aj bez toho, aby prosil o pomoc Asýrii.

- **Predstav si, že by si vtedy, keď sa to všetko dialo, žil v severnom kráľovstve. Čo by to urobilo s tvojou dôverou v Boha? Čo dnes môžeme urobiť pre to, aby sme zajtra, keď prídu ťažkosti, nestratili vieru?**

APLIKÁCIA

PREDPOVEDANÉ NÁSLEDKY

¹⁸Hospodin privedie na teba, na tvoj ľud a na dom tvojho otca také dni, akých nebolo odo dňa, keď sa Efrajim odtrhol od Judska — totiž asýrskeho kráľa.“

¹⁹V ten deň Hospodin zapíska na muchy, ktoré sú v končinách riek Egypta, a na včely, ktoré sú v Asýrii. ²⁰Prídu a všetky sa usadia v spustnutých údoliach, v skalných trhlinách, v každom trní a na každom pasienku. ²¹V ten deň britvou najatou spoza Eufratu Pán asýrskym kráľom oholí hlavu a chlpy nôh, ba ostrihá aj bradu. ²²V ten deň si človek bude chovať kravičku a dve ovečky, ²³pretože budú dávať mnoho mlieka, bude jesť smotanu. Každý, kto zostane v krajine, bude jesť smotanu a med. ²⁴V ten deň každé miesto, na ktorom je tisíc viničných kmeňov za tisíc strieborných, zmení sa na trnie a bodľáče. ²⁵Budú tam chodiť so šípami a s lukom, lebo celá krajina bude trním a bodľáčim. (Iz 7,18–25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si Iz 7,18–25. Čo predpovedal Hospodin o judskej krajine? Prečo by nás takýto záver nemal prekvapiť?

Pre Acháza, azda viac muža strachu než viery, bolo dobrou správou od Hospodina to, že Sýria a Izrael budú zničené. Zlou správou preňho bolo to, že Asýria, jeho spojenec a „priateľ“, ktorého sa rozhodol požiadať o pomoc, sa mu stane oveľa nebezpečnejším nepriateľom, než boli Sýria a Izrael. Pretože Acház odmietol vyslobodenie, ktoré mu Boh ponúkol, jeho porážka bola istá.

„Lepšie je utiekať sa k Hospodinovi ako spoliehať sa na kniežatá.“ (Ž 118,9) Ako mohol Acház uveriť tomu, že Tiglatpileasar III. sa uspokojí s tým, že mu budú patriť krajiny na severe a Judsko nechá na pokoji? Asýrske spisy, ako napríklad kroniky samotných asýrskych kráľov, svedčia o tom, že ich túžba po moci bola nenásytná.

Prečítaj si 2 Krl' 16,10–18 a 2 Krn 28,19–25. Čo urobil kráľ Acház? Aký duchovný princíp v tom nachádzame? Prečo by nás kráľovo konanie nemalo prekvapiť?

2 Krn 28,19–25 veľmi stručne zhŕňa udalosti, ktoré sa stali preto, že Acház požiadal o pomoc Asýriu a nespoliehal sa na Hospodina.

APLIKÁCIA ■ Aj my máme sklon veriť tomu, čo vidíme, cítime a čoho sa môžeme dotknúť – teda veciam tohto sveta. A predsa je často „neviditeľná“ realita Božej blízkosti oveľa spoľahlivejšia. Máš s tým aj ty vo svojom živote skúsenosť? Akú?

ČO SA SKRÝVA ZA MENOM?

¹ Hospodin mi povedal: „Vezmi veľkú tabuľu a napíš na ňu čitateľným písmom: Mahér-Šalál-Cháš-Baz!“ (...) ³ Keď som sa potom priblížil k prorokyni, počala a porodila syna. Hospodin mi povedal: „Nazvi ho Mahér-Šalál-Cháš-Baz!“ ⁴ Prv než chlapec bude vedieť zavolať: „Otec môj, mama moja!“, odnesú bohatstvo z Damasku a korisť zo Samárie pred asýrskeho kráľa.“ ⁵ Hospodin dodal pre mňa ešte tieto slová: ⁶ „Pretože tento ľud zavrhol vody Šilóachu, ktoré tečú tíško, a teší sa z Recína a Remaljovho syna, ⁷ preto, hľa, Pán privedie na nich dravé a veľké vody Eufratu — asýrskeho kráľa s celou jeho slávou, vystúpi nad svoje riečiská a pretečie všetky svoje brehy. ⁸ Zabočí do Judska, rozvodní sa a preleje cez brehy, bude siahať až po krk a rozpäté ramená naplnia tvoju krajinu, Emanuel, po celej šírke. ⁹ Spoločujte sa, národy, zúrte, dešte sa, počúvajte všetky dialavy sveta, zbrojte, ale dešte sa, zbrojte, ale dešte sa! ¹⁰ Pripravujte plán, ale stroskotá, navrhňte niečo, ale neuskutoční sa to, pretože Boh je s nami.“ (Iz 8,1–10)

Vieš si predstaviť, že by si s Izaiášovým druhým synom hral napríklad volejbal? Kým by si zakričal: „Mahér-Šalál-Cháš-Baz, hod' mi loptu!“ už by bolo neskoro. Význam tohto mena je možno ešte dlhší než meno samotné: „Rýchla korisť – náhly lup“.

Posolstvo tohto mena jasne naznačuje rýchlu porážku. Kto koho porazí? Iz 8,4

Iz 8,1–10 zdôrazňuje posolstvo siedmej kapitoly. Skôr, než dieťa dorastie, korisť z hlavného mesta Sýrie a severného Izraela bude odvlčená do Asýrie. Navyše, keďže Judsko odmietlo Božie posolstvo o bezpečí a istote znázornené ticho tečúcimi vodami Siloamu v Jeruzaleme, zaplaví ho mohutná sila Asýrie predstavená obrovským množstvom vody v rieke Eufrat.

Pretože Acház hľadal pomoc u Asýrie, mená Izaiášových synov sa týkajú Judska a severného Izraela: „Rýchla korisť – náhly lup“ a „Ostatok sa navráti“. Prečo mali nádej? Pretože hoci Asýria obsadí krajinu Emanuela (Iz 8,8), zasľúbenie, že „Boh je s nami“, zostáva (v. 10). Aj keď súdy v podobe vojnových katastrof, utrpenia a vyhnanstva dopadnú na Božích nepriateľov v Judsku a ostatných národoch, Boh bude stále s verným ostatkom svojho ľudu a navráti ich do krajiny.

Prečo nechal Izaiáš do svojej knihy zapísať informáciu o tom, že s manželkou (tiež prorokynou) počali dieťa, ktorého meno nechal už vopred oficiálne zapísať? (Iz 8,1–3)

Čas, v ktorom sa tento syn narodil, bol veľmi dôležitý vzhľadom na to, že tento syn mal byť znamením. Kým Asýria porazí Sýriu a Izrael, uplynie menej času, než koľko je potrebné na to, aby chlapec dosiahol vek, keď dokáže zavolať na svojho otca alebo matku (v. 4). Keď Izaiáš oznamuje meno chlapca ešte pred jeho počatím, toto dieťa a jeho meno sa stáva verejným proroctvom, ktorého pravdivosť sa overí následnými udalosťami.

- **Lud, ktorý sa hlásil k Bohu, sa dopúšťal tých istých chýb. Boh bol napriek tomu stále ochotný zachrániť ho. Čo nám to hovorí do situácií, keď v našom duchovnom živote prežívame zlyhania a pády?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

KEĎ SA BOJÍME BOHA, NIČOHO SA NEMUSÍME BÁŤ

¹¹ Takto mi povedal Hospodín, keď ma mocne uchopil za ruku a varoval ma, aby som nešiel cestou tohto ľudu. ¹² „Nenazývajte sprisaháním všetko, čo tento ľud nazýva sprisaháním a čoho sa bojí, vy sa nebojte ani sa nestraďte! ¹³ Hospodína zástupcov pokladajte za svätého, jeho sa bojte a pred ním sa strachujte! ¹⁴ On bude svätynou a kameňom úrazu, skalou na potknutie pre obidva domy Izraela, sieťou a osídлом pre obyvateľov Jeruzalema. ¹⁵ Mnohí sa oň potknú, padnú a rozbijú sa, padnú do pasce a chytia sa.“ (Iz 8,11–15)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

„Jediná vec, ktorej sa musíme báť, je strach samotný,“ povedal vo svojom prvom inauguračnom prejave v roku 1933 americký prezident Franklin D. Roosevelt národu zmalomyselnenému veľkou ekonomickou krízou. Izaiášovo posolstvo sklúčenému ľudu znie: Keď sa bojíme Hospodina, nemusíme sa ničoho báť.

Hospodín upozornil Izaiáša, aby sa nebál toho, čoho sa bojí jeho ľud, ale aby sa bál jeho (Iz 8,12.13). Táto myšlienka má dôležité miesto v celom Písme. Napríklad v Zj 14,6–12 čítame posolstvo troch anjelov, ktoré zvestujú celému svetu: Bojte sa Boha a jemu vzdajte slávu. Nebojte sa pozemských mocností, opísaných v Zj 13, a nevzdávajte im slávu, ale len samotnému Bohu.

Čo znamená „báť sa Boha“? Ako to spojiť s príkazom milovať ho? Mat 22,37

Pravá bázeň pred Bohom znamená, že ho uznávaš za zvrchovaného vládcu vesmíru. Táto bázeň víťazí nad akýmkoľvek iným strachom. Ak Boh stojí na tvojej strane, bez jeho dovolenia sa ťa nikto nemôže ani dotknúť. Ak si sa však proti nemu vzbúril a on je proti tebe, môžeš utekať kam chceš, nikde sa neukryješ!

Je myšlienka, že sa máme Boha báť, v protiklade s 1 Ján 4,18: „V láske nie je strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach býva pred trestom a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske“? Ako sa vyrovnáť s týmto zdanlivým rozporom?

Existujú rôzne druhy strachu. Ak je tvoj priateľ, s ktorým sa máte navzájom radi, náramne silný, nebojíš sa tohto človeka v tom zmysle, že by ti mohol ublížiť, ale uznávaš jeho silu a máš pred ním rešpekt.

APLIKÁCIA

- Sú v živote veci, ktorých sa tvoje neveriace okolie bojí, ale ty vďaka Bohu nie? A vieš naopak o niečom, z čoho ľudia okolo teba obavy vôbec nemajú, ale ty by si sa ich ako kresťan mal obávať? Pozri napr. Mat 10,28; Jer 10,2.3.

SPOLIEHANIE NA DUCHOV MŔTVYCH

¹⁶ Zamlč svedectvo a zapečať náuku medzi mojimi učeníkmi. ¹⁷ Budem čakať na Hospodina, ktorý si zakryl tvár pred Jákobovým domom, a budem dúfať v neho. ¹⁸ Hľa, ja a deti, ktoré mi dal Hospodin, sme v Izraeli znakmi a znameniami od Hospodina zástupov, ktorý býva na vrchu Sion. ¹⁹ Keď vám povedia: „Dopytujte sa duchov zomrelých a veštcov, ktorí šušajú a šepocú,“ tak im povedzte: „Či sa ľud nemá pýtať svojho Boha, ale mŕtvych, aby živí ²⁰ mali náuku a svedectvo?!“ Ak nebudú hovoriť takto, budú ako tí, pre ktorých niet úsvitu. ²¹ Prejde krajinou zaťažený a hladný, a keď bude vyhladovaný, rozhnevá sa a bude zlorečiť svojmu kráľovi i svojmu Bohu. Pozrie sa hore, ²² potom sa pozrie na zem a vidí len úzkosť a tmu, tiesnivú temnotu a strašnú temnotu. (Iz 8,16–22)

Pred čím uvedené verše varujú? Ako to súvisí s kráľom Acházom a situáciou v jeho krajine? Acház padol veľmi hlboko. Oddal sa pohanskému náboženstvu, ktoré bolo okultné (2 Krľ 16,3.4.10–15; 2 Krn 28,2–4.23–25; porov. 5 Moj 32,17 – „obetovali démonom“; 1 Kor 10,20). Je pozoruhodné, že rôzne prvky modernej mágie sa podobajú rituálom, ktoré sa v tom čase praktizovali na Blízkom východe, ako o tom svedčia staroveké mimobiblické spisy. Dokonca aj mnohé súčasné praktiky hnutia New Age sú moderné prejavy starovekých okultných praktík.

Izaiášov opis zúfalstva, ktoré je dôsledkom toho, že sa ľud spolieha na duchov, nie na Hospodina, sa týka aj Acháza (2 Krn 28,22.23). Izaiáš hovorí, že ľud bude zúriť a zlorečiť svojmu kráľovi (Iz 8,21). Ľud bude Acháza preklínať za to, že národ doviedol k okultizmu. Keď Acház zomrel, urobili výnimku, pretože voči nemu stratili úctu a „nepriinesli ho k hrobom izraelských kráľov“ (2 Krn 28,27).

Čo hovoria uvedené verše o okultizme? 3 Moj 20,27; 5 Moj 18,9–4

Oddeliť sa od okultizmu je vec vernosti voči Bohu. 1 Krn 10,13.14 aplikuje tento princíp na prípad kráľa Saula: „Tak zomrel Saul pre nevernosť, ktorej sa dopustil voči Hospodinovi, pretože nezachovával slovo Hospodinovo, aj preto, že sa dopytoval ducha zosnulého a nehladal radu u Hospodina. Preto ho vydal na smrť a kráľovstvo presunul na Dávida, syna Izajovho.“

- **Pozoruješ aj dnes vo svojom okolí niektoré z prejavov okultizmu či špiritizmu? Aké? Ako je možné byť v bezpečí pred prejavmi satanovho pôsobenia? Ako môžeš pomôcť tým, ktorí sa s týmito duchovnými prejavmi „zahrávajú“ bez toho, aby tušili, kto je v ich pozadí?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Veľký spor vekov si prečítaj kapitolu „Môžeme hovoriť s mŕtvymi?“, str. 551–562; Z tieňa do slávy, kap. 34, str. 371–378.

„Aj za čias starého Izraela niektorí tvrdili, podobne ako dnešní špiritisti, že sa stýkajú s mŕtvymi. ‘Vešteckých duchov’, ako nazývali týchto návštevníkov z iných svetov, Písmo vyhlasuje za ‘démonov’ (porovnaj 4 Moj 25,1–3; Ž 106,28; 1 Kor 10,20; Zj 16,14). Boh označil takéto spojenie s duchmi za ohavnosť a pod trestom smrti ho zakázal (pozri 3 Moj 19,31; 20,27). Dnes sa ľudia len pousmejú nad pojmom čarodejníctvo. Názor, podľa ktorého sa môžu dorozumievať s démonmi, sa všeobecne pokladá za stredovekú bájkku. Špiritizmus, ktorý má státisíce, ba milióny prívržencov, však prenikol aj do vedeckých kruhov, dostal sa do cirkví, do zákonodarných zborov, ba aj na dvory panovníkov, nie je ničím iným ako čarodejníctvom v dávnych dobách odsúdeným a zakázaným, no dnes v novej podobe oživeným.“ (VSV 400.401; GC 556)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Diskutujte o prenikaní špiritizmu do filmov, kníh, televízie a modernej kultúry. Zrejme tomu celkom nezabráňime. Ako však upozorniť iných na toto nebezpečenstvo, ktoré mnohí považujú len za neškodnú zábavu? Prečo je veľmi dôležité poznať pravdu o stave mŕtvych, ak sa chceme uchrániť pred týmito podvodmi?
2. Prečítaj si Iz 8,20. Povedz tento verš vlastnými slovami a napíš si ho. V triede sa podelte o svoje parafrázované znenia tohto verša. Čo nám ním chce Boh povedať?
3. Zamysli sa nad tým, čo znamená, že Pána Boha máme milovať a súčasne sa ho báť. Do akej miery pramení naša láska k nemu z tejto bázne? Alebo je to naopak – bázeň vyviera z lásky?

ZHRNUTIE

Prostredníctvom Izaiášových slov, činov, ba aj jeho rodiny Boh pripomínal a potvrdzoval posolstvo výstrahy a nádeje: Jediná bezpečná cesta je dôverovať, že Boh vie, čo robí. On miluje a má moc viesť, chrániť a postarať sa o tých, ktorí mu to dovoľia. Tých, ktorí sa obrátia k iným silám, čaká len úzkosť a beznádej.

KNIEŽA POKOJA

ZÁKLADNÝ VERŠ

Lebo dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný; na jeho pleciach spočínie kniežatstvo, jeho meno bude: Predivný radca, Mocný Boh, Otec večnosti, Knieža pokoja. (Iz 9,5)

„Keď Dr. Robert Oppenheimer, ktorý riadil výrobu prvej atómovej bomby, vystúpil pred kongres Spojených štátov, dostal otázku, či existuje nejaký obranný systém, ktorý by ľudstvo uchránil pred touto zbraňou.

„Samozrejme,“ odpovedal veľký fyzik. „Je to...“ Dr. Oppenheimer sa skúmavo zahľadel na obecenstvo, ktoré stíchlo a napäto očakávalo jeho odpoveď. Potom ticho povedal: „Pokoje a mier.“ (Tan, Paul Lee *Encyclopedia of 7 700 Illustrations*, Rockville, MD: AssurancePublishers, 1985, s. 989)

Dosiahnuť trvalý mier a pokoj je odveký sen ľudstva. Odhaduje sa, že odvtedy, čo sa začali písať dejiny tohto sveta, na zemi bol mier len asi osem percent času. Porušených bolo najmenej osemtisíc zmlúv a dohôd. Za polstoročie nasledujúce po skončení prvej svetovej vojny, ktorú mnohí pokladali za koniec všetkých vojen, na každý rok vojny pripadajú len dve minúty mieru.

Alfred Nobel, vynálezca dynamitu, založil v roku 1895 fond odmeňujúci osobnosti, ktoré sa významnou mierou pričinili o zachovanie mieru. V posledných rokoch však Nobelovu cenu mieru získali aj tí, ktorí mali nejakým spôsobom účasť na vojnových konfliktoch (napr. Jásir Arafat).

V tejto úlohe budeme premýšľať nad tým, kto jediný môže ľudstvo obdarovať pravým a trvalým mierom, pokojom.

OSNOVA ÚLOHY

Úloha na tento týždeň zameria našu pozornosť na kapitoly 9 – 12. Hospodin v nich prostredníctvom posolstva proroka predstavuje toho, kto zrealizuje všetky jeho zaslúbenia o večnom pokoji. Tento zaslúbený „záchranca“ tu je predstavený ako:

1. „Svetlo“ svietiace v temnotách (nedeľa)
2. Jedinečné božské dieťa (pondelok)
3. Nový „výhonok“ zo starého pňa (streda)
4. Veľký darca spasenia (štvrtok)

(Časť na utorok sa venuje historickému obdobiu, keď Božie výchovné tresty mali neverných priviesť k pokániu, aby boli pripravení ma príchod záchrancu.)

SVETLO V TEMNOTÁCH

¹ Ľud, čo kráča v tmách, uvidí veľké svetlo, nad tými, čo bývajú v krajine temnoty, zažiarí svetlo. ² Rozmnožil si ich jasot, zväčšil si ich radosť. Radujú sa pred tebou, ako sa raduje pri žatve, ako sa jasá pri delení koristi. ³ Jarmo, čo ho ťaží, palicu na jeho chrbte a prút jeho utláčateľa si zlámal ako v dňoch Midjánčanov. ⁴ Každá obuv, ktorej dupot otriasa zemou, a každý krvou zmáčaný plášť budú spálené a strávi ich oheň. ⁵ Lebo chlapec sa nám narodil, daný je nám syn, na jeho pleciach bude spočívať vláda a jeho meno bude **Obdivuhodný radca, Mocný Boh, Večný Otec, Knieža pokoja.** (Iz 9,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Iz 8,21.22 opisuje úzkosť a beznádej tých, ktorí sa odvrátili od Boha a spolahli sa na okultizmus. Nech hľadia kdekoľvek, vidia len „súženie a tmu, tiesnivú šero; budú vrhnutí do hustej temravy“ (v. 22). Príde však čas, keď „nad tými, ktorí bývajú v temnej krajine, zažiarí svetlo“ (Iz 9,2). Obyvatelia Galiley dostali česť stať sa prijímateľmi zvláštneho požehnanie – uzrú „veľké svetlo“ (v. 2). Národ sa rozhojní a bude sa radovať, pretože Boh zlomí „prút jeho poháňača“ (v. 4).

V týchto veršoch sa spomína oblasť Galilejského jazera, pretože patrila medzi prvé dobyté územia Izraela. Ako odpoveď na Acházovu prosbu o pomoc obsadil Tiglatpileasar III. Galileu a zajordánske územie severného Izraela a časť obyvateľstva odviekol do zajatia. Tak sa táto oblasť stala asýrskou provinciou (2 Krí 15,29). Izaiášovo posolstvo hovorí, že to, čo bolo dobyté ako prvé, ako prvé uvidí vyslobodenie.

O akej nádeji hovorí dnešný text (Iz 9,1–5)? Akým spôsobom sa tento sľub naplnil? Ako súvisí syn, ktorý sa mal narodiť v dobe Acháza, s Ježišom, na ktorého evanjeliá tento text vzťahujú?

Nie náhodou Ježiš pôsobil najprv v Galilei, kde rozdával nádej, oznamoval dobrú správu o Božom kráľovstve, uzdravoval chorých a posadnutých démonmi, vyslobodzoval z otroctva okultizmu (v. 24).

Práve tu vidíme krásny príklad toho, ako Biblia prostredníctvom starozmluvných udalostí, predpovedá, čo sa stane v novozmluvnej dobe. Boh spojil obrazy z jedného obdobia s obrazmi z iného obdobia. Niečo podobné nachádzame aj u Mat 24, kde Ježiš spája zničenie Jeruzalema roku 70 po Kr. s koncom sveta.

APLIKÁCIA

- **Kedy si ty v živote vnímal, že Ježiš priniesol do tvojej životnej „tmy“ nové svetlo? Dokážeš sa s touto skúsenosťou deliť aj s tými, ktorých ti Boh privádza do cesty?**

ZASLÚBENÉ DIEŤA

⁵ Lebo chlapec sa nám narodil, daný je nám syn, na jeho pleciach bude spočívať vláda a jeho meno bude Obdivuhodný radca, Mocný Boh, Večný Otec, Knieža pokoja. ⁶ Miera jeho vlády a pokoj nebude mať konca na Dávidovom tróne a v jeho kráľovstve, ktoré upevní a posilní právom a spravodlivosťou odtiaľ až naveky. Horlivosť Hospodina zástupov to urobí. (Iz 9,5–6)

Toto je v poradí tretia zmienka o narodení v knihe proroka Izaiáša (narodenie Emanuela a Mahér-Šalál-Cháš-Baza).

Všimni si, že tento Záchranca má niekoľko mien a prívlastkov, ktoré ho rôznym spôsobom charakterizujú. Na starovekom Blízkom východe mali králi a božstvá početné mená, ktoré mali zdôrazniť ich veľkosť.

„Predivný“. To isté povedal anjel Hospodinov Samsonovmu otcovi, keď sa ho spýtal na jeho meno. („ono je predivné“ – Sud 13,18; Roh.) Keď Manoach obetoval, anjel vystúpil hore v plameni ohňa (v. 20). Hovorí sa tu o ňom ako o Bohu („Mocný Boh“) a večnom Stvoriteľovi („Otec večnosti“). Je kráľ z rodu Dávidovho a jeho kráľovstvo pokoja bude trvať na veky.

Kto jedine mohol byť vzhľadom na uvedené prívlastky týmto dieťaťom? Luk 2,8–14

Niektorí sa pokúšali stotožniť toto dieťa s kráľom Ezechiášom, no táto charakteristika prevyšuje charakteristiku obyčajného človeka. Hodí sa len na jedinú bytosť – Ježiša Krista, Syna Božieho a Stvoriteľa, ktorý sa narodil, aby nás zachránil a daroval nám pokoj. Bola mu daná každá moc na nebi aj na zemi. Je vždy s nami. Zostal Bohom a zároveň sa stal človekom, aby mohol súcítiť s našimi slabosťami. „Dieťa sa nám narodilo...“ raz a navždy!

„Keď Kristus prišiel na tento svet, ocitol sa na území satana, ktorý sa mu na jeho ceste od jaslí až po Golgotu stále snažil brániť v naplnení jeho poslania. Satan v nebi obvinil Boha, že od anjelov vyžaduje sebazaprenie a pritom sám nevie, čo to znamená. Boh by vraj nepriniesol žiadnu obeť pre iných. Keď bol z neba vyhnaný, neprestajne žaloval na Boha, že jeho nároky sú prehnané a ani On sám by ich nedokázal splniť. Kristus prišiel na tento svet, aby tieto falošné obviňovania vyvrátil a zjavil Otca.“ (1SM 406.407)

- Čo ti hovorí skutočnosť, že sa Boh stal jedným z nás o jeho povahe a vzťahu k nám? Aký dosah to má na tvoj život?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PRÚT BOŽIEHO HNEVU

¹⁰ Hospodin však vzbudí proti nemu nepriateľov — Recína, a popudí jeho odporcov. ¹¹ Sýriu od východu a Filištíncov od západu, aby požírali Izrael naplno otvorenými ústami. Napriek tomu všetkému sa však jeho hnev neodvracia a jeho ruka je ešte vystretá. ¹² Ľud sa však neobrátil k tomu, čo ho bil, nehľadali Hospodina zástupov. (...) ¹⁵ Vodcovia tohto ľudu sú zvodcami a tí, čo sa dajú nimi viesť, sú odsúdení na záhubu. ¹⁶ Preto Pán nemá radosť z jeho mladíkov a nezmiluje sa nad jeho sirotami a vdovami, lebo všetko sú to bezbožníci a zločinci a ústa každého hovoria bláznovstvá. Pri tom všetkom sa však neodvracia jeho hnev, jeho ruka je ešte vystretá. ¹⁷ Veď zloba horela ako oheň, čo stravuje trnie a bodľácie a zapaluje lesnú húštinu, až sa zdvihajú kúdoly dymu. ¹⁸ Hnevom Hospodina zástupov sa spaluje krajina a jej ľud je ako potrava pre oheň; nik nemá zľutovanie so svojím bratom. ¹⁹ Zahryzne napravo, ale zostane hladný, alebo naľavo, no nenasýti sa. Každý pojedá mäso z vlastného ramena, ²⁰ Menašše Efrajima a Efrajim Menaššeho a obaja spoločne vystupujú proti Júdovi. Napriek tomu všetkému sa však neodvracia jeho hnev, jeho ruka je ešte vystretá. (Iz 9,10–20)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítajte si 9. a 10. kapitolu knihy proroka Izaiáša. Porovnaj to so zlorečením v 3 Moj 26,14–39. Prečo Boh trestal svoj ľud postupne, nie naraz? Čo to hovorí o jeho charaktere a zámeroch?

Keby chcel Boh zničiť svoj ľud, mohol ho hneď vydať Asýřčanom. On je však trpezlivý, „nechce, aby niekto zahynul, ale chce, aby sa všetci dali na pokánie“ (2 Pt 3,9). Podobne ako v čase sudcov, aj teraz Boh dovolil, aby obyvatelia Judska a Izraela okúsili niektoré dôsledky svojej nerozumnosti, uvedomili si, čo robia, a mali príležitosť lepšie sa rozhodnúť. Keď naďalej zotrúvali v hriechu a zatvrdovali svoje srdcia proti Bohu a napomenutiam, ktoré im posielal prostredníctvom svojich poslov, stiahol svoju ochrannú ruku. Oni však pokračovali vo vzbure. Takto sa to opakovalo znova a znova, až klesli tak hlboko, že Boh už pre nich nemohol urobiť nič viac.

V celej Biblii sa stretávame so slobodnou vôľou. Boh stvoril človeka ako slobodnú bytosť (aby ho človek mohol úprimne milovať). K slobode patrí aj možnosť robiť zlo. Aj keď nás Boh presviedča a zjavuje nám svoju lásku a charakter, dovolí tiež, aby sme niesli ovocie svojich nesprávnych rozhodnutí – bolesť, utrpenie, strach, nepokoj atď. To preto, aby nám pomohol uvedomiť si, že sme vybočili z cesty, ktorou nás chcel viesť. Ako často sa však stáva, že ľudia sa ani potom neodvrátia od hriechu a neprídu k Bohu. Slobodná vôľa je nádherná vec; bez nej by sme nemohli byť ľuďmi. Môže sa však stať aj prekliatím tomu, kto ju používa nesprávnym spôsobom.

APLIKÁCIA ■ Boh na nás niekedy dopustí problémy, aby sa nám „rozsvietilo“ a my sme sa odvrátili od svojej zlej cesty. Zažil si už niečo podobné?

KOREŇ A NOVÝ VÝHONOK

¹ Z Izajovho pňa vzíde ratolesť a z jeho koreňov vyrastie výhonok. ² Spochiňie na ňom duch Hospodina, duch múdrosti a rozumu, duch rady a sily, duch poznania a Hospodinovej bázne. ³ V bázni pred Hospodinom bude mať záľubu, nebude súdiť podľa vonkajšieho zdania ani nebude rozhodovať podľa toho, čo predtým počul, ⁴ ale spravodlivo bude súdiť slabých a nestranne rozhodovať o ponížených v krajine. Palicou svojich úst bude biť násilníkov, dychom svojich pier usmrtí bezbožníka. ⁵ Spravodlivosť bude opaskom na jeho bedrách a vernosť bude remeňom na jeho drieku. (Iz 11,1–5)

Koho v tomto texte predstavuje „výhonok“, ktorý vyženie „z Izajovho pňa“? Prečo Biblia používa také nezvyčajné porovnanie?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Iz 11,1 nadväzuje na obraz zoťatého stromu z Iz 10,33.34. „Izajov peň“ predstavuje myšlienku, že dynastia Dávida (syn Izajov) stratí svoju moc (Dan 4,10–17.20–26). Z pňa, zdanlivo odsúdeného na zánik, však vyrastie „mláďnik“ alebo „výhonok“, čo znamená, že z Dávidovho rodu povstane nový vládca.

Ako nový kráľ z rodu Dávidovho odstráni následky hriechu a odpadnutia? Prečítajte si 11. kapitolu knihy proroka Izaiáša.

Tento nový vládca myslí a koná v súlade s Bohom, súdi čestne, trestá zlo a prináša pokoj. Keď prevezme vládu, Pán sa opäť vráti, aby obnovil a zjednotil verný ostatok Izraela a Júdu (porov. Iz 10,20–22). Vznikne silná a jednotná monarchia, aká bola za dní kráľa Dávida, ktorý porazil Filištíncov a ostatné národy. Nový vládca však bude väčší než bol Dávid, pretože obnoví pokoj priamo – dravá zver prestane byť mäsožravou a bude nažívať v mieri so zvieratami, ktoré boli predtým jej korisťou (Iz 11,6–9).

Vďaka tomu, čo sa odohralo v Novej zmluve, t.j. Ježišovo vtelenie a Jeho zaslúbenie o druhom príchode, ako kresťania môžeme rozpoznávať v 11. kapitole Izaiášovho proroctva prvky prvého a druhého príchodu Ježiša Krista. Bez poznania novozmluvných udalostí by to nebolo možné.

Iz 11 teda predstavuje v jednom obraze prvý aj druhý príchod Ježiša Krista. Veľmi úzko spolu súvisia, pretože sú to dve časti jedného celku, akoby dve strany jednej mince. Ak má byť plán spasenia úplný, nevyhnutné sú oba príchody – ten prvý, ktorý sa už stal; aj ten druhý, na ktorý čakáme ako na splnenie nádeje, ktorú ako kresťania máme.

- Izaiášova kniha prináša úžasnú nádej, aj keď sa mala v plnosti zrealizovať až o dlhý čas. Ako sa ti žije v čase „očakávania“, keď máš Boží sľub konečného víťazstva, ale napriek tomu nás ešte stále obklopuje zlo a hriech? Čo to robí s tvou vierou?

APLIKÁCIA

„POTEŠIL SI MA“

¹ V ten deň povieš: „Ďakujem ti, Hospodin, lebo hoci si sa na mňa hneval, svoj hnev si odvrátil a potešil si ma. ² Ved' Boh je moja spása, dôverujem mu a nezlaknem sa, lebo moja sila a pieseň je Hospodin, Hospodin sa mi stal spásou. ³ S radosťou budete čerpať vodu z prameňov spásy.“ ⁴ V ten deň poviete: „Ďakujte Hospodinovi, vzývajte jeho meno, zvestujte jeho skutky medzi národmi, pripomínajte, že jeho meno je slávne. ⁵ Ospevujte Hospodina, lebo veľkolepo konal, nech je to známe po celej zemi. ⁶ Plesaj a jasaj, obyvateľka Siona, lebo veľký uprostred teba je Svätý Izrael!“ (Iz 12,1–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Iz 12 je krátky žalm (pieseň) chvály Bohu za jeho láskavé a mocné povzbudenie i útechu. Tento žalm, ktorý má znieť z úst niekoho z navráteného ostatku, porovnáva slúbené vyslobodenie s tým, čo prežili Hebreji pri odchode z Egypta (Iz 11,16). Podobá sa piesni, ktorú spieval Mojžiš a Izraeliti, keď boli pri Červenom mori zachránení pred faraónovým vojskom (2 Moj 15).

Porovnaj pieseň z Iz 12 s piesňou Mojžišovou a Baránkovou zo Zj 15,2–4. Čo je u oboch dôvodom oslavy Hospodina?

Iz 12,2 identifikuje prichádzajúceho vysloboditeľa ako Hospodina. Hovorí, že „Boh je moja spása“ a „On sa mi stal spasením“.

Novozmluvné meno Ježiš znamená „Boh je spasenie“ (porov. Mat 1,21). Boh koná rovnaké dielo záchrany v Starej i Novej Zmluve.

Boh nielen spasí (Iz 12,2), On sám je spasenie. Prítomnosť Svätého Izraelovho v našom strede je nám všetkým (v. 6). Boh je s nami! Ježiš nielen robil zázraky, ale stal sa telom a žil medzi nami (Ján 1,14). Nielenže niesol naše hriechy na kríž, ale stal sa hriechom za nás. On je nielen tvorcom pokoja, ale On je náš pokoj. Nie div, že koreň Izajov bude stáť ako zástava národom (Iz 11,10). Keď bude povýšený na kríž, všetkých ľudí pritiahne k sebe! Ostatok sa obráti k „mocnému Bohu“, ktorý je Dieťaťom, ktoré sa narodilo pre nás. Je to „Knieža pokoja“ (Iz 10,21; 9,6)!

APLIKÁCIA

- **Uvažuj o tom, že Ježiš je naše spasenie (Rim 3,24). Ako ti táto pravda dáva nádej a istotu spasenia najmä vtedy, keď na teba ťažko dolieha pocit vlastnej biednosti a hriešnosti?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Srdce pozemského otca miluje vlastného syna. Hľadá do tváre svojho dieťaťa a desí ho pomyslenie na možné ohrozenie jeho života. Chce ho ochrániť pred satanovou mocou a zdržať pred pokušením a bojom. Boh dovolil svojmu jednorodenému Synovi bojovať ten ťažší a nebezpečnejší zápas preto, aby našim deťom bola zabezpečená cesta života. V tom je láska. V divte sa nebesá, užasni zem!“ (TV 26; DA 49)

„Bol to Kristus, kto súhlasil s tým, že splní podmienky, ktoré boli nevyhnutné pre spasenie človeka. Nijaký anjel ani človek nemohol vykonať toto veľké dielo. Musí byť povýšený Syn človeka, pretože len ten, ktorý má večnú podstatu, môže vykonať dielo vykúpenia. Kristus súhlasil s tým, že sa spojí s nevernými a hriešnymi, vezme na seba ľudskú prirodzenosť, dá svoju vlastnú krv a sám seba prinesie ako obeť za hriech. V nebeskej rade bola zvážená vina človeka i hnev, ktorý spôsobil hriech. Napriek tomu Kristus oznámil svoje rozhodnutie, že splní podmienky nevyhnutné na to, aby padlé ľudstvo mohlo mať nádej.“ (E. G. Whiteová, Signs of the Times, 5.3.1896)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Povedali sme, že Iz 11 predstavuje prvý a druhý príchod Ježiša Krista v jednom obraze. To nám aspoň sčasti pomáha pochopiť, prečo niektorí Židia neprijali Krista pri jeho prvom príchode. Čakali totiž, že bude konať veci, ktoré sa stanú až pri jeho druhom príchode. Čo nám to hovorí o tom, aké dôležité je správne pochopiť Kristov príchod? Ako môžu falošné názory, napríklad na jeho druhý príchod, naladiť ľudí na satanov veľký podvod na konci sveta? V knihe Veľký spor vekov (Z tieňa do slávy) si pozri kapitolu 39.

ZHRNUTIE

Za dní proroka Izaiáša, ktorého meno znamená „spasenie Hospodinovo“, Boh sľúbil, že vyslobodí ostatok svojho ľudu spod útlaku, do ktorého sa dostal v dôsledku národného odpadnutia. Toto proroctvo o nádeji nachádza svoje definitívne naplnenie v Ježišovi, ktorého meno znamená „Boh je spasenie“.

Týždeň od 31. januára do 6. februára 2021

KEĎ SA NIEKTO HRÁ NA BOHA

ZÁKLADNÝ VERŠ

Ajhľa, toto je náš Boh, v neho sme dúfali, že nám spomôže! Toto je Hospodin, v neho sme dúfali, plesajme a radujme sa z jeho moci! (Iz 25,9)

„Istý kazateľ hovoril o pýche. Žena, ktorá kázeň počúvala, šla za ním a povedala mu, že by rada vyznala jeden veľký hriech.

‘Aký hriech je to?’ spýtal sa jej kazateľ.

‘Pýcha,’ odpovedala žena, ‘v poslednom čase som totiž každý deň sedela asi hodinu pred zrkadlom a obdivovala sa, aká som krásna.’

‘Ach,’ odpovedal kazateľ, ‘to nie je pýcha. To sú len vaše ilúzie!’“ (C. E. Macartney)

Odkedy vznikol v srdci mocného anjela hriech, pýcha prekračuje hranice reality (u anjelov aj u ľudí). Najhoršie sú na tom tí, ktorí v sebe pestujú duchovnú pýchu. Sú takí porušení, že zachránení môžu byť len vďaka tomu, čo pre nich urobí niekto iný.

V tejto úlohe budeme hovoriť, okrem iného, o pôvode pýchy a sebaopovyšovania – dvoch prvých hriechoch.

OSNOVA ÚLOHY

Úlohy na tento týždeň predstavujú Izaiášove texty o súde nad Babylonom, Božím nepriateľom, ktorý nesie charakteristiky nepriateľstva voči Bohu a jeho deťom vo všetkých časoch:

1. **Súd nad Babylonom je oznámený (nedeľa)**
2. **Súd nad Babylonom je vykonaný (pondelok)**
3. **Pýcha – príčina pádu Babylonu (utorok)**
4. **Babylon – nadčasový symbol vzbury (streda)**
5. **Výsledok súdu – záchrana Božích detí (štvrtok)**

SÚD NAD NÁRODMI

¹ Proroctvá proti národom ² Výrok proti Babylonu, ktorý vo videní prijal Izaiáš, Amócov syn. (Iz 13,1–2)

Zdá sa, že trinástou kapitolou sa začína nová časť knihy, ktorej dáva Izaiáš, ako autor, nový nadpis (Iz 13,1; por. 1,1; 2,1). Kapitoly 13 – 23 obsahujú výroky o súde nad rôznymi národmi.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečo je ako prvý medzi proroctvami o národoch vyneseny súd nad Babylonom?

V Iz 10,5–34 už bol vyneseny rozsudok nad Asýriou, ktorá v Izaiášových dňoch predstavovala najväčšie nebezpečenstvo. Aj keď v Iz 14,24–27 prorok stručne opakuje Boží zámer zlomiť moc Asýrie, kapitoly 13 – 23 hovoria o hrozbách proti iným národom, z ktorých najvýznamnejší je Babylon.

Vďaka bohatému kultúrnemu, náboženskému a politickému dedičstvu staroveku sa z Babylonu stala veľmoc, ktorá si podrobila Judsko a jeho obyvateľov poslala do vyhnanstva. V čase, keď žil Izaiáš, sa z ľudského pohľadu zdalo nemožné, aby Babylon ohrozoval Boží ľud. Väčšinu obdobia Izaiášovho pôsobenia bol Babylon ovládaný Asýriou. Asýrski králi dobyli Babylon niekoľkokrát za sebou. Babylon sa však nakoniec predsa stal obrovskou veľmocou, ktorá zničila aj judské kráľovstvo. Boh o tom vedel už vopred, a preto zreteľne vyhlásil, že ten, kto ubližuje jeho deťom, bude zaslúžene potrestaný.

- **Prečítaj si Iz 13. Všimni si, aké silné slová pisateľ používa. Prečo Boh dovolí, aby sa niečo také stalo? Určite tam trpeli aj nevinní ľudia (v. 16). Ako si vysvetlíme takéto Božie konanie? Ako sa ti darí vnímať Božiu spravodlivosť a lásku súčasne?**

APLIKÁCIA

PÁD MESTA BABYLON

²⁰ Babylon, ozdoba kráľovstiev, pyšná okrasa Chaldejcov, pochodí, ako keď Boh rozvrátil Sodomu a Gomoru. ²¹ Neobývaný bude navždy, neosídlený po všetky pokolenia; Arab si tam nepostaví stan a pastieri sa tam neusídli. ²² Bude tam sídlit' púštna zver, ich domy zaplnia sovy; budú sa tam zdržiavať pštrosy a besy tam budú poskakovať. (Iz 13,20–22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V roku 626 pred Kr. obnovil Chaldec Nabopolasar slávu Babylonu a vyhlásil sa za jeho kráľa. Tak vznikla novobabylonská ríša, ktorá v spojení s Médskom porazila Asýriu. Jeho syn Nabuchodonozor II. bol tým kráľom, ktorý dobyl Judsko a obyvateľov deportoval do Babylonu.

Keď v roku 539 pred Kr. perzský kráľ Kýros dobyl Babylon a pripojil ho k Médsko-perzskej ríši (pozri Dan 5), mesto navždy stratilo nezávislosť. V roku 482 pred Kr. Xerxes I. brutálne potlačil vzburu Babylonu proti perzskej vláde. Odstránil sochu Marduka, hlavného boha a pravdepodobne poškodil niektoré pevnosti a chrámy.

V roku 331 pred Kr. obsadil Alexander Veľký mesto Babylon bez boja. Aj keď istý čas sníval o tom, že z Babylonu urobí hlavné mesto východu, za niekoľko storočí sa rozpadlo. V roku 198 pred Kr. Riman Septimus Severus Babylon úplne zničil. Dnes tam žije niekoľko irackých vidiečanov, ale mesto ako také nebolo už nikdy znovu vystavené.

Zánik Babylonu, opísaný v Iz 13, prinesie slobodu Jákobovým potomkom, ktorí ním boli utláčaní (Iz 14,1–3). Iz 13 opisuje pád Babylonu ako Boží súd. Hrdinovia, ktorí mesto zajali, sú Boží bojovníci (v. 2–5). Čas súdu je nazvaný „deň Hospodinov“ (v. 6.9). Boží hnev je taký veľký, že zasiahne aj hviezdy, slnko, mesiac, nebo a zem (v. 10.13).

Porovnaj tieto verše so Sud 5, kde sa v piesni Debory a Baráka hovorí o tom, že keď Hospodin kráčaľ, zem sa chvela a nebo poslalo dážď (v. 4). Verše 20.21 opisujú, ako príroda, vrátane hviezd, bojuje proti cudziemu utláčateľovi.

APLIKÁCIA

- Predstav si, že niektorý obyvateľ Babylonu by v čase jeho najväčšej slávy čítal tieto Izaiášove slová, najmä v. 20–22. Nakoľko reálne by mu asi pripadalo, že by sa skutočne mohli naplniť? Ako na teba pôsobia biblické proroctvá, ktoré sa zatiaľ nenaplnili, a je pre nás ťažko predstaviteľné, ako by sa vôbec mohli stať skutočnosťou?

PÁD PYŠNÉHO KRÁĽA

¹² Ako si padla z neba, žiarivá zornička! Zrazený si na zemi, vládca nad národmi! ¹³ Ved' v srdci si si povedal: „Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón, sídliť chcem na vrchu zhromaždenia, na najkrajnejšom severe. ¹⁴ Vystúpim do výšin oblakov, prirovnám sa k Najvyššiemu.“ ¹⁵ Do podsvetia si však zvrhnúť, do najhlbšej jamy. (Iz 14,12–15)

Pád Babylonu (Iz 13) priniesol Božiemu ľudu slobodu (Iz 14,1–3). Proroci akoby sa z tejto udalosti vysmievali (pozri Iz 14,4–23, Mich 2,4; Hab 2,6). Je to poetická reč, ktorú nemôžeme brať doslovne, napríklad keď sa hovorí o mŕtvych kráľoch, ktorí vítajú svojho nového kolegu v ríši mŕtvych (v. 9.10), kde červy a larvy budú jeho posteľovinami. Hospodin takto napínavým spôsobom hovorí o namyslenom kráľovi, ktorý bude ponížený, podobne ako ostatní pyšní monarchovia pred ním. Nie je to však komentár o stave mŕtvych!

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Akým spôsobom vystihujú obrazné slová v Iz 14,12–14 postoj babylonských kráľov k Bohu, sebe i druhým? Nakolko zároveň predstavujú ešte väčšieho Božieho nepriateľa?

Babylonskí králi rozhodne netrpeli nedostatkom sebaúcty (Dan 4–5). Ale snaha byť „podobný Najvyššiemu“ prevyšuje hranicu toho „najnafúkanejšieho“ JA. Králi tvrdili, že sú v úzkom spojení s bohmi a chceli sa im zapáčiť. Názorným spôsobom to dávali najavo vždy v piaty deň babylonských novoročných slávností, keď bol kráľ vyzvaný, aby svoje kráľovské hodnosti zložil pred sochou Marduka. Týmto obradom poníženia sa mala nanovo upevniť jeho moc. Aká bláznivá a samovražedná sa naproti tomu musela zdať myšlienka vyvýšiť svoj trón nad hviezdy silného Boha!

Hoci Iz 14 primárne vystihuje pyšný postoj babylonských vládcov, predsa len nemôžeme tento text aplikovať len na ľudských vládcov. V plnom slova zmysle totiž môžu popísať len toho najvyššieho Božieho nepriateľa, ktorý stál v pozadí konania pozemských panovníkov.

Zj 12,7–9 však hovorí o mocnej bytosti, ktorá bola spolu so svojimi anjelmi zvrhnutá z neba: „Satan, zvodca celého sveta, bol zvrhnutý na zem...“ (v. 9) Bol to on, kto zviedol aj Evu v raji (1 Moj 3).

Satan mal veľmi trúfalé predstavy (Ez 28,2). Jeho smrť však bude jasným dôkazom toho, že nie je boh, aj keď po takomto postavení túžil. Na rozdiel od Krista, satan zahynie v ohnivom mori (Zj 20,10) a už nikdy nebude trápiť tento vesmír.

- Porovnaj Iz 14,13.14 s Mat 11,29; Ján 13,5; Fil 2,5–8. Čo nám tieto verše hovoria o protiklade medzi Božím a satanovým charakterom? Ako sa Boh pozerá na pýchu, namyslenosť a túžbu po nadvláde?

APLIKÁCIA

BABYLON AKO SYMBOL VZBURY PROTI BOHU

²² „Povstanem proti nim,“ znie výrok Hospodina zástupcov, „a vyhubím v Babylone meno tých, čo zostali, rod i potomstvo,“ znie výrok Hospodina. (Iz 14,22)

⁴ Žena bola odetá do purpuru a šarlátu a ozdobená zlatom, drahými kameňmi a perlami, v ruke mala zlatý pohár, plný ohavností a nečistoty svojho smilstva.

⁵ Na čele mala napísané meno, tajomstvo: Veľký Babylon, matka neviestok a ohavností zeme. ⁶ Videl som tú ženu, opitú krvou svätých a krvou Ježišových mučeníkov. Keď som ju uzrel, veľmi som sa začudoval. (Zj 17,4–6)

¹ Potom som videl zostupovať z neba iného anjela, ktorý mal veľkú moc. Jeho slávou sa rozžiarila zem. ² I zvolal mohutným hlasom: „Padol, padol veľký Babylon a stal sa príbytkom démonov, skrýšou všetkých nečistých duchov, skrýšou všetkých nečistých vtákov, skrýšou všetkej nečistej a nenávidenej zveri, ³ lebo všetky národy pili z vína vášne smilstva tej neviestky a králi zeme s ňou smilnili a kupci zeme zbohatli z moci jej zhyralého prepychu.“ (Zj 18,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Tak ako prorok Izaiáš spája do jedného obrazu osudy starovekého panovníka a Satana, podobne aj novozmluvná kniha Zjavenie spája symboliku starovekého Babylonu s poslanstvom o súde nad odpadnutým náboženstvom doby konca, ktoré tiež nazýva Babylonom.

Prečo Nová zmluva znovu používa obraz Babylonu, ktorý v čase apoštolov už dávno neexistoval? Čo sa z neho môžeme naučiť?

1 Pt 5,13; Zj 14,8; 16,19; 17,5; 18,2.10.21

Podobne ako skutočný Babylon, aj „Babylon“ z knihy Zjavenie je pyšná a krutá mocnosť, ktorá utláča Boží ľud. Všimni si najmä Zj 17,6, kde sa hovorí, že bol spitý „krvou svätých“. Vzbúril sa proti Bohu. Tento postoj vzbury naznačuje samotné meno „Babylon“. V babylonskom jazyku znamená meno „bab ili“ bránu boha (alebo bohov), čo naznačuje miesto, kde sa vchádza do ríše bohov. Porovnaj to s 1 Moj 11, kde čítame o tom, že ľudia postavili babylonskú vežu (Babylon), aby sa svojou vlastnou silou mohli pozdvihnúť na božskú úroveň a zbavili sa tak zodpovednosti voči Bohu.

„Nebeská brána“ v Bételi (1 Moj 28,17) a „brána bohov“ v Babylone predstavovali dva protiklady ako dosiahnuť Božie kráľovstvo. Jákobov rebrík sa začínal v nebi a zjavil mu ho zhora Boh. No Babylon, so svojimi vežami a zikkuratmi (starobabylonský chrám v podobe veľkej štvorcovej mnohoposchodovej veže), postavili ľudia zo zeme smerom nahor. Tieto protiklady predstavujú dve protichodné cesty k spaseniu – Božiu milosť alebo ľudské skutky. Každé pravé náboženstvo sa zakladá na pokore bételského modelu: „Lebo milosťou ste spasení skrze vieru.“ (Ef 2,8) Každé falošné „náboženstvo“, vrátane zákonníctva a „sekulárneho“ humanizmu, je založené na pýche babylonského modelu. Kontrast medzi týmito dvoma postojmi k spaseniu dobre vystihuje Ježišovo podobenstvo o farizejovi a colníkovi (Luk 18,9–14).

APLIKÁCIA

■ Aký je tvoj postoj k Bohu a spaseniu, ktoré ponúka? Dokážeš ho prijať ako nezaslúžený dar? Nemáš aj ty niekedy tendenciu dopracovať sa k „nebu“ tým, čo sám dokážeš ako dávny Babylon?

KONEČNÉ VÍŤAZSTVO SIONA

22 V ten deň Hospodin potrestá nebeské zástupy na výsosti aj zemských kráľov na zemi. 23 Spolu budú zhromaždení ako väzni v jame, zavretí pod zámkom a po mnohých dňoch potrestaní. (Iz 26,22–23)

Po súde nad jednotlivými národmi u Iz 13 – 23 opisujú kapitoly 24 – 27 v celosvetovom rozsahu definitívnu porážku Božích nepriateľov a vyslobodenie Božieho ľudu.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Porovnajte Izaiášov opis spustošenia zeme (Iz 24) a pasáže, kde Ján popisuje udalosti spojené s tisícročím, ktoré nastane po druhom príchode Ježiša Krista. (Zj 20) V čom sa podobajú?

Novozmluvní pisatelia, zvlášť autor knihy Zjavenie, z Iz 13 – 14 aplikujú prvky skutočného Babylonu na neskoršie mocnosti. „Babylonský kráľ“ predstavuje spojenie pozemských vládcov s duchovnou mocou (satanom), ktorá prostredníctvom nich pôsobí. Podobne aj posolstvo o tom, že Babylon padol (Iz 21,9), sa môže neskôr opakovať (Zj 14,8; 18,2).

Aj prorocké videnie u Iz 24 hovorí o čase, keď „mesiac sa začervení a slnko sa zahanbí, lebo Hospodin mocností je kráľom na vrchu Sion a v Jeruzaleme“ (v. 23). Izaiáš si určite myslel, že videnie sa týka Jeruzalema, ktorý poznal. Kniha Zjavenie však vysvetľuje, že sa to skutočne naplní až v novom Jeruzaleme (Zj 21,2.23). Naozaj Boh zničí bezbožných?

Prečítaj si Iz 28,21, kde sa hovorí o tom, že Božie ničivé dielo je jeho „nezvyčajný skutok“. Nezvyčajný preto, že Boh to nechce robiť, a predsa to nakoniec urobí. Je pravda, že hriech má v sebe prvok sebazničenia (Jak 1,15). Ale preto, že konečnú moc nad životom a smrťou má Boh a On určuje čas, miesto a spôsob definitívneho zničenia (Zj 20), je zbytočné diskutovať o tom, že Boh napokon ukončí kľiatbu hriechu pasívnym spôsobom, to znamená, že jedno-ducho dovoľí, aby veci šli svojou prirodzenou cestou.

- **Kapitoly Iz 24 – 27 hovoria vlastne to, o čom čítame v celej Biblii: Konečné víťazstvo patrí Bohu a jeho добрote, a to bez ohľadu na súčasné utrpenie, bolesť a spustošenie. Čo môžeme urobiť, ak chceme byť účastníkmi konečného víťazstva? Prísľ 3,5–7; Rim 10.9**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Je naše spasenie niečím podmienené? Prísť ku Kristovi môžeme kedykoľvek a nemusíme splniť žiadne podmienky. Čo však musíme urobiť potom, keď prídeme ku Kristovi? Podmienkou je, aby sme sa v živote viery úplne a bez výhrad spoliehali na zásluhy krvi ukrižovaného a vzkrieseného Spasiteľa. Keď to robíme, konáme skutky spravodlivosti. Keď Boh volá a pozýva hriešnika, nekladie mu žiadne podmienky. Príťahuje ho Kristovo pozvanie, ktoré však neznamená: 'Ak chceš prísť Bohu, musíš odpovedať hneď teraz.' Hriešnik prichádza a hľadá pritom na Krista vyvýšeného na kríž Golgoty. Týmto obrazom Boh pôsobí na jeho myseľ. V hriešnikovi sa prebúdzá láska, ktorá ho motivuje urobiť oveľa viac, než čo si predstavujeme, že by mal splniť.“ (6MR 32)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Uvedený citát si prečítaj súčasne s časťou na stredu. Čo nám chce jeho autorka povedať? Všimni si, čo hovorí o oboch prvkoch chodenia s Bohom: viere a skutkoch. Ako ich rozlišuje?
2. Prečo sú pýcha a namyslenosť nebezpečné hriechy? Prečo je také ťažké zbaviť sa ich? Azda preto, že oslepia ľudí do tej miery, aby nevideli potrebu vzdať sa ich? Ak si pyšný, určite si myslíš, že je všetko v poriadku, a ak je všetko v poriadku, prečo sa trápiť a niečo meniť? Je rozjímanie o kríži (čo je jediný prostriedok záchrany pre človeka) dobrým liekom proti pýche a namyslenosti?
3. Majú príslušníci ostatných národov nejakú nádej? Pozri Iz 25,3.6; 26,9; Zj 19,9.

ZHRNUTIE

Izaiáš videl, ako Asýria a Babylon dobyjú Judsko. No videl aj to, že hoci temnotou tohto sveta vládne niekto väčší ako človek (Ef 6,12), pracuje prostredníctvom Božích ľudských nepriateľov a trúfa si hrať sa na Boha, Pán Boh nakoniec zvíťazí a našej utrápenej planéte prinesie večný pokoj.

ZÁCHRANA PRED ASÝRČANMI

ZÁKLADNÝ VERŠ

Hospodine mocností, Bože Izraela, ktorý tróniš nad cherubmi! Ty sám si Bohom všetkých kráľovstiev zeme. Ty si učinil nebesá i zem. (Iz 37,16)

Bosý muž kráča so svojimi dvoma synmi. Ďalšia rodina vezie celý svoj majetok na voze, ktorý ťahajú vychudnuté voly. Jeden muž vedie voly a dve ženy sedia na voze. Tí menej šťastní nemajú voz, preto musia niesť svoj majetok na pleciach.

No poďme ďalej... Všade je plno vojakov. Baranidlo prudko naráža do mestskej brány. Lukostrelci, ktorí stoja na baranidle, strieľajú do obrancov na hradbách. Krviprelievanie dosiahlo najvyššiu možnú mieru.

Ďalší obraz... Kráľ sadá vznešene na svoj trón, prijíma korisť a zajatcov. Niektorí zajatci k nemu pristúpia so zdvihnutými rukami a prosia o milosť. Ostatní pokľaknú alebo sa poklonia. Nad kráľom zaznejú slová: „Senacherib, kráľ sveta, kráľ Asýrie... zasadol na trón, aby si prezrel korisť mesta Lachiš.“ (RUSSEL, John Malcolm. *The Writing on the Wall*, WinonaLake, IN: Eisenbrauns, 1999, s.137, 138.)

Táto séria obrazov, ktorá kedysi ozdobovala steny Senacheribovho „bezkonkurenčného paláca“, je dnes v britskom múzeu a pomáhajú nám lepšie porozumieť príbehu Božieho ľudu a jeho silného nepriateľa

OSNOVA ÚLOHY

V tejto úlohe sa zameriame na osudy Judského kráľovstva za čias kráľa Chizkija, keď museli Božie deti čeliť vojenskej hrozbe zo strany silnej Asýrie. Uvidíme, ako do ľudsky neriešiteľnej situácie vstúpil Boh, priniesol záchranu a celému svetu tak ukázal nielen svoju moc, ale aj lásku.

1. Krízová situácia

- Presila nepriateľskej armády (nedeľa)
- Pocit, že Boh ich opustil (pondelok)

1. Boží zásah

- Zaslúbenie záchrany (utorok)
- Porážka nepriateľov (streda)

2. Príležitosť k vdáčnosti a oslave Boha (štvrtok)

JUDSKO V NEBEZPEČENSTVE

V štrnástom roku kráľa Chizkiju vyťahol asýrsky kráľ Sancheríb proti všetkým judským opevneným mestám a obsadil ich. (Iz 36,1)

² Keď Chizkija videl, že prišiel Sancheríb a chystá sa napadnúť Jeruzalem, ³ dohodol sa so svojimi hodnostármi a hrdinami, že upchajú vodné pramene, ktoré sú von za mestom. Tí mu poskytli pomoc. ⁴ Zhromaždilo sa množstvo ľudu a upchali všetky pramene i potok, ktorý pretekal stredom územia. Dôvodili: „Prečo by mali asýrski kráľi, až prídu, nájsť toľko vody?“ ⁵ Potom sa pustil do opevňovania a opravil všetky poškodené hradby. Na nich vybudoval veže a druhú vonkajšiu hradbu. Opevnil Millo v Dávidovom meste a zhotovil množstvo oštepov a štítov. ⁶ Nad ľuďom ustanovil vojenských veliteľov, zhromaždil ich k sebe na priestranstvo pri mestskej bráne a takto ich povzbudzoval: ⁷ „Budte silní a odvážni! Nebojte sa a nedeste sa pred asýrskym kráľom ani pred celým davom, ktorý ho sprevádza, lebo prevaha je na našej strane. ⁸ S ním je telesná sila, s nami je Hospodin, náš Boh, hotový nám pomôcť a viesť naše boje.“ Ľud sa spoľahol na slová judského kráľa Chizkiju. (2 Krn 32,2–8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Po smrti bezbožného kráľa Acháza nastúpil na trón jeho syn Chizkija. Bol to muž, ktorý sa spoliehal na Hospodina. Zdedil kráľovstvo, ktoré úplne stratilo nezávislosť. Keďže si Judsko kúpilo pomoc Asýrčanov proti spojenectvu Sýrie a severného Izraela, bolo nútené im za túto ochranu odovzdávať určité poplatky (pozri 2 Krn 28,16–21). Asýrske a biblické texty svedčia o tom, že Chizkija sa vzbúril (porov. 1 Krľ 18,7). Postavil sa na čelo malých národov na území svojho kráľovstva a viedol povstanie proti Asýrii.

Nanešťastie, Chizkija podcenil asýrsku moc. V roku 701 pred Kr. asýrsky kráľ Senacherib zaútočil na Sýriu a Palestínu a vyplenil Judsko.

Ako sa Chizkija pripravoval na stretnutie s Asýriou? Prečítajte si text 2 Krn 32,1–8.

Keď Chizkija videl, že Senacherib má v úmysle obliehať hlavné mesto Jeruzalem, začal robiť rozsiahle prípravy. Opravil a upevnil hradby i opevnenia, vystrojil a zorganizoval svoje vojsko, zabezpečil vodný zdroj pre Jeruzalem (pozri tiež 2 Krľ 20,20; 2 Krn 32,30). Z nápisu, ktorý hovorí o tom, ako sa nezvyčajný siloamský vodný kanál kopal, takmer presne určíme dátum Chizkijových priprav na možný útok nepriateľa.

Rovnakú pozornosť, akú venoval vojenskej a organizačnej príprave, vynaložil aj na duchovnú prípravu. V tejto nebezpečnej dobe sa usiloval pozdvihnúť morálny stav svojho ľudu. Povzbudzoval ich slovami: „Budte silní a zmužilí! Nebojte sa a nestrachujte sa pred asýrskym kráľom, ani pred celým tým davom, ktorý je s ním, lebo s nami je väčší ako s ním. S ním je telesná sila, ale s nami je Hospodin, náš Boh, aby nám pomohol a viedol naše boje.“ (2 Krn 32,7.8)

APLIKÁCIA

- Kráľ Chizkija dôveroval Hospodinovi, že ich ochráni, ale aj tak urobil mnoho opatrení. Poprel tým azda svoju vieru? Zamysli sa nad tým, kedy od teba Boh čaká „pasívne“ očakávanie jeho pomoci a kedy ťa naopak vedie k tomu, aby si aj ty „priložil ruku k dielu“. Ako správne rozoznať tieto dve situácie?

PROPAGANDA

² V štrnástom roku kráľa Chizkiju pritiahol asýrsky kráľ Sancherib proti všetkým opevneným mestám Judska a zaujal ich. ³ Asýrsky kráľ poslal rabsáka z Lachiša ku kráľovi Chizkijovi s početným vojskom do Jeruzalema. Postavil sa pri vodovode Horného rybníka, na ceste, ktorá vedie k Polu práča. ⁴ Vyšiel k nemu správca paláca Eljakím, syn Chilkiju, pisár Šebna a kancelár Joách, syn Asáfa. ⁵ Rabsáke im povedal: „Povedzte Chizkijovi: ‚Takto hovorí veľký kráľ, asýrsky kráľ: Čo je to, do čoho vkladáš dôveru? (...)‘ ⁸ Ak mi hovoríš: »Hospodinovi, nášmu Bohu, dôverujeme!« — Či to nie je ten, ktorého výšiny a oltáre odstránil Chizkija a potom povedal Judsku a Jeruzalemu: »Pred týmto oltárom sa budete klaňať?« ⁹ Stav sa teda s mojím pánom, asýrskym kráľom! Dám ti dvetisíc koní, si schopný dať na ne jazdcov? ¹⁰ Potom ako by si odrazil čo len najmenšieho miestodržiteľa z najmenších služobníkov môjho pána, aj keď sa spoliehaš na Egypt, na jeho vozy a jazdcov? ¹¹ Či som teraz bez Hospodina pritiahol do tejto krajiny, aby som ju zničil? Ved' Hospodin mi povedal: »Vytiahni proti tejto krajine a znič ju.«“ (...) ¹⁵ Takto hovorí kráľ: ‚Nech vás Chizkija neklame, lebo vás nemôže oslobodiť. (...)‘ ¹⁹ Nech vás Chizkija nezavádza, keď hovorí: »Hospodin nás vyslobodí!« Azda niektorý spomedzi bohov národov vyslobodil svoju krajinu z rúk asýrskeho kráľa? ²⁰ Kde sú bohovia Chamátu a Arpádu? Kde sú bohovia Sefarvajimu? Či vyslobodili Samáriu z mojej ruky? (Iz 36,2–20)

Asýrski vládcovia boli nielen krutí, ale aj múdri. Ich cieľom bolo získať bohatstvo a moc, nie ničť (porov. Iz 10,13.14). Prečo použiť vojsko a zajať mesto silou, keď jeho obyvateľov môžete presvedčiť, aby sa vzdali? A tak kým Senacherib obliehal mesto Lachiš, poslal svojho „rabsákeho“ (jeden z jeho vysokých úradníkov), aby Jeruzalem „dobil“ pomocou propagandy.

Aké argumenty rabsáke použil, aby Judsko zastrašil? V čom mal pravdu a v čom nie? Iz 36,2–20; pozri tiež 2 Krľ 18,17–35; 2 Krn 32,9–19

Rabsáke uviedol niekoľko dosť silných argumentov: „Nemôžete sa spoliehať, že vám pomôže Egypt, pretože je slabý a nespohlavivý. Nemôžete veriť, že vám pomôže Boh, pretože Chizkija ho urazil, keď v celom Judsku odstránil vysoké miesta a jeho oltáre a hlásal, že obetovať sa bude len na jednom oltári v Jeruzaleme. Ak bohovia ostatných porazených národov nezachránili svoje národy pred Asýriou, budete si istí, že ani vášmu Bohu sa nepodarí zachrániť vás.“

Pretože to, čo hovoril, bolo takmer pravdivé, jeho argumenty pôsobili presvedčivo. Práve prichádza so silným vojskom z mesta Lachiš, vzdialeného len 50 km od Jeruzalema. Asýrcania tu ukázali, čo sa stane aj so silne opevneným mestom, ktoré sa opováži postaviť sa im na odpor (Iz 36,2). Každý vedel, aký údel postihol iné mestá a vojská (vrátane Samárie, hlavného mesta severného Izraela – 2 Krľ 18,9.10), ktoré podľahli Asýrii. Nikto z obyvateľov Judska nemal dôvod pochybovať o tom, že z ľudského hľadiska je Jeruzalem odsúdený na zhubu (porov. Iz 10,8–11). Záležalo jedine na Bohu, ako odpovie na túto výzvu.

- Bol si už niekedy v situácii, keď sa z ľudského hľadiska zdalo všetko stratené? Ako si túto situáciu riešil? Ako sa to skončilo? Mohol by si sa o svoju skúsenosť podeliť v triede sobotnej školy?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

ZDESENÝ, ALE NIE OPUSTENÝ

¹ Keď si to kráľ Chizkija vypočul, roztrhol si šaty, obliekol si vrecovinu a šiel do Hospodinovho domu. ² Potom poslal správcu paláca Eljakíma, pisára Šebnu a starších z kňazov oblečených do vrecoviny k prorokovi Izaiášovi, synovi Amóca. ³ Povedali mu: „Takto hovorí Chizkija: ‚Tento deň je deň úzkosti, trestu a hanby, lebo deti sú pripravené vyjsť z Iona, ale niet sily na pôrod.‘ ⁴ Možno Hospodin, tvoj Boh, počuje slová rabšaka, ktorého poslal asýrsky kráľ, jeho pán, aby potupil živého Boha, a potrestá ho za slová, ktoré počul Hospodin, tvoj Boh. Pomodli sa za zvyšok, ktorý tu ešte je.“ ⁵ Keď prišli služobníci kráľa Chizkiju k Izaiášovi, ⁶ ten im povedal: „Toto povedzte svojmu pánovi: ‚Takto hovorí Hospodin: »Nemaj strach z rečí, čo si počul, ktorými sa mi rúhali pážatá asýrskeho kráľa.‘ ⁷ Hľa, ja vkladám do neho ducha, že keď počuje správu, vráti sa do svojej krajiny a dám mu padnúť mečom vo vlastnej krajine.«“ (Iz 37,1–7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Chizkija, otrasený touto ťažkou situáciou do hĺbky duše, sa obrátil k Bohu. V pokore prosil, aby sa prorok Izaiáš, ktorého radou jeho otec opovrhol, prihovril u Boha.

Akými slovami povzbudil Boh Chizkiju? Iz 37,5–7

Posolstvo bolo krátke, ale výstižné a dostačujúce! Boh stojí na strane svojho ľudu! Izaiáš predpovedal, že Senacherib dostane správu, v dôsledku ktorej preruší obliehanie Jeruzalema. Onedlho sa tieto slová splnili.

Aj keď boli jeho zámery dočasne prekazené, Senacherib vôbec nemal v úmysle vzdať sa svojich plánov. Chizkijovi poslal výstražné posolstvo: „Nech ťa tvoj Boh, na ktorého sa spoliehaš, nepodvedie uistením: Jeruzalem nebude vydaný do ruky asýrskeho kráľa. Ved' si počul, čo urobili asýrski králi rozličným krajinám... Či ich vytrhli bohovia národov...?“ (Iz 37,10.12; 2 Krn 32,17)

Vtedy šiel Chizkija rovno do chrámu a list s posolstvom otvoril pred Hospodinom, „ktorý tróni nad cherubmi“ (Iz 37,14–16).

O čo vlastne v tejto kríze išlo? Pozrime sa bližšie na Chizkijovu modlitbu. Iz 37,15–20

Senacherib ostro útočil na Chizkijov najsilnejší zdroj obrany – na vieru v jeho Boha. Chizkija nezmalomyselne, ale obracia sa k Bohu a prosí ho, aby ukázal, kto je, „nech všetky kráľovstvá zeme poznajú, že len ty si Boh, Hospodine“ (Iz 37,20).

APLIKÁCIA ■ Pozorne si prečítaj Chizkijovu modlitbu. Ktoré Božie vlastnosti Chizkija vyzdvihuje? Aký princíp z tejto modlitby môže povzbudiť aj nás a dať nám silu, aby sme v osobných krízach zostali verní?

AKO SA PRÍBEH KONČÍ?

³⁰ A toto bude znamením: Tento rok budete jesť, čo vyrastie bez sejby, druhý rok, čo vyrastie nadivoko, ale na tretí rok sejte a žniete, sadzte vinice a jedzte ich ovocie. ³¹ Zvyšok Júdovho domu, ktorý zostal, dole zapustí korene a hore prinesie ovocie. ³² Lebo z Jeruzalema vzíde zvyšok a z vrchu Sion zostatok tých, čo prežili. Vykonať to horlivosť Hospodina zástupov.“ ³³ Preto takto hovorí Hospodin o asýrskom kráľovi: „Nevkročí do tohto mesta, ani šíp ta nevystrelí, ani štítom naň nezaútočí, ani násyp proti nemu nenavší. ³⁴ Vráti sa po ceste, ktorou prišiel, ale do tohto mesta nevkročí,“ znie výrok Hospodina. ³⁵ „Budem brániť toto mesto, aby som ho zachránil kvôli sebe samému a kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi.“ ³⁶ Vtedy vyšiel Hospodinov anjel a v asýrskom tábore pozabíjal stoosemdesiatpäťtisíc ľudí. Keď ľudia skoro ráno vstali, všade boli samé mŕtvolky. ³⁷ Potom sa asýrsky kráľ Sancherib pobral a vrátil sa bývať do Ninive. ³⁸ Keď sa raz klaňal v chráme svojho boha Nisrócha, jeho synovia Adrammelech a Sarecer ho zabili mečom a sami utiekli do krajiny Ararat. Po ňom panoval jeho syn Esar-Chaddón. (Iz 37,30–38)

V kronike kráľa Senacheriba je zaznamenané, že dobyl 46 opevnených miest, obliehal Jeruzalem a Žid Chizkija sa stal „väzňom v Jeruzaleme, vo svojom kráľovskom sídle, ako vták v klietke“. (James B. Pritchard) Napriek propagande, ktorou chcel vyzdvihnúť svoje veľké JA, v žiadnom texte a žiadnym obrazom netvrdí, že dobyl Jeruzalem. Vzhľadom na Senacheribovu neúprosnú moc a to, že sa Chizkija proti nemu vzbúril, je táto výnimka z ľudského pohľadu naozaj zvláštna. Národy vzbúrené proti Asýrii nemali príjemné vyhladky do budúcnosti, pretože ich čakal krátky život a hrozná smrť.

Učenci priznávajú, že aj keby sme nemali biblický záznam, boli by sme nútení uznať, že sa musel stať nejaký zázrak. To, že Senacherib nechal múry svojho „bezkonkurenčného paláca“ ozdobiť reliéfmi, ktoré živo zobrazovali jeho úspešné obliehanie Lachiša, je, ako sa zdá, zadosťučinením jeho potreby zachrániť si prestíž. No bez Božej milosti by tieto obrazy v skutočnosti znázorňovali Jeruzalem! Senacherib síce nehovorí o tom, ako sa to všetko skončilo, ale Biblia áno.

Veľká kríza si žiadala veľký zázrak – a ten sa naozaj stal! Počet mŕtvych bol naozaj vysoký – 185 000. Senacherib nemal na výber. Musel sa vrátiť domov, kde ho čakala smrť (porov. Izaiášovu predpoveď v 37,7 s v. 38).

Keby bol Senacherib dobyl Jeruzalem, jeho obyvateľov by odvliekol do zajatia. Podobne ako Izrael na severe, aj Júda by stratil identitu. Tak by vlastne prestal existovať židovský národ, z ktorého sa mal narodiť Mesiáš. Ich dejiny by sa touto udalosťou uzavreli. Boh však nedovolil, aby nádej zomrela.

■ Je povzbudzujúce čítať staré biblické príbehy, v ktorých Boh zasiahol svojou ochrannou mocou, zastavil útoky nebezpečných nepriateľov a zachránil svoje deti. Ako sa v živote vyrovnávaš s tým, že nie vždy majú krízové situácie v našich životoch takýto „happyend“? Ako sa ti napriek tomu darí dôverovať Hospodinovi a pokorne čakať až na jeho konečné víťazstvo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

CHOROBA A BOHATSTVO

¹ V tých dňoch Chizkija smrtelne ochorel. Vtedy prišiel k nemu prorok Izaiáš, Amócov syn, a povedal mu: „Takto hovorí Hospodin: ‚Vyďaj nariadenia svojmu domu, lebo zomrieš, neostaneš nažive!‘“² Nato sa Chizkija obrátil tvárou k stene a modlil sa k Hospodinovi. ³ Hovoril: „Ach, Hospodin, spomeň si, ako som verne a celým srdcom kráčal pred tvou tvárou a robil som, čo je dobré v твоjich očiach.“ Chizkija sa nahlas rozplakal. ⁴ Vtedy Izaiášovi zaznelo Hospodinovo slovo: ⁵ „Chod' a povedz Chizkijovi: Takto hovorí Hospodin, Boh tvojho otca Dávida: ‚Vypočul som tvoju modlitbu, videl som tvoje slzy. Pridám teda k tvojmú veku ešte pätnásť rokov. ⁶ Vyslobodím teba i toto mesto z rúk asýrskeho kráľa a budem toto mesto ochraňovať. ⁷ A toto ti bude znamením od Hospodina, že Hospodin splní slovo, ktoré ti dal. ⁸ Pozri, o desať stupňov vrátim tieň, ktorý postúpil po stupňoch Acházových slnečných hodín.“ Slnko sa potom vrátilo na slnečných hodinách o desať stupňov, o ktoré predtým postúpilo. (Iz 38,1–8)

¹ V tom čase babylonský kráľ Merodach-Baladán, Baladánov syn, poslal Chizkijovi listy a dar; dopyčul sa totiž, že bol chorý a vyzdravel. ² Chizkija sa tomu potešil a ukázal im klenoticu, striebro a zlato, balzamy a vzácny olej i celú svoju zbrojnicu, ako aj všetko, čo sa nachádzalo v jeho pokladniciach. Nebolo veci, ktorú by im nebol ukázal vo svojom paláci a v celom svojom kráľovstve. (Iz 39,1–2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Udalosti v Iz 38 a 39 (2 Krľ 20) sa stali tesne predtým, ako Boh vyslobodil Chizkiju od Senacheriba. Samotné vyslobodenie, ako je opísané v Iz 37 (2 Krľ 19), sa ešte nestalo. Verše Iz 38,5,6 a 2 Krľ 20,6 hovoria o tom, že ešte stále čelili hrozbe Asýřčanov.

„Satan bol rozhodnutý spôsobiť smrť kráľovi Chizkijovi a zničiť Jeruzalem. Nepochyboval o tom, že odstránením Chizkiju sa zastavia jeho reformné snahy a Jeruzalem bude možno dobyť oveľa jednoduchšie.“ (4BC 240)

Aké znamenie dal Boh Chizkijovi, aby posilnil jeho vieru? 2 Krľ 20,8–10; Iz 38,6–8

Pretože Acház odmietol znamenie, ktoré mu Boh ponúkol (Iz 7), spustil reťaz udalostí, ktoré viedli k problémom s Asýriou. Chizkija si však žiada znamenie (2 Krľ 20,8) a Boh ho v tejto krízovej situácii, v ktorej sa Judska ocitlo kvôli jeho otcovi, posilnil. To, že sa tieň na Acházových slnečných hodinách vrátil späť, mohol byť len zázrak.

Babylončania študovali pohyby nebeských telies a presne ich zaznamenávali. Všimli si nevídaný jav a divili sa, čo to má znamenať. To, že Merodach-baladan, novobabylonský kráľ, vyslal práve v tom čase poslov, nie je žiadna náhoda. Babylončania zistili súvis medzi Chizkijovým uzdravením a týmto zázračným znamením.

Teraz vieme, prečo sa Boh rozhodol dať toto zvláštne znamenie. Podobne, ako neskôr použil hviezdu z Betlehema, aby viedla mudrcov z východu, zmenil v tomto prípade smer pohybu slnka, aby priviedol poslov z Babylonu. Bola to pre nich jedinečná príležitosť dozvedieť sa o pravom Bohu. Celé obdobie svojho kraľovania strávil Merodach-baladan tým, že chcel získať trvalú nezávislosť od Asýrie. Potreboval silných spojencov, čo vysvetľuje jeho snahy nadviazať kontakt s Chizkijom. Ak sa na Chizkijovu žiadosť pohlo aj slnko, čo by potom urobil s Asýriou?

APLIKÁCIA

- Ako Chizkija premrhal fantastickú príležitosť osláviť Boha a upriamiť naň pozornosť Babylončanov? Čo veľké Boh urobil pre teba v tvojom živote? Nechávaš si to pre seba alebo si ochotný sa o tom zdieľať s druhými? Ako by si ľuďom v tvojom okolí prestavil úžasného Boha, ktorého poznáš?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Len Božím zásahom sa mohol tieň na slnečných hodinách vrátiť o desať stupňov späť – to bolo pre Chizkiju znamenie, že Hospodin jeho prosbu vypočul. Preto volal prorok Izaiáš k Hospodinovi a vrátila sa tóna po stupňoch, po ktorých postúpila, na slnečných hodinách Acházových o desať stupňov (2 Krľ 20,8–11).“ (PK 183; PK 342)

„Túto návštevu zo vzdialenej krajiny mal Chizkija možnosť využiť na oslavu živého Boha, ktorý riadi celý vesmír, udržuje ho a ktorý vytrhol aj jeho život z neodvratnej smrti. Aká zmena mohla nastať, keby títo hľadači pravdy z chaldejských nížin boli nútení uznať zvrchovanú vládu živého Boha!

Vtedy však Chizkijovo srdce ovládla pýcha a márnivosť. Chcel na seba upútať pozornosť, a preto im poukazoval poklady, ktorými Boh obohatil svoj národ. Ukázal im klenotnicu, striebro a zlato, balzamy a vzácny olej i celú svoju zbrojnicu a všetko, čo sa nachodilo medzi jeho pokladmi. Nebolo nič, čo by im Chizkija nebol ukázal vo svojom paláci a v celej svojej ríši. (Iz 39,2) Kráľ si vtedy počínal nerozvážne, lebo pred cudzincami nezvelebil Boha, ale seba. Nemyslel na to, že títo muži sú predstaviteľmi mocného národa, ktorý sa nebojí a nemiluje Hospodina, a že teda nebolo múdre oboznamovať ich s bohatstvom národa.“ (PK 184.185; PK 344.345)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Nesprává sa satan podobne ako asýrsky rabsáke? Nehovorí pravdu, keď ti pripomína, že si zhrešil? Ako na to reaguje Pán Boh? Čo je našou jedinou nádejou proti takýmto obvineniam? Zach 3,1–5; Rim 8,1
2. Prestane na teba satan žalovať, keď ti Pán Boh odpustil? Potom, čo ti bol hriech odpustený, satan stále tvrdí, že mu patíš, pretože si hriešnik. Čo je podstatou jeho obvinení? Zj 12,10; pozri 5 Moj 19,16–21 (zákon o falošných a zlomyselných svedkoch)

ZHRNUTIE

Ako odpoveď na volanie verného kráľa Boh zachránil svoj ľud a ukázal, že je všemohúci Kráľ Izraela, ktorý riadi dejiny tejto zeme. Boh nielen hubí tých, ktorí sa usilujú zničiť jeho ľud, ale dáva príležitosť aj ďalším, aby sa stali jeho ľuďom – a vôbec nezáleží na tom, akí sú to „Babylončania“.

Týždeň od 14. februára do 20. februára 2021

„POTEŠUJTE MÔJ LÚD“

ZÁKLADNÝ VERŠ

Vystúp na vysoký vrch, Sion, hlásateľ radostnej zvesti, hlasno zvolaj, Jeruzalem, hlásateľ radostnej zvesti! Hlasno volaj, neboj sa, povedz judským mestám: Ajhľa, Boh váš! (Iz 40,9)

„Druhá svetová vojna sa skončila v roku 1945. V tom čase sa jeden z japonských vojakov Shoichi Yokoi ukrýval v džungli na ostrove Guam. Z amerických lietadiel vyhadzovali letáky, s informáciou o skončení vojny, ale Yokoi to považoval za pascu. Tento vlastenec, verný svojmu cisárovi, sľúbil, že sa nikdy nevzdá. Pretože nemal žiadny kontakt s civilizáciou, žil z toho, čo si našiel v džungli. Naozaj to nemal ľahké.

V roku 1972, 27 rokov potom, čo sa skončila druhá svetová vojna, poľovníci narazili na Yokoia, keď chytal ryby. Až vtedy sa dozvedel, že poslanstvo o mieri nebol podvod, ale pravda. Kým sa jeho národ už desiatky rokov tešil zo života v mieri, Yokoi celé roky trpel núdzou a prežíval strach.“ (GANE, Ray. *Leviticus : Pozvání k oltáři*, Praha: Advent-Orion, 2018, s. 222.

Prostredníctvom proroka Izaiáša Boh pred mnohými stáročiami oznámil, že obdobie strachu a utrpenia jeho ľudu sa naozaj skončí: „Potešujte, potešujte môj ľud, vraví Boh váš. Hovorte k srdcu Jeruzalema a privolávajte mu, že skončila sa jeho otrocká služba, zmierená je jeho vina, že dostal z rúk Hospodina dvojnásobne za všetky svoje hriechy.“ (Iz 40,1.2)

OSNOVA ÚLOHY

Pri štúdiu tejto úlohy sa budeme venovať 40. kapitole knihy proroka Izaiáša. Zaznieva z nej nadčasové povzbudivé poslanstvo, ktoré Boh adresoval svojim deťom.

1. **Boh chce potešiť svoj ľud (nedeľa)**
2. **Čím ich chce potešiť?**
 - Dobrá správa o prichádzajúcom kráľovi (pondelok)
 - Dobrá správa o blížiacom sa spasení (utorok)
 - Dobrá správa o Božom charaktere (streda)
3. **Dôsledok tejto dobrej správy: výzva k rozhodnutiu (štvrtok)**

ÚTECHA DO BUDÚCNOSTI

¹ „Potešujte, potešujte môj ľud,“ vraví váš Boh. ² „Hovorte k srdcu Jeruzalema a volajte mu, že sa skončila jeho otrocká služba, že je odčinená jeho vina, že dostal z rúk Hospodina dvojnásobný trest za všetky svoje hriechy.“ (Iz 40,1.2)

U Iz 40,1.2 Boh potešuje svoj ľud. Čas trestu sa konečne skončil. O aký trest išlo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Na túto otázku existuje mnoho odpovedí. Bol to trest vykonaný prostredníctvom Asýrie, palice Božieho hnevu (Iz 10,5), od ktorého Boh oslobodil Judsko tak, že v roku 701 pred Kr. zničil Senacheribovo vojsko (Iz 37). Bol to trest vykonaný prostredníctvom Babylonu, ktorý odvliekol majetok a ľudí z Judska do Babylonu, pretože Chizkija ukázal Merodach-baladanovým poslom celé svoje bohatstvo. (Iz 39) A bol to trest vykonaný prostredníctvom jedného z ďalších národov, proti ktorým Izaiáš napísal posolstvo (Iz 14–23).

Aj keď sa „Asýria“ a „Asýřčania“ spomínajú v časti od Iz 7,17 do 38,6 až 43-krát, vo zvyšku knihy proroka Izaiáša sa objavuje už len raz – a to v 52,4, kde sa hovorí o útlaku od Egypta a potom od Asýrie v minulom čase. V poslednej časti tejto knihy sú zmienky o vyslobodení z babylonského zajatia perzským kráľom Kýrom, ktorý v roku 539 pred Kr. dobyl Babylon a judským vyhnancom vrátil slobodu.

Iz 1–39 pripomína udalosti, ktoré viedli k vyslobodeniu od Asýřčanov roku 701 pred Kr. Začiatok 40. kapitoly je však skok o storočie a pol dopredu – na koniec Babylonskej ríše (539 pred Kr.) a k návratu Židov, ktorý sa čoskoro nato uskutočnil.

Pretože Iz 39 predpovedá babylonské zajatie, ktoré sa týka prinajmenšom niektorých Chizkijových potomkov, tvorí táto kapitola určitý prechod k nasledujúcim kapitolám (v. 6.7). Okrem toho, videnia z kapitol 13,14 a 21 predpovedajú pád Babylonu, čo prinesie slobodu Božiemu ľudu (Iz 14,1–4). Všimni si úzky súvis s Iz 40,1.2, kde Boh slúbil svojmu ľudu, že jeho utrpenie sa skončí.

- **Aké Božie zaslúbenia ťa v tvojej súčasnej situácii povzbudzujú? Akú úlohu hrajú v tvojom duchovnom živote?**

APLIKÁCIA

PRIPRAVTE CESTU HOSPODINOVĽ

³ Hlas volá: „Na púšti pripravte cestu Hospodinovi, v stepi urovnajte chodník nášmu Bohu! ⁴ Každé údolie nech sa zdvihne, každý vrch a kopec nech sa zníži. Všetko nerovné nech sa vyrovná a nech sa vyrovnajú hrbole, ⁵ lebo sa zjaví Hospodinova sláva a naraz ju uzrú všetci; lebo prehovorili Hospodinove ústa.“ ⁶ Hlas vraví: „Volaj!“ Nato som povedal: „Čo mám volať?“ „Všetko, čo má telo, je ako tráva a všetka jeho nádhera je sťa polhý kvet. ⁷ Tráva uschne, kvet zvädne, ak ho ovanie dych Hospodina. Naozaj, ľudia sú ako tráva. ⁸ Tráva uschne, kvet zvädne, ale slovo nášho Boha pretrvá naveky.“ (Iz 40,3–8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Anonymný hlásateľ oznamuje, že Boh prichádza zjaviť svoju slávu (40,3–5). Iný hlas zvestuje, že aj keď sú ľudia pominuteľní ako lístie, „slovo nášho Boha zostáva na veky“ (v. 8).

Po vyhnanstve získava Boží ľud opäť to, čo dostali na vrchu Sion, ale čo v odpadnutí, za ktoré ich stihol trest, zavrhl – Božiu prítomnosť a jeho slovo. To sú základné prvky Božej zmluvy s Izraelom, ktoré boli uchovávané vo svätyni uprostred nich (2 Moj 25,8.16). Pretože porušili jeho slovo, Boh opustil svoj chrám (Ez 9–11), ale vracia sa späť. Jeho prítomnosť a jeho večné, spoľahlivé slovo prinášajú útechu, vyslobodenie a nádej.

Aké nevyhnutné prípravy je potrebné urobiť pred Pánovým príchodom? Iz 40,3–5

Nehodí sa, aby sa kráľ trmácal po hrboľatej ceste. Preto sa pred jeho príchodom musí cesta opraviť. O čo viac to platí v prípade Kráľa kráľov! Jeho príchod, podľa všetkého od východu, kde bol so svojím ľudom vo vyhnanstve, rovnako ako ich svätýňa (Ez 11,16), bude vyžadovať rozsiahlu úpravu terénu. Je to On, kto zmení hrboľatý povrch na krásnu rovnú plochu (Iz 42,16).

Nová zmluva aplikuje Izaiášovo proctvo jednoznačne na duchovnú prípravu, realizovanú kázaním Jána Krstiteľa (Mat 3,3). Jeho posolstvo znelo: „Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo!“ (v. 2) Jeho krst bol „krstom pokánia na odpustenie hriechov“ (Mar 1,4). Príprava cesty teda predstavovala pokánie a ohotu zanechať hriechy, aby bolo možné prijať Božie odpustenie a jeho prítomnosť.

APLIKÁCIA

- Aj ty si už niekedy v živote zažil pocit, že „schneš ako tráva“ (v. 7 a 8)? Čo ti v takýchto chvíľach pomáha? Ako by si mohol povzbudiť niekoho, kto niečo takéto prežíva vo svojom živote?

EVANJELIUM – RADOSTNÁ SPRÁVA

⁹Vystúp na vysoký vrch, ohlasovateľ radostnej zvesti Sionu, mocne pozdvihni svoj hlas, ohlasovateľ radostnej zvesti Jeruzalemu! Hlasno volaj, neboj sa, povedz judským mestám: „Hľa, váš Boh!“ ¹⁰Pozri, Pán, Hospodin, prichádza v moci, vládne svojím ramenom. Hľa, nesie odmenu a jeho pláca ide pred ním. ¹¹Ako pastier bude pásť svoje stádo, svojím ramenom ho zhromaždí, baránky vezme do náručia a tie, čo pridávajú, nežne bude viesť. (Iz 40,9–11)

Akú udalosť opisujú verše Iz 40,9–11?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V záverečných kapitolách proroka Izaiáša sa stretávame s „hlásateľom“ dobrej zvesti pre Jeruzalem (41,27; 52,7). Z hebrejského textu Iz 40,9 však vyplýva, že hlásateľ, ktorý z vrchu zvestuje: „Ajhľa, Boh váš!“, je žena. ¹ (Jeruzalem je totiž v hebrejčine ženského rodu.) V Ž 68 chváli Dávid Boha za to, že „pripravuje domov osamelým, väzňov privádza k blahobytu“ (v. 7). Aj keď sú tieto slová aplikované na vyslobodenie z egyptského otroctva, Izaiáš používa rovnaké myšlienky v súvislosti so zvestovaním druhého „exodu“ – návratu z babylonského zajatia.

Nová zmluva vzťahuje text Iz 40,3–5 na Jána Krstiteľa, ktorý pripravoval cestu pre Ježiša Krista, večné Slovo, ktoré bolo v ľudskom tele prítomné medzi svojím ľudom (Ján 1,14).

Vzhľadom na Izaiášovo proroctvo sa nezdá náhodné, že prvým človekom, ktorý obyvateľom Jeruzalema z chrámového vrchu verejne oznamoval, že Pán prišiel, bola Anna, prorokyňa. „Práve v tej chvíli prišla aj ona, velebila Boha a rozprávala o dieťati všetkým, čo očakávali vykúpenie Jeruzalema.“ (Luk 2,38) Takto sa začala kresťanská evanjelizácia, ako ju dnes poznáme: zvestovanie evanjelia, dobrej správy o tom, že Ježiš Kristus prišiel, aby nám priniesol spasenie. Neskôr Ježiš poveril ďalšiu ženu, Máriu Magdalénu, aby ako prvá hlásala zvesť o jeho triumfálnom vzkriesení (Ján 20,17.18), ktoré bolo zárukou toho, že jeho poslanie na planéte Zem bolo splnené. Telo je ako tráva, no Božie slovo, ktoré sa stalo telom, je večné (porov. Iz 40,6–8)!

- **„Ako pastier bude pásť svoje stádo, svojím ramenom ho zhromaždí, baránky vezme do náručia a tie, čo pridávajú, nežne bude viesť.“ (Iz 40,11) Čo pre teba znamená, že Hospodin je tvoj pastier? Ako konkrétne si zažil jeho láskavú starostlivosť?**

APLIKÁCIA

MOCNÝ A MILOSRDNÝ STVORITEĽ

¹² Kto kedy priehrstím odmeral vody mora, kto piadou premeral nebesá, kto vtlesnal všetok prach zeme do merice a odvážil vrchy na váhe a pahorky na vážkach? ¹³ Kto obsiahol ducha Hospodina a kto ho svojou radou poučal?

¹⁴ S kým sa radil, kto ho poučal, kto ho učil ceste práva, kto mu dával vedomosti a dal mu spoznať cestu chápania? ¹⁵ Hľa, národy sú sťa kvapka z vedra, pokladajú sa za prášok na vážkach. Hľa, ostrovy zavážia ako zrnko piesku, ¹⁶ Libanon nestačí na založenie ohňa a jeho zverina nestačí na spalovanú obetu. ¹⁷ Všetky národy sú pred ním ničím, pokladá ich za ničotu. ¹⁸ Ku komu pripodobníte Boha? A akú podobu postavíte vedľa neho? (Iz 40,12–18)

²⁸ Či nevieš? Nepočul si? Hospodin je večný Boh, ktorý stvoril končiny zeme; neunaví sa, neustane, jeho múdrosť nemožno preskúmať. ²⁹ On dáva silu unavenému a bezmocnému veľkú udatnosť. ³⁰ Mladíci sa unavia a ustanú, mládenci sa potkávajú na každom kroku. ³¹ Tí však, čo očakávajú Hospodina, dostávajú novú silu, ako orly stúpajú na krídlach, budú utekať a neustanú, pôjdu a nevyčerpajú sa. (Iz 40,28–31)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Akým spôsobom rozvíja Iz 40 tému Božieho milosrdenstva a jeho moci?

V celej tejto kapitole sa myšlienky o Božom milosrdenstve a jeho sile navzájom prelínajú, dokonca splývajú, pretože obe tieto vlastnosti sú nevyhnutné na to, aby Boh zachránil svoj ľud. Chce ich zachrániť, pretože je milosrdný a môže ich zachrániť, pretože je mocný.

- Milosrdenstvo (v. 1–5) – útecha, Pánov príchod prináša vyslobodenie.
- Moc (v. 3–8) – sláva a večná existencia v kontraste k ľudskej slabosti.
- Milosrdenstvo (v. 9–11) – dobrá správa o vyslobodení, Pastier svojho ľudu.
- Moc (v. 12–26) – nenapodobiteľný Stvoriteľ.
- Milosrdenstvo (v. 27–31) – ako Stvoriteľ posilňuje ustatých.

Keď Izaiáš predstavil Božiu moc opisom jeho slávy a večnej existencie (v. 3–8), hovorí o jeho sile a dokonalej múdrosti, ktorou stvoril zem a všetkých pozemšťanov, ktorí mu pripadajú takí bezvýznamní (v. 12–17). Izaiášov štýl v tejto časti, s rečníckymi otázkami a živými obrazmi, sa veľmi podobá Božej odpovedi Jóbovi (Jób 38–41).

Aká je odpoveď na Izaiášovu rečnícku otázku: „Ku komu pripodobníte Boha?“ (Iz 40,18)

Podobne ako u Jóba, ani u Izaiáša nie je odpoveď vyjadrená slovami. Boha nemôžeme k ničomu a nikomu prirovnáť. Izaiáš však túto svoju otázku zdôrazňuje tým, že na ňu dáva zvláštnu odpoveď. Mnohí starovekí ľudia totiž svojimi skutkami naznačovali, že Boh sa podobá modle (v. 19.20).

Izaiáš reaguje na takúto predstavu. Už to, že niekto použije modlu ako podobu Boha, je nerozumné. Aby si však bol istý, že to ľudia pochopili, hovorí o Božej jedinečnosti a uvádza nepopierateľný argument – Boh je svätý Stvoriteľ (v. 21–26).

APLIKÁCIA

- Verše v tejto časti hovoria nielen o Božom milosrdenstve a jeho moci, ale tiež o tom, že Boh je Stvoriteľ. Čo to pre teba znamená? Ako sa ti tieto dve vlastnosti darí vnímať spoločne? V akých chvíľach viacej doceníš Božiu moc a kedy zas jeho milosrdenstvo?

POKUŠENIE MODLOSŁUŽBY

¹⁹ Modlu, tú uleje remeselník, zlatník ju obtiahne zlatom a prirobí striebornú retiacku. ²⁰ Kto je chudobný a nemá na takú obeť, vyberie si drevo, ktoré nepráchnivie, vyhladá schopného remeselníka, aby postavil modlu, ktorá sa nekláti. (Iz 40,19.20)

Ako Izaiáš charakterizuje modly? Prečo je tento obraz taký výstižný bez ohľadu na to, o akú modlu ide?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Starovekí modloslužobníci verili, že prostredníctvom obrazov alebo symbolov božských bytostí uctieľujú samotných bohov. Boh odmieta akúkoľvek snahu predstaviť ho nejakým obrazom, napríklad zlatým teľatom (2 Moj 34,4.5), pretože nikto nevie, ako vyzerá, a jeho jedinečná sláva a neporovnateľná veľkosť sa nedá ničím znázorniť (5 Moj 4,15–19). Modloslužba ničí život človeka tým, že Boha a vzťah k nemu nahradí modlou a vzťahom k nej. Modla je vlastne iný boh a jej uctievanie je prestúpením prvého a druhého prikázania.

Boží ľud nepotrebuje modly, pretože Boh sa im osobne zjavuje vo svätyni. Uctievanie modly je akási náhrada a v podstate popretie jeho skutočnej prítomnosti.

Modly nielen zlyhávajú v napodobení Boha, ale v skutočnosti predstavujú „nič“, pretože žiadni iní bohovia neexistujú (Iz 44,6). Podobne ako Izaiáš, aj Ž 115,8 vyznieva ironicky: „Podobní im budú tí, čo ich zhotovujú, všetci, čo sa na ne spoliehajú.“

Zo starovekých spisov vieme, že modloslužba, ktorej podstatou bol materializmus, bola veľmi atraktívna. Pomocou rôznych foriem uctievania vzdávali modloslužobníci úctu silám, o ktorých verili, že ich môžu obdarovať plodnosťou a blahobytom. Bolo to „svojpomocné“ náboženstvo. Nie je nám to povedomé?

Pred druhým príchodom Ježiša Krista, v čase, keď sa bude urovnávať cesta hlásaním posolstva proroka Eliáša o zmierení (Mal 4,5.6 alebo 3,23.24), ľudia budú stáť pred rovnakým rozhodnutím ako za dní proroka Izaiáša: Bud' budete uctievať Stvoriteľa, alebo sa budete klaňať niečomu inému (Zj 13–14).

- Dnes by asi nikto z nás nebol v pokušení klaňať sa kusu kameňa či zlata. Napriek tomu môžeme byť v rovnakom pokušení dôverovať v živote, pokiaľ ide o jeho zaistenie, niekomu či niečomu inému než nášmu Bohu. Čo je takýmto pokušením pre teba? Na čo si potrebuješ dávať pozor, aby nezaberalo v tvojom živote miesto, ktoré patrí len Bohu?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Proroci a králi si prečítaj kapitolu: Tu je váš Boh!, str.167 – 171 (PK 311 – 321; Zo slávy do tieňa kapitola „Hľa, váš Boh“, str.149 – 153).

„V čase Izaiášovho pôsobenia falošné predstavy o Bohu zatemňovali duchovný zrak ľudí. Satan sa dlho snažil predstaviť ľuďom ich Stvoriteľa ako pôvodcu hriechu, utrpenia a smrti. Takto oklamaní ľudia si Boha predstavovali ako bezcitného a prísneho vládcu, ktorý čaká len na to, aby človeka pristihol pri prestúpení zákona a mohol ho ako hriešnika obžalovať, odsúdiť a zákonite nechať bez pomoci. Arcizvodca predstavil nebeský zákon lásky ako obmedzenie ľudského šťastia, ako ťažké bremeno, ktoré by ľudia mali zvrhnúť. Tvrdil, že Boží zákon nemožno zachovávať a že trest za jeho prestúpenie je svojvoľný.“ (PK 167; PK 311)

„Mnohí z tých, ktorí sa nazývajú kresťanmi, slúžia okrem Hospodina aj iným bohom. Náš Stvoriteľ od nás vyžaduje maximálnu vernosť a úplnú oddanosť. Všetko, čo môže oslabiť našu lásku k Bohu, alebo brániť nám slúžiť mu naplno, sa stáva modlou.“ (2BC 1011)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. **Vlastnými slovami zhrň posolstvo Iz 40,12–31. Použi pritom moderné obrazy a prirovnania, napríklad súčasné vedecké objavy, ktoré ešte názornejšie potvrdzujú úžasnú moc nášho Boha.**
2. **Ako sa Izaiášov opis večnej existencie Božieho slova dotýka v protiklade ku krehkej pomínutelnosti ľudského života tvojho strachu zo smrti? (Iz 40,6–8) Ako to súvisí s tvou nádejou na vzkriesenie? (Jób 19,25–27; Dan 12,2; 1 Kor 15,51–57; 1 Tes 4,13–18)**
3. **Keby sme si vzali verše Iz 40,12–31 k srdcu, mohli by nás vyliečiť z našej pýchy a namyslenosti?**

ZHRNUTIE

Prostredníctvom Izaiáša Boh potešil tých, ktorí trpeli. Čas starostí a problémov sa pre nich skončil a Boh sa k nim vrátil. Nemali byť zmätení a zmalomyselní, ale radšej dôverovať Bohu, že svoju tvorivú moc použije v ich prospech.

¹ V hebrejčine sú Sion a Jeruzalem podstatné mená ženského rodu. V tomto prípade teda ide o zhodu v rode a čísle. Doslovný preklad znie: „Sion (Jeruzalem), hlásateľka radostnej zvesti.“ Je otázne, do akej miery tento bežný gramatický jav súvisí s prorokyňou Annou, ale v každom prípade to môže byť pekná a zaujímavá súvislosť dvoch biblických príbehov.

SLŮŽIŤ A ZACHRÁNIŤ

ZÁKLADNÝ VERŠ

Ajhľa, môj služobník, ktorého podopieram, môj vyvolený, ktorého som si obľúbil. Svojho Ducha som položil naňho, opravdové právo prinesie národom. (Iz 42,1)

„Mnohí by si pokladali za veľkú prednosť, keby mohli navštíviť pamätné miesta Kristovho pozemského života, chodiť, kadiaľ chodil on, zadívať sa na jazero, pri ktorom učil a hľadiť na okolité vrchy a údolia, na ktoré sám často hľadieval. Nemusíme však chodiť do Nazareta, do Kafarnauma či do Betánie, ak chceme ísť v Ježišových šľapajach. Jeho stopy nájdeme pri lôžku chorých, v chudobných príbytkoch, v preludnených uliciach veľkomesta a všade tam, kde ľudské srdce potrebuje útechu. Ak budeme konať to, čo na zemi konal Ježiš, pôjdeme v jeho šľapajach.“ (TV448; CL416; DA 640)

Práve v tomto duchu popisuje prorok Izaiáš poslanie „Hospodinovho služobníka“, ktorý tu mal byť pre všetkých sklamaných, nešťastných a núdznych: „Nalomenú trstinu nedolomí, hasnúci knôť nedohasí... aby sa slepým otvorili oči, aby väzni boli vyvedení zo žalára a z väznice tí, čo sedia v temnote. (Iz 42,3.7)

OSNOVA ÚLOHY

V tejto úlohe sa sústredíme na Hospodinovho zaslúbeného služobníka. Kto mal byť ten, koho Boh zaslúbil svojmu ľudu, a čo od neho očakával?

1. „Hospodinov služobník“ – izraelský národ (nedeľa)
2. „Hospodinov služobník“ – konkrétna mesiášska postava (pondelok)
3. „Hospodinov služobník“ – Perzský kráľ Kýros (utorok, streda)
4. „Hospodinov služobník“ – slúžiaci a trpiaci Mesiáš (štvrtok)

HOSPODINOV SLUŽOBNÍK – NÁROD

⁸ Ty však, Izrael, môj služobník, Jákob, ktorého som si vyvolil, potomstvo Abraháma, môjho miláčika, ⁹ ktorého som priviedol z končín zeme, teba som povolal z najvzdialenejších končín a povedal som ti: „Ty si môj služobník, teba som si vyvolil a nezavrhol.“ ¹⁰ Neboj sa, veď som s tebou, neobzeraj sa, veď ja som tvoj Boh, posilním ťa a určite ti pomôžem, veď ťa podopieram spravodlivou pravcou. ¹¹ Hľa, zahanbia sa a na posmech vyjdú všetci, čo sa zlostia na teba a v ničotu sa obrátia a zahynú tí, čo majú s tebou spor. ¹² Budeš ich hľadať, ale nenájdeš tých, čo sa s tebou hádajú, v ničotu a márnosť sa premenia tí, čo broja proti tebe. ¹³ Ja som Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa drží za pravcu a hovorí ti: „Neboj sa, ja ti pomáham.“ ¹⁴ Neboj sa, červík Jákob, chrobáček Izrael! Ja ti pomáham,“ znie výrok Hospodina, „tvoj vykupiteľ je Svätý Izraela.“ (Iz 41,8–14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

U Iz 41–53 sú navzájom popretkávané dva druhy zmienok o Hospodinových sluhoch. Jeden služobník je nazvaný „Izrael“ alebo „Jákob“ (41,8; 44,1.2.21; 45,4; 48,20).

Keďže Boh sa prihovára Izraelovi-Jákobovi v prítomnom čase, je jasné, že ide o národ, ktorý vzišiel z neho. Potvrďuje to aj skutočnosť, že vykúpenie „sluhu Jáкова“ sa udialo vtedy, keď vyšiel z Babylonu (Iz 48,20).

V ostatných prípadoch, napríklad Iz 42,1; 50,10; 52,13; 53,11, Boží služobník nie je menovaný. Izaiáš v ďalších statiach rozvíja jeho profil a zisťujeme, že je to jednotlivec, ktorý navracia kmene Jákobove (Izraelove) k Bohu (Iz 49,5.6) a ako obeť zomiera za hriešnikov. (Iz 52,13–53,12)

Izaiáš tak vlastne hovorí o dvoch Božích služobníkoch. Jeden je kolektívny – predstavuje národ, druhý jednotlivca.

Čo je úlohou národa, ktorý je Hospodinovým služobníkom? Iz 41,8–20

Boh uisťuje izraelský národ, že ešte stále je Božím sluhom: „Vyvolil som si ťa a nezavrhol.“ (Iz 41,9) Potom dáva Izraelu jedno z najkrajších zaslúbení v Biblii (Iz 41,10). Tento verš spolu s nasledujúcimi hovoria, že jednou z hlavných úloh Izraela je dôverovať pravému Bohu, že ich zachráni (čo kráľ Acház nerobil), a nespoliehať sa na iných bohov a ich obrazy, ako to robili ostatné národy (Iz 41,7.21–24.28.29).

APLIKÁCIA

- U Iz 41,14 nazýva Hospodin svoj ľud „červíkom“. Čo tým chce zdôrazniť? (Čítaj verš v kontexte.) Cítiš sa niekedy, uprostred problémov a nepriaznivých okolností života, podobne? Ako sa ti v takýchto chvíľach darí dôverovať Hospodinovi a veriť jeho sľubu, že bude s tebou?

HOSPODINOV SLUŽOBNÍK – NEMENOVANÝ JEDNOTLIVEC

¹ Hľa, môj služobník, podporujem ho, môj vyvolený, ktorého som si oblúbil. Svojho ducha som vložil na neho, prinesie právo národom. ² Nebude kričať ani nezvýši hlas, nedá počuť svoj hlas na ulici. ³ Nalomenú trstinu nedolomí, hasnúci knôt nedohasí, podľa pravdy bude súdiť. ⁴ Neochabne a nepodlomí sa, kým nezaloží právo na zemi. Na jeho náuku čakajú ostrovy. ⁵ Takto hovorí Boh, Hospodin, ktorý stvoril nebesá, rozvinul ich a rozprestrel zem s jej porastom, dáva na nej dych ľudu a vzduch tým, čo po nej chodia: ⁶ „Ja, Hospodin, som ťa povolal v spravodlivosti, uchopil som ťa za ruku, stvárnil som ťa a urobil som ťa zmluvou ľudu, svetlom pohanov, ⁷ aby sa slepým otvorili oči, aby väzni boli vyvedení zo žalára a z väznice tí, čo sedia v temnote“. (Iz 42,1–7)

Áká je úloha a povaha Božieho služobníka (bližšie nemenovaného), ktorého si Boh zvolil a na ktorého vložil svojho Ducha? Prvé verše 42. kapitoly popisujú jeho službu a osobnosť veľmi zreteľne a podrobne. Tento Bohom povolaný služobník:

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

- Prinesie národom právo a spravodlivosť.
- Svoje poslanie splní ticho a jemne, ale úspešne.
- Bude učiť.
- Slúži ako sprostredkovateľ zmluvy medzi Bohom a ľuďom.
- Uzdravuje slepých a vyslobodzuje väzňov – dáva tak svetlo a nádej.

Ako súvisí úloha a povaha tohto služobníka s „mládnikom“ z Izajovho koreňa (Iz 11), na ktorom tiež spočívajú Duch Hospodinov?

Podobne ako u Iz 42, aj kráľ z rodu Dávidovho (11. kapitola), koná v súlade s Bohom, stará sa o právo a vyslobodenie utláčaných, o múdrosť a poznanie Boha. Zisťujeme, že tento „mládnik“ a „koreň“ Izajov je Mesiáš, božské dieťa z Iz 9,6.7, ktoré tiež obdarúva trón Dávidov a jeho kráľovstvom je pokoj, právo a spravodlivosť. Služobník z Iz 42 je nepochybne Mesiáš.

Matúšovo evanjelium (Mt 12,15–21) cituje verše z Iz 42 a aplikuje ich na tichú službu uzdravovania, ktorú konal Ježiš, Boží milovaný Syn, v ktorom mal Boh záľubu (Iz 42,1; Mat 3,16.17; 17,5). Práve jeho služba obnovila zmluvné spojenie medzi Bohom a jeho ľuďom (Iz 42,6; Dan 9,27).

- **Prečítaj si ešte raz dnešný text a vo svetle služby Ježiša Krista uvažuj o jeho živote. Čím ťa jeho služba druhým môže inšpirovať? Čo sa z toho môžeš naučiť o službe iným?**

APLIKÁCIA

HOSPODINOV SLUŽOBNÍK – PERZSKÝ „MESIÁŠ“

²⁸ Kýra volám môj pastier. On splní každé moje želanie. Povie Jeruzalemu: „Budeš vybudovaný! A chrámu: „Budú založené tvoje základy!“ (Iz 44,28)

¹ Takto hovorí Hospodin svojmu pomazanému, Kýrovi, ktorého som ucho-pil za pravicu, aby som pred ním pošliapal národy a uvoľnil opasky z bedier kráľov, aby som pred ním otvoril vráta a brány nezostali zatvorené: ² „Ja pôjdem pred tebou a vyrovnám kopce, bronzové vráta rozlámem a železné závery dolámem. ³ Vydám ti poklady ukryté v temnotách a cennosti zo skrýš, aby si vedel, že ja som Hospodin, Boh Izraela, ktorý ťa volám po mene. ⁴ Kvôli môjmu sluhovi Jákobovi a kvôli Izraelu, môjmu vyvolenému, som ťa pome- noval, a hoci si ma nepoznal, dal som ti čestné meno. ⁵ Ja som Hospodin, iného niet. Okrem mňa niet Boha. Opásal som ťa, hoci si ma nepoznal, ⁶ aby si od východu sľuka i od jeho západu uvedomili, že okrem mňa niet iného. Ja som, Hospodin, iného niet.“ (Iz 45,1–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Izaiáš pôsobil asi od roku 745 pred Kr. do roku 685 pred Kr. Po zmienke o dobyvateľovi z východu a zo severu (Iz 41,2.3.25), ako aj o tom, že pre Jeruzalem to bude dobrá správa (v. 27), Izaiáš presne predpovedá, že to bude muž menom Kýros, a čo bude robiť. Kýros naozaj prišiel zo severu a východu Baby-lonu a v roku 539 pred Kr. ho dobyl. Vyslobodil Židov z babylonského zajatia a dovolil im znovu vybudovať chrám v Jeruzeleme (porov. Ezd 1).

Od Izaiášovej smrti do pádu Jeruzalema prešlo asi 146 rokov. To znamená, že jeho proctvo predbehlo udalosti asi o 150 rokov. Je to akoby George Washington predpovedal, že muž menom General Dwight Eisenhower pomôže roku v 1945 oslobodiť Európu!

Prečo Boh nazýva perzského (pohanského) kráľa Kýra svojim „pomaza-ným“? Iz 45,1

V tomto prípade je pre pojem „pomazaný“ použitý hebrejský výraz, z ktorého odvodzujeme slovo „Mesiáš“. Na iných miestach Starej zmluvy by sa toto slovo mohlo vzťahovať na pomazaného veľkňaza (3 Moj 4,3.5.16; 6,22), pomazaného izraelského kráľa (1 Sam 16,6; 24,6.10; 2 Sam 22,51) alebo na Mesiáša, budúceho dokonalého kráľa a vysloboditeľa z rodu Dávidovho (Ž 2,2; Dan 9,25.26). Podľa Izaiáša sa mal Kýros stať v budúcnosti kráľom, ktorého Boh pošle, aby vyslobodil jeho ľud. Aj keď nebol Izraelita, je nazvaný mesiáš a má vo vzťahu k izraelskému národu svoju úlohu. Niektoré veci bude robiť ako Mesiáš, porazí napríklad Božích nepriateľov a vyslobodí jeho zajatý ľud. Nemôže však byť Mesiáš, pretože nie je potomok Dávidov.

Predpoveďami o Kýrovi Boh dokázal svoju jedinečnú božskosť. On jediný pozná budúcnosť (Iz 41,4.21–23.26–28; 44,26). Kýrovi povedal: „Vydám ti poklady z temnosti i poskrývané zásoby, aby si poznal, že ja som Hospodin, Boh Izraela, ktorý som ťa povolal menom.“ (Iz 45,3)

APLIKÁCIA

- Uvažuj o niektorých iných biblických prorocstvách, ktoré sa naplnili. (napr. Dan 2; 7, 9,24–27) Akú nádej nám, ako jednotlivcom, tieto proroctvá ponúkajú?

HOSPODINOV SLUŽOBNÍK – NÁDEJ DO BUDÚCNOSTI

¹⁰ Od počiatku oznamujem budúcnosť, od pradávna to, čo sa ešte nestalo. Hovorím: Môj zámer trvá, všetko čo chcem, urobím. ¹¹ Od východu volám dravého vtáka, z ďalekej krajiny muža, ktorý splní môj zámer. Čo som povedal, to iste vyplním, čo som naplánoval, to určite urobím. (Iz 46,10.11)

To, že Izaiáš presne pomenúva Kýra menom, znepokojuje tých, ktorí neveria, že proroci predpovedajú udalosti na základe zjavenia, ktoré dostali od Boha. Azda je možné, aby niekto uviedol meno postavy, ktorá sa ešte nenarodila? Aby sa s tým vyrovnali, prijímajú mnohí teológovia teóriu, že kapitoly 40 – 66 napísal „druhý Izaiáš“ (tzv. „Deuteroizaiáš“) – iný prorok, ktorý žil až za čias Kýra. Existenciu „druhého Izaiáša“ však nepotvrdzujú žiadne historické záznamy. Prečo sa o ňom nezmieňuje Biblia, keď jeho poslanstvo je veľmi vážne a dôležité a jeho literárne majstrovstvo výnimočné!? Dokonca ani najstarší biblický rukopis, zvitok proroka Izaiáša z Kumránu, nemá medzi kapitolami 39 a 40 žiadny predel, ktorý by naznačoval nejaký prechod k novému autorovi.

Jadro poslanstva proroka Izaiáša je v celej jeho knihe jednotné: Dôverujte pravému Bohu a jeho mesiášskemu Vysloboditeľovi, nie iným silám. Učenci správne pripomínajú, že od asýrskeho obdobia (kapitoly 1 – 39) sa pozornosť presúva na obdobie babylonské (kapitola 40 a ďalej). Zisťujeme však, že kapitoly 13 – 14 a 39 už babylonské zajatie predvídajú. Je pravda, že kapitoly 1 – 39 zdôrazňujú súd a kapitoly 40 – 66 útechu. No aj v prvých kapitolách sa dosť často stretáme s povzbudením a uistením a v posledných zasa s Božím súdom nad Izraelom, ktorý odišiel od Boha (42,18–25; 43,22–28; 48,1–11). Izaiášove predpovede o budúcej úteche tak naznačujú zároveň bolesť a trápenie. Aj keď stál národ kvôli svojim hriechom pred hroznou pohromou, niektorí spomedzi ľudu mali nádej. Držali sa Božích zaslúbení, ako ich nachádzame v 3 Moj 26,40–45.

- Si presvedčený o tom, že Boh môže úplne konkrétne oznámiť budúce udalosti? Prečo to robí? Ide len o uspokojenie našej zvedavosti pokiaľ ide o budúcnosť? Akú nádej nachádzaš ty v prorockých slovách Biblie?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

HOSPODINOV SÚCITNÝ A TRPIACI SLUŽOBNÍK

¹ Počúvajte ma, ostrovy, dávajte pozor, národy zďaleka. Hospodin ma povolal od materského lona, od života matky ma volal mojím menom. (...) ³ Povedal mi: „Si môj služobník, Izrael, tebou sa oslávim.“ ⁴ Ja som však povedal: „Darmo som sa namáhal, márne a zbytočne som mrhal svojou silou.“ A predsa je moje právo u Hospodina a moja odmena u môjho Boha. (...) ⁶ Povedal: „To je málo, že si mojím služobníkom, aby si povzniesol Jákobove kmene a priviedol späť zachránených Izraela. Ustanovujem ťa za svetlo národov, aby si bol mojou spásou až do končín zeme.“ ⁷ Takto Hospodin, vykupiteľ Izraela, jeho Svätý hovorí opovrhnutému, národmi odvrhnutému otrokovi panovníkov: „Králi to uvidia a vstanú, kniežatá sa sklonia kvôli Hospodinovi, ktorý je verný, kvôli svätému Izraela, ktorý ťa vyvolil.“ ⁸ Takto hovorí Hospodin: „V čase priazne ti odpoviem a v deň spásy ti pomôžem. Ochránim ťa a ustanovím ťa za zmluvu národa, aby si pozdvihol krajinu a vrátil spustošené dedičstvo.“ ⁹ Aby si povedal väzňom: „Vyjdite!“ A tým, čo sú v tme: „Ukážte sa!“ Pozdĺž ciest sa budú pást' a na všetkých holiach budú mať pastvu. (Iz 49,1–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh svojho služobníka povoláva ešte pred narodením. Jeho ústa sú podobné meču. V ňom sa osláví. Prostredníctvom neho privádza izraelský národ späť k sebe, ustanovuje ho za svetlo spasenia pre celý svet, za sprostredkovateľa zmluvy a vysloboditeľa zajatých. Tento opis má veľa spoločných prvkov s opisom z Iz 42, kde služobníka stotožňujeme s Mesiášom.

Ak je tento služobník Mesiáš, prečo ho Boh nazýva „Izrael“? Iz 49,3

Zistili sme, že v tejto stati sa pojem Boží služobník „Izrael“ alebo „Jákob“ vzťahuje na národ. V tomto prípade sa však meno „Izrael“ (bez paralelného odkazu na „Jákoba“) jasne vzťahuje na služobníka-jednotlivca, ktorý navráti národ k Bohu (Iz 49,5). Individuálny služobník sa stal dokonalým stelesnením alebo predstaviteľom národa, ktorý sa svojimi prehrami a porážkami spreneveril svojmu menu „Izrael“ (Iz 48,1).

Aký nový prvok sa objavuje v týchto veršoch? Iz 49,4.7

Prvýkrát čítame o ťažkostiach, ktoré so sebou prináša úloha služobníka. „Nadarmo som sa namáhal, pre ničotu a márnosť strávil som svoju silu“ (v. 4). Táto myšlienka sa opakuje u Dan 9,26: „...bude zabitý pomazaný a nebude ho.“ Sluha sa však drží viery: „...ale moje právo je u Hospodina a odmena za moju prácu je u môjho Boha“ (Iz 49,4). J. Alec Motyer poznamenáva: „Izaiáš očakáva služobníka so skutočnou ľudskou prirodzenosťou, ktorý bol pokúšaný, ako sme my pokúšaní. Dokázal sa ako pôvodca a dokonávateľ viery, skutočnej osobnej viery, ktorá aj vtedy, keď sa zdá, že už všetko stratilo zmysel, môže povedať ‚môj Boh‘“.

APLIKÁCIA

- Zamysli sa nad službou Ježiša Krista vo svetle Iz 49,7. Nemal dôvod byť kvôli vonkajším okolnostiam malomyselný? Aké poučenie z toho vyplýva pre teba?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

O tom, ako Ježiš uzdravoval a učil, si v knihe Túžba vekov prečítaj kapitolu V Kafarnaume (str. 166 – 173); v knihe Cesta lásky (str. 159 – 166). „V diele záchranu je nevyhnutné prejavíť veľkú mieru taktnosti a ohľaduplnosti. Spasiteľ pravdu nikdy nezamiešal, ale vždy ju vyjadroval s láskou. V styku s inými bol vždy nadmieru taktný, milý a pozorný. Nikdy nebol bezcitný, nikdy bezdôvodne nevyšloviť tvrdé slovo, nikdy zbytočne nespôsobil bolesť citlivej duši. Neodsudzoval ľudskú slabosť. Nebojácne kritizoval pokrytectvo, neveru a nespravodlivosť, no pri ostrých výčitkách bolo v jeho hlase cítiť zármutok. Jeho pravda nebola nikdy krutá. Ľuďom prejavoval vždy veľkú nehu. Každého človeka považoval za veľmi vzácneho. Aj keď sám mal božskú dôstojnosť, súcitne a pozorne sa skláňal ku každému členovi Božej rodiny. V každom videl človeka, ktorého zachrániť bolo jeho poslaním.“ (GW 117)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. V triede si spolu prečítajte citát od Ellen Whiteovej o tom, ako Kristus slúžil druhým. Diskutujte o princípoch uvedených v tomto citáte a potom sa zamyslite nad tým, do akej miery váš zbor ako celok aplikuje tieto princípy vo svojej službe.
2. Poznáš nejakú „nalomenú trstinu“ alebo „tlejúci knôť“ (Iz 42,3)? Ako môžeš takému človeku pomôcť a pritom ho „nedolomiť“ alebo „neuhasiť“? Akým spôsobom môžeš jeho myseľ upriamiť na Boha? Čo konkrétne by si mu poradil urobiť, aby našiel pomoc a bol uzdravený?
3. Tvrdenie o dvoch rôznych autorov knihy proroka Izaiáša vychádza z predpokladu, že ľudia nemôžu predpovedať budúcnosť, ako ju predpovedal Izaiáš. V čom spočíva ich hlavný problém? Prečo ako kresťania musíme tento predpoklad jednoznačne odmietnuť?

ZHRNUTIE

K vyslobodeniu nevyhnutne patrí Vysloboditeľ. Božiemu národu priniesli slobodu dvaja vysloboditelia: Kýros, ktorý vyviedol zajatcov z babylonského zajatia, a nemenovaný Služobník, ktorého totožnosť (Mesiáš) prorok Izaiáš postupne odhaľuje. Tento Služobník obnoví spravodlivosť a ostatok navráti späť k Bohu.

Týždeň od 28. februára do 6. marca 2021

OBEŤ PRE NAŠU ZÁCHRANU

ZÁKLADNÝ VERŠ

Ale on bol prebodnutý pre naše priestupky, zmučený pre naše nepravosti. On znášal trest za náš pokoj, jeho jazvami sa nám dostalo uzdravenia. (Iz 53,5)

Dokázal nemožné. Čínsky kresťan Lough Fook cítil v živote povolanie k tomu, aby nejako pomohol svojim krajanom, ktorí ako otroci pracovali v afrických baniach. Veľmi túžil podeliť sa s nimi o nádej evanjelia. Ako sa k nim však dostať? Rozhodol sa, že sám seba na päť rokov predá za otroka. Prepravili ho do Demerara, kde pracoval v bani a svojim spolupracovníkom hovoril o Ježišovi.

Lough Fook zomrel skôr, ako prešlo päť rokov. No za ten čas takmer dvesto ľudí prijalo Ježiša za svojho Spasiteľa a okúsilo vyslobodenie zo zovretia beznádeje. Je to krásny príklad sebaobetovania pre dobro druhých.

Pretože urobil to, čo by nám ani nenapadlo – pokorne „vzal na seba podobu otroka“ (Fil 2,7) – Ježiš tiež dosiahol, čo sa zdalo nemožné – podal ruku tebe, mne a celému svetu, ktorý padol a stratil sa v priepasti hriechu.

OSNOVA ÚLOHY

V tejto úlohe sa budeme zaoberať neuveriteľnou udalosťou, ktorá bola predpovedaná storočia predtým, ako sa stala skutočnosťou – príchodom a službou Hospodinovho služobníka, ktorý sa obetoval pre našu záchranu.

1. **Hospodinov služobník: pokorný a trpiaci (nedela, pondelok)**
2. **Dôvod jeho utrpenia: láska k nám (utorok)**
3. **Výsledok jeho utrpenia: naša záchrana (streda, štvrtok)**

POKORNÝ SLUŽOBNÍK

⁴ Pán, Hospodin, mi dal jazyk učeníkov, aby som vedel unaveného posilniť slovom. Ráno čo ráno mi prebúda ucho, aby som počúval ako učenici. ⁵ Pán, Hospodin, mi otvoril ucho a ja som sa nebúril, späť som neustúpil. ⁶ Chrbát som nastavil tým, čo bili, a líce tým, čo mi trhali bradu, tvár som si nezakryl pred potupou a slinou. ⁷ Pán, Hospodin, mi však pomáha, preto nebudem potupený. Preto som si zatvrdil tvár sťa kmeň a viem, že nebudem zahabený. ⁸ Blízko je ten, čo mi vymôže spravodlivosť. Kto chce so mnou viesť spor? Postavme sa zoči-voči! Kto je mojím žalobcom? Nech pristúpi ku mne! ⁹ Hľa, Pán, Hospodin, mi pomáha, kto ma obviní? Hľa, všetci sa zoderú ako rúcho, mole ich zožerú. ¹⁰ Kto z vás sa bojí Hospodina, nech počúva hlas jeho služobníka. Kto kráča v tmách a nemá svetla, nech dúfa v meno Hospodina a spolieha sa na svojho Boha! (Iz 50,4–10)

U Iz 49,7 je Boží služobník opovrhovaný, zošklivený a „otrok panovníkov“, ale „králi tovidia, kniežatá povstanú a klaňať sa budú“. V 50. kapitole zistujeme, že dobrý učiteľ, ktorého slová podopierajú unavených, prechádza „temným údolím“ (v. 4): Cesta k ospravedlneniu vedie cez telesné utrpenie (v. 6).

Telesné utrpenie vyvoláva v ľuďoch modernej západnej kultúry nepríjemné pocity. Česť však bola v starovekej blízkovýchodnej kultúre pre človeka a jeho prívržencov otázkou života a smrti. Keby ste niekoho urazili, zle s ním zaobchádzali, je nevyhnutné zabezpečiť si ochranu, pretože obeť alebo jej klan využije každú príležitosť na pomstu.

U Iz 50 ľudia služobníka bijú, plujú naňho. Tento čin je udalosťou medzinárodného, ba vesmírneho rozsahu, pretože obeťou je vyslanec Kráľa kráľov. Keď porovnáme Iz 9,6.7 a 11,1–16 s ostatnými textami o „sluhovi“ zistíme, že týmto opovrhovaným sluhom je Kráľ, mocný Vysloboditeľ! Napriek tomu, že mal veľkú moc a slávu, z nejakého nevysvetliteľného dôvodu sám seba neušetril! Je to také neprijateľné, že ľudia tomu neuverili. Keď bol Ježiš na kríži, poprední muži sa mu vysmievali: „Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je Kristus – Pomazaný Boží, ten vyvolený.“ (Luk 23,35) „Je kráľom Izraela, nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v neho!“ (Mat 27,42)

- Ktoré princípy z dnešného biblického textu by si mohol aplikovať do svojho života? V čom ťa môže Hospodinov služobník inšpirovať?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

BÁSEŇ O TRPIACOM SLUŽOBNÍKovi

¹³ Hľa, môj služobník bude mať úspech, bude vyvýšený, vyzdvihnutý a veľmi zvelebený. ¹⁴ Ako sa nad ním mnohí začudovali; jeho výzor je neľudsky znetvorený a jeho tvár sa nepodobá človeku, ¹⁵ tak ho budú obdivovať mnohé národy a králi si pred ním zatvoria ústa, lebo uvidia, o čom sa im nehovorilo a spoznajú, čo nepočuli.“ ¹ Kto uveril tomu, čo sme hovorili z počutia? Komu sa zjavilo rameno Hospodina? ² Vyrástol pred ním ako výhonok, ako koreň zo suchej zeme. Nemá podobu ani krásu, aby sme na neho hľadeli, ani výzor, aby sme po ňom túžili. ³ Opovrhnutý a opustený ľuďmi, muž bolesti, ktorý poznal utrpenie, pred ktorým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, a my sme si ho nevážili. ⁴ Naozaj, on niesol naše choroby a naše bolesti ho obťažili. My sme si mysleli, že je ranený, Bohom doudieraný a opovrhnutý. ⁵ On však bol prebodnutý za naše hriechy, zdrvený za naše neprávosti. Trest, ktorý nám priniesol pokoj, spočinul na ňom a pre jeho rany sa nám dostalo uzdravenie. ⁶ Všetci sme blúdili ako ovce, každý išiel svojou cestou, ale Hospodin na neho uvalil neprávosti nás všetkých. ⁷ Bol trápený a on sa nechal ponižovať, neotvoril ústa, ako baránok vedený na zabitie; neotvoril ústa ako ovca, ktorá onemie pred strihačom. ⁸ Zo zovretia a súdu bol vzatý. Kto uvažuje o jeho pokolení? Ved' bol vyťatý z krajiny živých, pre nepravosť svojho ľudu bol ranený. ⁹ Dali mu hrob s bezbožnými a s bohatým našiel smrť, hoci nepáchal násilie a v jeho ústach nebola leš. ¹⁰ Hospodinovi sa zapáčilo zdrviť ho utrpením. Ak položí svoj život ako obeť za vinu, uvidí potomstvo, predĺži si život a skrze neho sa podarí Hospodinov zámer. ¹¹ Po útrapách svojho života uvidí svetlo, nájde uspokojenie svojím poznaním. Môj spravodlivý služobník ospravedlní mnohých, vezme na seba ich viny. ¹² Preto mu dám podiel s mnohými a s početnými si rozdelí korisť, lebo až na smrť vydal svoj život a pripočítali ho k zločincovi, hoci on niesol hriechy mnohých a prihovárал sa za zločincov.“ (Iz 52,13 –53,12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Táto jedinečná poetická pasáž o trpiacom služobníkovi nám ozrejmuje, prečo býva Izaiáš niekedy nazvaný „prorokom evanjelia“. Teme „Mesiáš“ sa venuje od prvých kapitol svojej knihy a čitateľa (poslucháča) tým pripravuje na „tvrdší pokrm“. Prorok Izaiáš sleduje celý jeho život na zemi. Začína jeho počatím a narodením (Iz 7,14), predstavuje ho ako božského kráľa z rodu Dávidovho (Iz 9,6.7), podrobne opíše jeho dielo obnovy Izraela (Iz 11,1 –16) a tichú službu oslobodenia od nespravodlivosti a utrpenia (Iz 42,1 –7). Nakoniec ukáže, že k jeho veľkej dráme patrí tiež tragédia, ktorá bude predchádzať jeho vyvýšeniu (Iz 49,1 –12; 50,6 –10). V básni o trpiacom služobníkovi sa dostáva až na úplné dno tejto tragédie.

Verše Iz 52,13 –53,1 tvoria akýsi úvod k básni a hovoria o zvláštnom protiklade: Služobník bude prospievať a bude povýšený, no jeho vzhľad bude znetvorený na nepoznanie. Kto tomu uverí?

Verše 2 a 3 sa začínajú opisom jeho pôvodu a vzhľadu a prechádzajú k jeho utrpeniu a odmietnutiu. Verše 4 –6 predstavujú vsuvku, v ktorej autor vysvetľuje, že jeho utrpenie je v skutočnosti náš trest, ktorý znáša za nás, aby nás uzdravil. Verše 7 – 9 pokračujú v opise nevinného služobníka zostupujúceho do hrobu.

Vo veršoch 10 –12 čítame, že služobník dostáva krásnu odmenu predpovedanú na začiatku básne u Iz 52,13. V dodatku sa uvádza, že jeho obeť pre záchranu iných je v súlade s Božou vôľou.

APLIKÁCIA ■ Z Iz 52,13–53,12 vypíš, čo všetko Ježiš urobil pre nás. Uvažuj, čo pre teba tieto jeho činy znamenajú.

KTO UVERÍ NAŠEJ SPRÁVE?

¹³ Hľa, môj služobník bude mať úspech, bude vyvýšený, vyzdvihnutý a veľmi zvelebený. ¹⁴ Ako sa nad ním mnohí začudovali; jeho výzor je neludsky znetvorený a jeho tvár sa nepodobá človeku, ¹⁵ tak ho budú obdivovať mnohé národy a králi si pred ním zatvoria ústa, lebo uvidia, o čom sa im nehovorilo a spoznajú, čo nepočuli.“ ¹ Kto uveril tomu, čo sme hovorili z počutia? Komu sa zjavilo rameno Hospodina? (Iz 52,13–53,1)

U Iz 52,13 je Boží služobník vysoko vyvýšený. No hneď nasledujúci verš hovorí o tom, že jeho výzor bol taký zošyzený, že sa ani nepodobá na „synov človeka“. Nová zmluva hovorí o tom, čo Ježišovu tvár znetvorilo – bičovanie, trňová koruna, ukrižovanie, ale predovšetkým to, že niesol hriech celého ľudstva. Hriech nikdy nemal byť pre človeka niečím prirodzeným; pretože ho Syn človeka niesol, jeho vzhľad sa stal neludský.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Porovnaj to s tým, čo prežil Jób. Z bohatého, cteného a mocného muža sa za jeden deň stal nešťastný úbožiak, ktorý sedával na zemi v popole a črepmi si škriabal bolestivé vredy (Jób 1 – 2). Bol to taký veľký protiklad, že ho spočiatku nespoznali ani jeho priatelia (Jób 2,12). Otázkou zostáva: Prečo Jób trpel? Prečo musí trpieť Mesiáš? Ani jeden z nich si to nezaslúžil. Obaja boli nevinní. Prečo potom trpel?

Všimni si otázky u Iz 53,1. Tieto otázky sú vlastne výzvou, aby sme uverili neuveriteľnému (porov. Ján 12,37–41). Upozorňujú nás, aby sme si pri čítaní zvyšku príbehu radšej sadli. V tomto kontexte paralela medzi týmito dvoma otázkami naznačuje, že Hospodinovo rameno (moc spasenia – porov. Iz 52,10), je zjavené tým, ktorí tejto správe uveria. Chcete okúsiť Božiu zachraňujúcu moc? Potom uverte tejto zvesti.

- Čo s tebou robí vedomie, že toto všetko bol Mesiáš ochotný podstúpiť aj kvôli tebe? Berieš túto „dobrú správu“ ako niečo automatické, čo ťa už ani neprekvapuje? Alebo sa ťa to stále dotýka? Ako môže toto vedomie premeniť tvoj život?

APLIKÁCIA

NEUVERITEĽNÁ ZÁCHRANA

³ Opovrhnutý a opustený ľuďmi, muž bolesti, ktorý poznal utrpenie, pred ktorým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, a my sme si ho nevážili. ⁴ Naozaj, on niesol naše choroby a naše bolesti ho obťažili. My sme si mysleli, že je ranený, Bohom douďieraný a opovrhnutý. ⁵ On však bol prebodnutý za naše hriechy, zdrvený za naše nepravosti. Trest, ktorý nám priniesol pokoj, spočinul na ňom a pre jeho rany sa nám dostalo uzdravenie. ⁶ Všetci sme blúdili ako ovce, každý išiel svojou cestou, ale Hospodin na neho uvalil nepravosti nás všetkých. ⁷ Bol trápený a on sa nechal ponižovať, neotvoril ústa, ako baránok vedený na zabitie; neotvoril ústa ako ovca, ktorá onemie pred strihačom. ⁸ Zo zovretia a súdu bol vzatý. Kto uvažuje o jeho pokolení? Ved' bol vytýtzý z krajiny živých, pre nepravosť svojho ľudu bol ranený. ⁹ Dali mu hrob s bezbožnými a s bohatým našiel smrť, hoci nepáchal násilie a v jeho ústach nebola leš. (Iz 53,3 –9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako bezbranná rastlinka, ktorá nemá ktovieakú hodnotu a ešte ňou aj opovrhujú (Iz 53,2,3), tak je nám predstavený trpiaci služobník. Izaiáš nás rýchlo preniesol cez nevinnú mladosť na okraj priepasti. Ani po prečítaní predchádzajúcich kapitol nie sme pripravení na to, aby sme sa dokázali zmieriť s údelom tohto služobníka. Je to neprijateľný paradox! Izaiáš nás naučil vážiť si „Dieťa, ktoré sa nám narodilo – Knieža pokoja“! Ostatní ním pohrdajú, no my vieme, kto ním v skutočnosti je.

Odpoveď na otázku „Prečo toto všetko Hospodinov služobník vytrpel?“ je kľúčom k pochopeniu celej jeho služby. Mesiaš sa rozhodol trpieť, aby nám tak poskytol najvyšší dôkaz Božej lásky. A nielen to – rozhodol sa pre túto obeť, pretože chcel zachrániť nás, hriešnych ľudí!

Tí, čo tomu nerozumeli, považovali tohto služobníka za bitého a strápeného od Boha. Podobne aj Jóbovi priatelia sa domnievali, že Jób trpí za svoje hriechy.

A predsa to všetko bola Božia vôľa (Iz 53,10). Prečo? Lebo „Kristus nás vykúpil z kliatby zákona tým, že sám sa stal kliatbou za nás.“ (Gal 3,13) Lebo „toho, ktorý nepoznal hriech, kvôli nám urobil (Boh) hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou“ (2 Kor 5,21). Predstavte si to! V istom zmysle sa Kristus stal hriechom! Niesol všetku hanbu a každú sebeckú túžbu miliárd ľudí, ktorí kedy obývali našu planétu. Vliekol zdrvujúce bremeno nešťastia a biedy, ktoré bolo naňho naložené a s ním stotožnené, akoby bol zosobnením všetkého zla. Sám seba vydal záhube, aby odstránil každý hriech a každý jeho dôsledok.

APLIKÁCIA

- Kristova smrť na kríži bola jedinou možnosťou, ako nás mohol zachrániť. Čo z toho môžeš pochopiť o Božej láske? Čo vďaka tomu môžeš pochopiť o ohavnosti hriechu? Mení to nejaký tvoj pohľad na zlo a hriech, na ktoré sme si ako ľudia možno už aj zvykli?

OBEŤ ZA VINU

¹⁰ Hospodinovi sa zapáčilo zdrviť ho utrpením. Ak položí svoj život ako obeť za vinu, uvidí potomstvo, predĺži si život a skrze neho sa podarí Hospodinov zámer. ¹¹ Po útrapách svojho života uvidí svetlo, nájde uspokojenie svojim poznaním. Môj spravodlivý služobník ospravedlní mnohých, vezme na seba ich viny. ¹² Preto mu dám podiel s mnohými a s početnými si rozdelí koristi, lebo až na smrť vydal svoj život a pripočítali ho k zločincom, hoci on niesol hriechy mnohých a prihovárал sa za zločincov. (Iz 53,10–12)

Čo to znamená, že život Služobníka je „obetou za hriech“? Iz 53,10

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Tento hebrejský výraz sa v knihe Levitikus používa pre „obeť za vinu“, ktorá mohla odčiniť, ak bola sprevádzaná skutočným pokáním, úmyselné hriechy spáchané proti iným ľuďom (3 Moj 6,2.3). Takéto hriechy mal na mysli prorok Izaiáš (Iz 1–3; 10,1.2; 58). Skôr, než hriešnik priniesol obeť a Boh mu odpustil, musel tiež vrátiť poškodenému človeku to, čo mu vzal, navyše mu dať „penále“ (3 Moj 6,4–7; 5,20–26 – ev. preklad; porov. Mat 5,23.24). V prípade neúmyselného zneužitia niečoho, čo patrilo Bohu, nahradil to jemu (3 Moj 5,16).

Keď bola škoda nahradená, na rad prišla obeť. Rovnako aj u Iz 53. Ako baránok je však namiesto tých, ktorí zablúdili, „vedený na zabitie“ Boží služobník (Iz 53,6.7).

Aj keď „bol vyťatý z krajiny živých“ (v. 8; porov. Dan 9,26), úplne strávený v obeti, ktorá pre nás zapálila plameň nádeje, tento služobník vychádza zo smrti, odkiaľ niet návratu, aby bol povýšený, videl svoje „potomstvo“ („semeno“) a boli predĺžené jeho dni (Iz 53,10–12).

Akým spôsobom vyjadruje každý z uvedených veršov rovnaké poslanstvo ako Iz 53?

Ž 32,1.2

Rim 5,8

Gal 2,16

Fil 3,9

Heb 2,9

1 Pt 2,24

- Keby ťa niekto požiadal, aby si stručne zhrnul dobrú správu z Iz 52,13 – 53,12, ako by si to vyjadril? Čo je v nej pre teba najdôležitejšie? **APLIKÁCIA**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Aká cena bola zaplatená za nás! Hľa, kríž a Obeť povýšená na ňom. Pozri na tie ruky, prebodnuté nemilosrdnými klíncami. Pozri na jeho nohy, priklinčované k drevu. Kristus niesol naše hriechy na svojom tele. Táto bolesť, tieto muky – to je cena tvojho vykúpenia.“ (E. G. Whiteová, *God's Amazing Grace*, 172)

„Kristus na svojom tele niesol naše hriechy na drevo kríža... Aký strašný musí byť hriech, keď žiadna smrteľná bytosť nemohla priniesť zmierenie? Aká musí byť jeho kľatba, keď len Božstvo ju mohlo zmazať? Kristov kríž je pre každého človeka svedectvom o tom, že odplatou za hriech je smrť... Ach, či musí existovať nejaká silná moc, ktorá opantá naše zmysly natoľko, že sa stanú odolné proti vplyvu Ducha Božieho?“ (Ellen G. Whiteová, *Our High Calling*, 44)

„Zákon Božej vlády bol zvelebený smrťou Božieho jednorodeného Syna. Kristus niesol vinu hriechov celého sveta. Pred Boha sa môžeme postaviť jedine vďaka vteleniu a smrti Božieho Syna. Dokázal trpieť, pretože bol podopieraný Bohom. Dokázal vydržať, pretože bol bez jedinej poškrvny nevery alebo hriechu. Kristus zvíťazil namiesto človeka nesúc spravodlivý trest. Zaisťil ľuďom večný život, vyvýšil zákon a vzdal mu náležitú úctu.“ (1SM 302)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Verše Iz 53,7–9 hovoria o smrti a pohrebe trpiaceho služobníka. Ktoré predpovede týchto veršov sa naplnili na konci Ježišovho života? *Mat 26,57–27,60; Mar 14,53–15,46; Luk 22,54–23,53; Ján 18,12–19,42*
2. Čo chce povedať E. G. Whiteová slovami, že smrťou Ježiša Krista bol vyvýšený zákon? Ako rozumieme tomu, že jeho smrť dokazuje večnú platnosť zákona?

ZHRNUTIE

Prorok Izaiáš hovorí o narodení, totožnosti a živote Božieho Vysloboditeľa. Nakoniec odhaľuje tú najväčšiu tragédiu, ktorá nám prináša nádej: Boží služobník, aby sa dostal k stratenému ľudstvu – aj k nám –, aby ľudstvo zachránil a uzdravil, dobrovoľne znáša utrpenie a trest.

TVORIVÁ LÁSKA

ZÁKLADNÝ VERŠ

Ak poskytnes hladnému, po čom sám túžiš, a nasýtiš strápeného, potom zažiarí tvoje svetlo v temnosti a tvoja tma bude ako poludňajší jas. (Iz 58,10)

Láska nikdy nezlyhá. Kantor (hlavný spevák v synagóge) a jeho manželka, ktorí žili v Lincolne (Nebraska), začali dostávať výhražné a vulgárne telefonáty. Zistili, že prichádzajú od vodcu rasistickej americkej skupiny Ku Klux Klan. Pretože už vedeli, o koho ide, mohli sa obrátiť na políciu. Rozhodli sa však pre radikálnejší postup. Keď sa dozvedeli, že je to mrzák, jedného dňa sa objavili pred jeho dverami s kurčatom na tanieri. Úplne ho to vyviedlo z miery. Ich láska roztopila jeho nenávisť. Manželia ho navštevovali aj naďalej. Priateľstvo medzi nimi sa prehlbovalo. Uvažoval dokonca o tom, že sa stane židom!

„Toto, hľa, je pôst, ktorý ja mám rád: Rozviazať putá neprávosti, spretíhať povrazy jarma, prepustiť utláčaných na slobodu a polámať každé jarmo. Neznamená to lámať svoj chlieb hladnému...?“ (Iz 58,6.7) Židovskí manželia z Lincolnu sa postili tak, že sa podelili o svoje jedlo s hladným prenasledovateľom. Tak ho vyslobodili zo zajatia jeho vlastných nespravodlivých predsudkov! Tento dôležitý duchovný princíp si priblížme na základe toho, ako nám ho podáva prorok Izaiáš.

OSNOVA ÚLOHY

Pri štúdiu tejto úlohy sa chceme zamerať na Božie pozvanie jeho deťom, ktoré chce nasmerovať k praktickej a kreatívnej láske k nemu a k druhým ľuďom. V kapitolách 55 – 58 Boh ukazuje svoju lásku k ľuďom. Vzor jeho lásky im má byť motiváciou k láske k druhým.

1. **Božia kreatívna láska (nedeľa, pondelok)**
2. **Ľudská kreatívna láska**
 - Vzťahy namiesto formálnosti (utorok)
 - Praktická pomoc núdzným (streda)
3. **Sobota ako deň budovania vzťahov (štvrtok)**

KUPOVAŤ ZADARMO?

¹ „Podte všetci smädni k vode! Aj vy, čo ste bez peňazí, podte! Kupujte a jedzte, podte a kupujte, kupujte zadarmo bez platenia víno aj mlieko. ² Prečo dávate peniaze za to, čo nie je chlieb, a vašu robotu za to, čo nenasýti? Pozorne ma počúvajte a budete jesť dobroty, vaše hrdlo si v hojnosti pochutí. ³ Nakloňte si uši a podte ku mne, počúvajte a budete žiť. Uzavriem s vami večnú zmluvu, preukážem milosrdenstvo prisľúbené Dávidovi. ⁴ Hľa, urobil som ho svedkom pre ľudí, ich kniežatom a vládcom. ⁵ Hľa, privolaš národ, ktorý nepoznáš. Národy, čo ťa nepoznajú, pribehnú k tebe, kvôli Hospodinovi, tvojmu Bohu, Svätému Izraela, lebo ťa oslávil.“ ⁶ Hľadajte Hospodina, kým sa dá nájsť, volajte ho, dokiaľ je nablízku. ⁷ Bezbožný nech zanechá svoju cestu a hriešny svoje zmýšľanie. Nech sa vráti k Hospodinovi a on sa nad ním zmiluje; k nášmu Bohu, lebo on veľa odpúšťa. (Iz 55,1–7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Predstav si, že stojíš na ulici veľkomesta, v rukách držiš jedlo a kričíš na hladných a bezdomovcov: „Hej, vy, čo nemáte peňazí, podte, kupujte a jedzte!“ Ako si môžu niečo kúpiť, keď nemajú peniaze?

Ak však doložíš slová, ktoré dodal Izaiáš: „Kupujte bez peňazí, bez platenia...“ (v. 1), bude sa to dať lepšie pochopiť. Izaiáš vyzýva ľud, aby prijali odpustenie zadarmo (v. 7). Slovom „kúpiť“ chce zdôrazniť, že to, čo im Boh ponúka, aby mohli naplniť svoje potreby a túžby, je hodnotné a vzácne. Boh v rámci obnovy zmluvného vzťahu so svojím ľudom ponúka odpustenie zadarmo. Nesmieme si však myslieť, že aj On ho má zadarmo. Kúpil ho za veľmi vysokú cenu – krv svojho služobníka. Aj keď odpustenie dáva zadarmo, stálo ho to nesmierne veľa.

Akú hodnotu má naša záchrana? Koľko „stála“ samotného Boha? (1Pt 1,18.19)

Do akej miery sa Izaiášovo porozumenie spasenia, ktoré je pre nás „zadarmo“, zhoduje s novozmluvným chápaním? Porovnaj dnešný text s Ef 2,8.9

Izaiáš sumarizuje starozmluvné evanjelium, ktoré je zhodné s evanjeliom v Novej zmluve. Neplatí, že „starozmluvné“ spasenie skutkami bolo nahradené „novozmluvným“ spasením milosťou. Odvtedy, čo Boh prisľúbil Adamovi a Eve Záchrancu, existuje len jediný spôsob spasenia – „milosťou skrze vieru“ (Ef 2,8); „... darom Božej milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.“ (Rim 6,23). Od starovekého Gilgameša, ktorý v márnom úsilí o večný život konal hrdinské činy, až po našich súčasných filmových hrdinov, ktorí veria v reinkarnáciu, ľudia skúšali rôzne spôsoby ako získať spasenie. Všetko je však zbytočné. To je dôvod, prečo potrebujú poznať Ježiša a vedieť, čo pre nich získal na kríži.

APLIKÁCIA

- Spasenie je zadarmo. To znamená, že neexistuje nič, čo by sme mohli urobiť, aby sme ho získali. Naše skutky nikdy nebudú dost dobré na to, aby nás zachránili. A napriek tomu tvoja záchrana stála tvojho Spasiteľa veľa – zaplatil vlastným životom! Aký dosah má táto skutočnosť na to, ako vnímaš zodpovednosť za svoj ďalší život?

BOŽIE MYŠLIENKY A CESTY

⁸ „Veď moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty,“ znie výrok Hospodina. ⁹ „Lebo ako nebesá prevyšujú zem, tak prevyšujú moje cesty vaše cesty a moje myšlienky vaše myšlienky. ¹⁰ Lebo ako padá dážď a sneh z neba a nevráti sa ta, ale zavlaží zem, zúrodní ju a dá jej vyklíčiť, vydá semeno na siatie a chlieb na jedenie, ¹¹ tak sa stane s mojim slovom, ktoré mi vyjde z úst. Nevráti sa ku mne naprázdno, pretože urobí to, čo som si želal, a dosiahne to, kvôli čomu som ho poslal.“ ¹² Preto vyjdete s radosťou a v pokoji vás vyvedú. Vrchy a kopce budú pred vami s radosťou plesať a všetky poľné stromy budú tliekať rukami. ¹³ Namiesto bodláčia vyrastie cyprus, namiesto prhlavy vyrastie myrta. Bude to na slávu Hospodinovho mena, na večné znamenie, čo sa nepominie. (Iz 55,8–13)

Niet pochyb, že Boh, tvorca vesmíru, v ktorom sú aj niektoré z tých najjednoduchších vecí zahalené pre nás nepochopiteľným tajomstvom, je Boh, ktorého cesty nekonečne prevyšujú naše možnosti chápania. Toto vedomie by nám malo pomôcť v pokore prijať jeho pomoc.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Iz 55,6–13. V akom kontexte Hospodin hovorí, že jeho cesty a myšlienky prevyšujú všetko, čo si dokážeme predstaviť? Čo nepochopiteľné pre nás robí?

Niet pochyb, že najväčším zo všetkých veľkolepých tajomstiev vesmíru je plán spasenia (pozri Ef 6,19). To, že sa Stvoriteľ vesmíru ponížil a zaodial človečenstvom, žil ťažkým životom plným bolesti a napokon zomrel namiesto nás ako obeť za hriech, aby nám mohol odpustiť a preukázať nám milosrdenstvo – je pravda, ktorá bude po celú večnosť rozochvievať srdcia Božích stvorených bytostí.

„Vykúpenie – téma, do ktorej túžia nahliadnuť anjeli, bude vedou a piesňou vykúpených po nekonečnú večnosť. Nezaslúži si, aby sme o nej dôkladne uvažovali a študovali ju už teraz?...”

Štúdium Kristovho vtelenia, jeho zmierujúcej obeť a prostredníckej služby zamestná myseľ usilovného študenta. Keď sa pozrie na nebesia, ktorých vek nie je možné spočítať, zvolá: „Veľké je tajomstvo zbožnosti!“ (E. G. Whiteová, My Life Today, 360)

- Spomeň si na zlé veci, ktoré si urobil, na ľudí, ktorým si ublížil, na neláskavé slová, ktoré si vyslovil, na situácie, v ktorých si sklamal iných – o Tebe ani nehovoriac. Vďaka Ježišovi ti to všetko môže byť odpustené; môžeš stáť pred Bohom dokonale a spravodlivý. Ak toto nie je zázrak a tajomstvo, čo potom?

APLIKÁCIA

ZDANLIVÁ ZBOŽNOSŤ

¹ Takto hovorí Hospodin: „Zachovajte právo a vysluhujte spravodlivosť, lebo blízko je moja spása, už príde, a moja spravodlivosť sa ukáže.“ ² Blažený človek, čo tak koná, a ľudský tvor, čo sa toho pridrža, zachováva sobotu, neznesväcuje ju, dáva si pozor na ruku, aby neurobila nič zlé.“ ³ Nech nehovorí cudzinec, ktorý sa pripojil k Hospodinovi: „Hospodin ma iste vylúči zo svojho ľudu“ — a eunuch nech nehovorí: „Hľa, ja som suchý strom.“ ⁴ Preto takto hovorí Hospodin eunuchom, ktorí zachovávajú svoje soboty, volia si to, v čom mám záľubu, a pridržajú sa mojej zmluvy: ⁵ „Vo svojom dome a medzi svojimi múrmi im dám pomník s menom, čo je lepšie ako synovia a dcéry. Dám im večné meno, ktoré nebude odstránené.“ ⁶ Cudzincov, ktorí sa pripoja k Hospodinovi, aby mu slúžili a milovali Hospodinovo meno, aby sa mu stali služobníkmi, všetkých, čo zachovávajú sobotu, neznesväcujú ju a pridržávajú sa mojej zmluvy, ⁷ aj ich zavediem na svoj svätý vrch a rozveselím ich vo svojom dome modlitby. Ich spaľované obety a obety s hostinou budú prijaté na mojom oltári, veď môj dom sa bude nazývať domom modlitby pre všetky národy.“ ⁸ Výrok Pána, Hospodina, ktorý zhromažďuje roztratených Izraela: „K jeho zhromaždeným zhromaždím ešte ďalších.“ (Iz 58,1–8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V 3. verši ide zrejme o pôst v Deň zmierenia, jediný Bohom nariadený pôst (3 Moj 16,29.31; 23,27–32). Paralelným výrazom („kajáme sa“) to potvrdzuje aj Iz 58,3, a používa podobné výrazy ako v 3 Moj. Pokánie alebo zármutok nad hriechom sa mohli prejavovať rôznymi formami sebazaprenia, vrátane pôstu (Ž 35,13; Dan 10,2.3.12).

Boží príkaz: „Pozdvihni svoj hlas ako trúba!“ (Iz 58,1) môžeme pochopiť na pozadí udalostí Dňa zmierenia. Na trúbe z baranieho rohu, zvanej šófar, sa trúbilo desať dní pred Dňom zmierenia. Toto trúbenie malo ľudí upozorniť na tento zvláštny deň (3 Moj 23,34). Navyše, každý päťdesiaty rok oznamoval zvuk šófaru v Deň zmierenia začiatok jubilejného (milostivého) roka oslobodenia (3 Moj 25,9.10; por. Iz 27,13).

Prečo sa Hospodin sťažuje na svoj ľud? Prečo sa mu nepáči jeho „pôst“?

Zdá sa, akoby ľudia čakali, že ich Boh bude chváliť za to, akí sú „zbožní“. Bolo to však presne naopak. Pokáním v Deň zmierenia ľud vyjadroval svoju vďačnosť a vernosť Bohu. V tento deň vchádzal najvyšší kňaz do Božej prítomnosti, aby očistil svätyňu – a vlastne aj ľud – od hriechov, ktoré im už boli odpustené (3 Moj 16; por. 3 Moj 4). Malo to prebiehať v atmosfére vďačnosti voči Bohu, ktorý ich zachránil v deň súdu. Vôbec nešlo o ich „zbožnosť“ a „oddanosť“. Veď práve hriechy ľudu poškvrnili Božiu svätyňu. Musela byť preto očistená krvou preliatou za hriechy, ktorých sa dopustili.

Dôležité ponaučenie, ktoré z týchto veršov vyplýva, sa týka rozdielu medzi náboženstvom a skutočným nasledovaním Ježiša Krista.

APLIKÁCIA

- Za akých okolností by mohlo aj tebe hroziť, že možno budeš „aktívnym“ kresťanom, ale napriek tomu budeš od Boha vzdialený? Ako sa môžeš chrániť pred týmto nebezpečenstvom?

PRAVÝ PÔST

⁶ Toto je pôst, ktorý sa mi páči: Uvolňovať nespravodlivo nasadené putá, rozlámať jarmo otroctva, prepustiť utláčaných na slobodu a rozbiť každé jarmo, ⁷ lámať svoj chlieb hladujúcemu, zaviesť do domu biednych tulákov. Preto, keď uvidíš nahého, zaodej ho a pred svojím príbuzným sa neskrývaj. ⁸ Vtedy zažiari tvoje svetlo ako zora a tvoja rana sa rýchlo zacelí. Pred tebou pôjde tvoja spravodlivosť a za tebou Hospodinova sláva. ⁹ Vtedy budeš volať a Hospodin ti odpovie, budeš volať o pomoc a on ti povie: „Tu som!“ Ak odstrániš zo svojho stredy jarmo, ukazovanie prstom a zlomyselné reči, ¹⁰ ak sa k hladnému štedro zachováš, ubitú dušu nasýtiš, potom vyjde v tme tvoje svetlo a tvoja temnota bude ako poludnie. ¹¹ Hospodin ťa bude neprestajne sprevádzať, tvoju dušu nasýti na vyprahnutých miestach, spevní ti kosti a budeš ako zavlažovaná záhrada a vodný prameň, ktorého vody ťa nesklamú. ¹² Vybudujú sa tvoje dávne rumoviská, bude sa stavať na základoch dávnych pokolení. Budú ťa volať **Opravár trhlín, a Obnovovateľ ulíc na obývanie.** (Iz 58,6–12)

Desať dní po tom, čo trúbenie na šófare Božiemu ľudu pripomenulo, že Hospodin je ich Kráľ, presne v Deň zmierenia, keď mu svojím pokáním a vyjadreným sebazaprením potvrdili svoju vernosť ako kráľovi, prorok zdvihne svoj hlas ako trúba, aby oznámil, že sa postavili proti Bohu. (Iz 58,1)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Iz 58,6–12. Čo Boh považuje za skutočné sebazaprenie? Čo je ťažšie – vzdať sa jedla, alebo obetovať svoj čas a peniaze nato, aby sa najedli bezdomovci vo vašom meste? Aký princíp je v pozadí týchto činov? Je to pravé náboženstvo?

Niekoľko môže byť nábožný, môže sa zúčastňovať na náboženských obradoch, dokonca aj na tých správnych, v správny čas a so správnym programom. Nie je to však úplne všetko, čo od nás Boh chce. Pozri sa na Ježišov život. Aj keď sa zúčastňoval na náboženských obradoch svojej doby, pisatelia evanjelií sa oveľa viac sústreďujú na jeho činy milosrdenstva, uzdravenia, nasýtenia zástupov a odpustenia tým, ktorí to tak veľmi potrebovali, než na jeho vernosť rituálom.

Boh chce mať cirkev, ľudí, ktorí budú svetu zvestovať pravdu. Čo však priťahne ľudí k Ježišovej pravde viac – prísne dodržiavanie nariadení o čistých a nečistých jedlách, alebo ochota pomôcť hladnému? Dôsledné dodržiavanie soboty, alebo ochota venovať svoj čas a energiu tomu, kto potrebuje pomoc? Práve o takejto prakticky prejavovanej zbožnosti hovoril aj Ježiš v kontexte svojho návratu na našu zem, keď ako kráľ povie zachráneným: „Amen, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25,40)

- Keď sa poobzeráš okolo seba – či už v rodine, práci, škole alebo vo svojom meste – kde a komu by si mohol prejavovať svoju praktickú „zbožnosť“?

APLIKÁCIA

ČAS PRE NÁS

¹³ Ak v sobotu, v môj svätý deň, odvrátiš nohy od konania toho, čo sa ti páči, ak sobotu budeš volať rozkošou, ak Hospodinov svätý deň bude tvojou slávou a budeš ho sláviť tak, že sa nevydáš na svoje cesty a nebudeš robiť to, čo sa ti páči a viesť plané reči, ¹⁴ nájdeš rozkoš v Hospodinovi. Umožním ti vznášať sa nad výšinami zeme a nasýtím ťa dedičstvom tvojho otca Jáкова, lebo Hospodinove ústa prehovorili. (Iz 58,13.14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečo v týchto veršoch hovorí Izaiáš o sobote? Ako to súvisí s Dňom zmierenia, na ktorý nadväzujú predošlé verše?

Výročný Deň zmierenia bol považovaný za sobotný deň. Táto zvláštna ceremoniálna sobota sa každotýždennej sobote podobala tým, že aj v tento deň bola zakázaná práca akéhokoľvek druhu (3 Moj 23,27–32). Preto, ako to rozpoznali prví adventisti siedmeho dňa, nariadenie, že odpočinok v Deň zmierenia trvá od večera do večera (3 Moj 23,32), nám chce povedať, že to isté musí platiť pri týždennej sobote. Aj keď kontext veršov Iz 58,13.14 hovorí predovšetkým o ceremoniálnej sobote Dňa zmierenia, ich posolstvo platí aj pre týždennú sobotu.

Iz 58 rozoberá tri hlavné myšlienky: sebazaprenie, sociálne cítenie a sobotu. Aký je medzi nimi súvis?

1. Všetky tri sa sústreďujú na Boha, jeho priority a uznanie závislosti od neho.
2. Ak človek dbá na všetky tieto aspekty, usiluje o svätosť napodobovaním Boha (3 Moj 19,2), ktorý sa v osobe Ježiša Krista ponížil (Fil 2,8), prejavil sebaoobetavú lásku (Ján 3,16) a na konci stvoriteľského týždňa – v sobotu – odpočinul od svojho diela (1 Moj 2,2.3; 2 Moj 20,11).

Všimni si ďalšie súvislosti medzi myšlienkou sebazaprenia, sociálneho cítenia a soboty, ako sú opísané u Iz 58: Sobotný odpočinok od bežných prác je pre ľudí užitočný, pretože obcerstvú ich sily (2 Moj 23,12; Mar 2,27); Ježiš ukázal, čo v sobotu robiť (Mar 3,1–5; Ján 5,1–17); skutočný sobotný odpočinok prináša radosť (Iz 58,14), rovnako ako služba iným (Iz 58,10.11).

APLIKÁCIA ■ Čo môžeš urobiť pre to, aby si so svojim okolím prežíval sobotu tak, ako nám je predstavená v našom biblickom texte? Čo by si mohol vo svojom živote zmeniť, aby si okúsil takúto radosť z požehnaní?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Nikto nemôže štedro dávať bez sebazaprenia. Úlohu, ktorou nás Kristus poveril ako svojich vyslancov, môžeme splniť len vtedy, ak budeme žiť skromne, hospodárne a v sebazaprení. Z našich srdc musí zmiznúť pýcha a ctižiadost' sveta. Každý náš čin musí odrážať nesebeckosť, ako nám to svojím životom ukázal Kristus. Naše obrazy, nábytok a celé zariadenie bytu nám má pripomínať: Prijmi do svojho domova chudobných a tých, ktorí nemajú kde bývať. Na našich šatníkoch by sme mali vidieť akoby prstom Božím napísané: Obleč nahého. V kuchyni, na bohato prestretom stole, máme pamätať na odkaz: „Neznamená to lámať svoj chlieb hladnému?““ (Iz 58,7) (CZ 145; MH 206)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Izaiáš položil svojim súčasníkom otázku: „Prečo dávate peniaz za to, čo nie je chlebom a svoj zárobok za to, čo nesýti?“ (Iz 55,2) Do akej miery robíme to isté? Prečo sa tak ľahko necháme chytiť do tejto pasce?
2. Ak boli sebazaprenie, sociálne cítenie a sobota také dôležité v Deň zmierenia v dobe Izaiášovej, nie sú rovnako dôležité aj v Deň zmierenia v čase konca (Dan 8,14), keď Božia trúba pri druhom príchode Ježiša Krista oznámi definitívne vyslobodenie (1 Kor 15,52; por. 3 Moj 25,9)?
3. Čo si myslíš, že má Izaiáš na mysli, keď hovorí, že by sme v sobotu nemali robiť to, čo sa nám páči? Zároveň chce, aby sme ju nazvali „rozkošou“ (Iz 58,13). Ako to spojiť? Pamätajte pritom na kontext celej kapitoly 58.

ZHRNUTIE

V kapitolách 55 a 58 prorok Izaiáš vyzýva ľud, aby sa vzdal svojich myšlienok a ciest a vrátil sa k Bohu, ktorého ideál šťastia v značnej miere prevyšuje ich ideál. Láskavo im odpúšťa a potom nalieha, aby tí, ktorým bolo odpustené, tiež preukazovali milosrdenstvo v súlade s duchom Dňa zmierenia a soboty, pretože ak človek skutočne prijme dar Božieho odpustenia, mení to jeho srdce.

Týždeň od 14. marca do 20. marca 2021

TÚŽBA VŠETKÝCH NÁRODOV

ZÁKLADNÝ VERŠ

Národy prídu k tvojmu svetlu a králi k jasu, ktorý žiari nad tebou. (Iz 60,3)

„Musíme sa toho od Krista veľa naučiť. Len Kristova spravodlivosť nám umožní získať požehnanie zaslúbenej milosti. Dlhú dobu sme po týchto požehnaníach túžili. Naša snaha získať ju však bola márna, pretože sme v sebe živili myšlienku, že môžeme urobiť niečo, čím by sme si ju získali. Neobrátili sme pohľad od seba s vierou, že Ježiš je náš Spasiteľ. Nesmieme si myslieť, že nás spasí naša vlastná milosť a zásluhy. Kristova milosť je našou jedinou nádejou na spasenie. Ústami svojho proroka nám zaslúbil: „Bezbožný nech zanechá svoju cestu a hriešny svoje zmýšľanie. Nech sa vráti k Hospodínovi a on sa nad ním zmiluje; k nášmu Bohu, lebo on veľa odpúšťa.“ (Iz 55,7) Musíme veriť tomuto jednoduchému zaslúbeniu a nezamieňať si pocity za vieru. Ak Bohu plne dôverujeme a spoliehame sa na zásluhy Ježiša ako na nášho Spasiteľa, ktorý jediný má moc odpúšťať hriechy, dostaneme všetku moc, po ktorej túžime.“ (Ellen G. Whiteová, *Víra a skutky*, str. 32)

V tejto úlohe budeme sledovať, akým spôsobom túto veľkú pravdu rozvíja práve kniha proroka Izaiáša.

OSNOVA ÚLOHY

Kapitoly 59 – 61 poukazujú na problém hriechu, ktorý zasiahol celé ľudstvo, a tiež na ponuku Božej milosti, ktorú má jeho ľud prijať a potom aj ponúknuť ostatným:

1. **Problém všetkých ľudí: hriech a oddelenie od Boha (nedeľa)**
2. **Riešenie pre všetkých: nezaslúžená ponuka záchrany (pondelok)**
3. **Poslanie zachránených: predstaviť túto správu ostatným (utorok)**
 - Správa o odpustení a novom začiatku (streda)
 - Správa o súde a odstránení zla a hriechu (štvrtok)

NÁSLEDKY HRIECHU

¹ Pozri, Hospodinova ruka nie je taká krátka, aby nemohla zachraňovať, a jeho ucho nie je také nedoslýchavé, žeby nepočulo. ² Sú to vaše viny, čo sa stali prekážkou medzi vami a vašim Bohom, a vaše hriechy zakryli jeho tvár pred vami, takže nepočuje. (Iz 59,1.2)

V Iz 58,3 sa ľudia pýtali Boha: „Prečo sa postíme, keď ty to nevidíš, kajáme sa a ty to neberieš na vedomie?“

**OSOBNÉ
ŠTUDIUM**

Z Iz 59,1 vyplýva ďalšia, podobná otázka: „Prečo, keď voláme, aby nás ruka Hospodinova zachránila, nás nezachráni? Prečo k nemu kričíme, ale on nás nepočuje?“ Izaiáš odpovedá, že Boh počuje a môže zachrániť. Dôvod, prečo to neurobí, spočíva v niečom úplne inom.

Boh sa rozhodol „ignorovať“ svoj ľud. Nie azda preto, že by to tak chcel, ale preto, že „vaše neprávosti sa stali hrádzou medzi vami a vašim Bohom“ (v. 2). To je jeden z najjasnejších biblických výrokov o tom, aký vplyv má hriech na vzťah medzi Bohom a človekom. V celých dejinách ľudstva sa stretávame s tým, čo Izaiáš píše v 59. kapitole. Hriech ničí náš vzťah s Bohom, v dôsledku čoho nás čaká večná smrť – nie azda preto, že hriech odháňa Boha od nás, ale preto, že nás ťahá preč od Boha.

Hriech je predovšetkým odmietnutie Boha, odvrátenie sa od neho. Hriech je v podstate stupňujúci sa proces samozničenia. Nie je to len odvrátenie sa od Boha. Hriech vedie človeka k tomu, aby sa odvracal od Boha stále viac. To, že nás hriech oddeľuje od Boha, neznamená, že Boh na hriešnika nedočiahne (veď celá Biblia nehovorí takmer o ničom inom, len o Bohu, ktorý vystiera ruku k hriešnikovi, aby ho zachránil), ale že pod vplyvom hriechu odmietame jeho priateľskú ponuku. Preto je také dôležité, aby sme vo svojom živote netolerovali žiadny hriech.

- **Zakúsil si niekedy sám na sebe, ako ťa hriech oddeľuje od Boha? Čo si v takejto chvíli robil? Čo by si odporučil človeku, ktorý niečo takéto prežíva a je z toho nešťastný?**

APLIKÁCIA

ZLYHANIE A ODPUSTENIE

³ ... lebo vaše dlane sú poškvrnené krvou, vaše prsty vinou, vaše pery hovoria lož a váš jazyk premieľa zvrátenosti. ⁴ Niet toho, kto by predvolával na súd podľa práva a súdil poctivo. Spoliehajú sa na ničomnosť a hovoria nezmysly, počnú zlobu a rodia skazu. (...) ⁷ Ich nohy bežia za zlom, náhlia sa preliať nevinnú krv. Ich myšlienky sú myšlienky skazy, pustošenie a ničenie je na ich cestách. (...) ⁹ Preto je ďaleko od nás právo a spravodlivosť nás nedostihne, očakávame svetlo, a hľa, tma, čakáme na žiaru, no putujeme v temnote. (...) ²⁰ „K Sionu príde ako vykupiteľ, kvôli tým, čo sa v Jákobovi odvrátili od hriechu,“ znie výrok Hospodina. ²¹ „Čo sa mňa týka, toto je moja zmluva s nimi,“ hovorí Hospodin. „Môj duch, ktorý je nad tebou, a moje slová, čo som ti vložil do úst, nezmiznú z tvojich úst ani z úst tvojich potomkov, ani z úst potomkov tvojho potomstva — odteraz až naveky,“ hovorí Hospodin. (Iz 59,3–9.20.21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Iz 59 je odstrašujúcim obrazom problému hriechu. Našťastie však nehovorí len o ľudskej slabosti a zlyhaní, ale predstavuje tiež nádej na vykúpenie.

Kolkí z nás zhršli? Biblia jasne hovorí: Všetci. Vykúpenie sa preto nemôže zakladať na tom, že človek dosiahne bezhriešnosť; musí byť založené na odpustení (Jer 31,34). Pavol píše rovnako. Všetci bez rozdielu sme zhršli (Rim 3,9–20.22.23). Ospravedlnení môžu byť vyhlásení za spravodlivých len pod podmienkou, že prostredníctvom Ježišovej obete vierou prijímú dar Božej spravodlivosti.

Prečítajte si, akým spôsobom rovnaké myšlienky rozvíjal apoštol Pavol v Rim 3,21–24. Akú nádej nám chcú dať pre čas súdu?

Väčšina ľudí si myslí, že hlavnou otázkou na súde bude: Kto zhršil? Túto otázku si však klásť nemusíme, pretože zhršil každý. Namiesto toho tam zaznie otázka: Komu je odpustené? Boh je spravodlivý, keď ospravedľňuje „toho, kto verí v Ježiša“ (Rim 3,26). Rozhodujúcim faktorom na súde bude otázka: Kto prijal a stále prijíma odpustenie vo viere v Ježiša?

Je pravda, že sme súdení podľa našich skutkov, skutky nás však nemôžu spasiť. Inak by bola viera zbytočná (Rim 4,14). Naše skutky však svedčia o tom, či sme naozaj spasení (Jak 2,18).

Ak chce byť človek vykúpený, jednoducho nestačia dobré skutky, ani poslušnosť zákonu. Zmyslom zákona v tomto hriešnom svete nie je spasiť, ale ukázať na hriech. Vyjadrením živej viery v Ježiša je „viera činná skrze lásku“ (Gal 5,6), ktorú vliat do našich srdiec Duch Svätý.

Skutky sú vonkajším vyjadrením, ľudským prejavom zachraňujúcej viery. Pravá kresťanská skúsenosť – to je viera, vyjadrená každodenným odovzdaním sa Bohu, čo sa prejaví poslušnosťou zákonu.

APLIKÁCIA

- **Prežívaš pri predstave Božieho súdu strach a obavy, alebo pokoj? Ak strach, z čoho vychádza? Ak naopak pokoj, z čoho pramení? Je oprávnený?**

VEĽKÁ ÚLOHA

¹ Vstaň, zasviet, lebo prichádza tvoje svetlo a Hospodinova sláva vychádza nad tebou. ² Lebo hľa, tma bude pokrývať zem a temnota národy, ale nad tebou vyjde Hospodin a jeho sláva sa zjaví nad tebou. ³ Národy prídu k tvojmu svetlu a králi k tvojej vychádzajúcej žiare. (Iz 60,1–3)

V týchto veršoch je Božie vyslobodenie zobrazené ako svetlo, ktoré Boh vyvedie pre svoj ľud z tmy. Tým našu pozornosť upriamujú na definitívne naplnenie spasenia prostredníctvom Ježiša Krista.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Kam prídu národy zeme podľa Iz 60,3?

V hebrejčine je v tomto verši osoba vyjadrená v jednotnom čísle ženského rodu (tiež v. 1 a 2). Musí ísť o „Sion“, zosobnený v žene, ktorý sa spomína na konci predošlej kapitoly (Iz 59,20). To znamená, že národy zeme, ktoré pokrýva tma, prídu k Sionu. Pritiahne ich svetlo Božej slávy, ktoré žiari nad ním (Iz 60,2). „Sion je vyzvaný, aby vstúpil do svojho svetla a potom pozoroval a reagoval na národy, ktoré sa budú zhromažďovať k tomu istému svetlu.“ (J. Alec Motyer) Aj keď Sion je Jeruzalem, ide viac o ľudí než o zemepisnú polohu tohto mesta.

Ako súvisí toto proroctvo so zmluvným požehnaním, ktoré Boh zaslúbil Abrahámovi? 1 Moj 12,2.3

Keď si Boh vyvolil Abraháma a jeho potomstvo, mal s nimi univerzálny zámer: V Abrahámovi budú požehnané všetky čelade zeme. Božia zmluva s Abrahámom mala byť v konečnom dôsledku zmluvou uzavretou prostredníctvom neho s celým ľudstvom. Prostredníctvom Abraháma a jeho potomstva sa Boh chcel zjaviť celému svetu.

Boží ľud sa má pod vplyvom Izaiášových slov vrátiť k svojmu prapôvodnému celosvetovému poslaniu. Ako reprezentanti pravého Boha boli zodpovední nielen za seba, ale za celý svet. Mali pozývať a vítať cudzincov, ktorí hľadali Boha, pretože jeho chrám, „sa bude volať domom modlitby pre všetky národy“ (Iz 56,7; porov. v. 3–8).

- **Vo svetle dnešného biblického textu premýšľaj o poslaní, ktoré nám Boh dnes dáva. Aká je úloha tvojho spoločenstva, cirkvi? Čo Boh očakáva konkrétne od teba?**

APLIKÁCIA

„MILOSTIVÝ ROK HOSPODINOV“

¹ Duch Pána, Hospodina, je nado mnou, lebo ma Hospodin pomazal, poslal ma hlásať radostnú zvesť chudobným, obviazať rany tým, čo majú skrúsené srdce, zvestovať slobodu zajatcom a väzneným prepustenie, ² ohlásiť rok Hospodinovej priazne, deň pomsty nášho Boha na potešenie všetkým zarmúteným. (Iz 61,1,2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Duch Boží spočíva na pomazanom, teda buď všeobecne na človeku s jasným poslaním od Hospodina, alebo priamo na Mesiášovi. Na koho sa tento opis podobá? Porovnaj to s Iz 42,1–7, kde je Boží služobník opísaný podobným spôsobom.

Iz 61,2 hovorí o milostivom roku Hospodinovom alebo o „roku milosti“. Mesiáš, ktorý je pomazaný ako Kráľ z rodu Dávidovho a Vysloboditeľ, oznamuje zvláštny rok Božej priazne tým, že vyhlasuje slobodu. Porovnaj to s 3 Moj 25,10, kde Boh prikazuje Izraelitom vyhlásiť v päťdesiaty rok oslobodenie: „Nech vám je to jubilejným rokom, keď každý z vás má sa vrátiť k svojmu vlastníctvu a každý má sa vrátiť ku svojej čeladi.“ To znamená, že tí, ktorí boli nútení predať zdedený pozemok alebo sa stať sluhami, aby prežili ťažké časy (v. 25–55), mali opäť získať slobodu a stratenú pôdu. Jubilejný rok sa začal trúbením na trúbu v Deň zmierenia (v. 9), o čom sme už hovorili v súvislosti s Iz 58. Aj keď „milostivý rok Hospodinov“ v Iz 61,2 je určitý druh jubilejného roka, nejde len o bezduché dodržanie príkazov z 3 Moj 25. Tento rok oznamuje Mesiáš, Kráľ, keď sa predstaví službou oslobodenia a obnovy. Mesiášova služba výrazne presahuje rámec zákonov z 3 Moj 25. Vyhlasuje nielen „zajatým prepustenie na slobodu“, ale tiež zaväzuje rany skrúseným, utešuje smútiacich a prináša obnovu (Iz 61,1–11). Okrem „milostivého roku Hospodinovho“ oznamuje tiež „deň pomsty nášho Boha“ (v. 2).

APLIKÁCIA ■ V texte Lk 4,16–21 Ježiš tieto slová o poslaní „pomazaného“ jasne vztiahol na seba. Akým spôsobom sa môžeš aj ty, ako jeho nasledovník, pripojiť k jeho úžasnému poslaniu? Skús byť konkrétny.

„DEŇ POMSTY NÁŠHO BOHA“

¹ Duch Pána, Hospodina, je nado mnou, lebo ma Hospodin pomazal, poslal ma hlásať radostnú zvesť chudobným, obviazať rany tým, čo majú skrúsené srdce, zvestovať slobodu zajatcom a väzneným prepustenie, ² ohlásiť rok Hospodinovej priazne, deň pomsty nášho Boha na potešenie všetkým zarmúteným. (Iz 61,1,2)

Prečo uprostred týchto dobrých správ spomína Mesiáš Božiu pomstu? Kedy sa toto proctvo naplní?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Keď Ježiš, Mesiáš, čítal v Nazarete Iz 61, prišiel až po vetu: „...vyhlásiť milostivý rok Hospodinov“ (v. 2; Luk 4,19). Potom prestal čítať a povedal: „Dnes sa splnilo Písmo, ktoré ste práve počuli.“ (Luk 4,21) Konkrétne a zámerne sa tak vyhol nasledujúcim slovám toho istého verša: „...a deň pomsty nášho Boha“. Keď zvestoval radostnú zvesť o vyslobodení a úteche a zajatých vymaňoval zo satanovho otroctva, deň pomsty ešte nenastal.

„Deň pomsty nášho Boha“ z Iz 61 je „veľký a hrozný deň Hospodinov“ (Mal 4,5), ktorý nastane, keď sa Ježiš Kristus vráti, aby vyslobodil planétu Zem z nespravodlivosti, porazil svojich nepriateľov a oslobodil utláčaný ostatok svojho ľudu. Aj keď nám Ježiš povedal, že máme nastaviť druhé líce, na inom mieste jasne hovorí, že nastolí spravodlivosť a vymeria trest. Hoci nám Pavol povedal, že nemáme „odplácať zlým za zlé“ (1 Tes 5,15), hovorí tiež to, že keď sa zjaví Pán z neba, v plameni ohňa potrestá tých „ktorí nepoznajú Boha“ (2 Tes 1,8).

Rozdiel je pravdaže v tom, že len Boh vo svojej nekonečnej múdrosti a milosrdenstve môže nastoliť spravodlivosť a odplatu úplne čestným spôsobom. Ľudská spravodlivosť a ľudská pomsta je poznačená omylmi, zlyhaniami a slabosťami. Božia spravodlivosť nie je obmedzená ničím podobným.

- Ako sa vyrovnávaš s tým, že milujúci Boh je tiež Bohom pomsty? Vieš si predstaviť prípady, keď by spravodlivá odplata za hriech mohla byť prejavom Božej lásky? Aký je rozdiel v tom, keď sa chceš pomstiť ty a keď to robí Boh?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Patriarchovia a proroci si prečítaj strany 277 – 279 (PP 376-378) (v knihe Na úsvite dejín strany 177 – 179); v knihe Túžba vekov strany 155 – 160 (DA 236-243) (v knihe Cesta lásky strany 149 – 154).

„Ježiš tu stál ako živý vykladač proroctva o sebe. Na vysvetlenie prečítaného textu hovoril o Mesiášovi ako o pomocníkovi utláčaných, vysloboditeľovi zajatých a lekárovi trpiacich, ktorý slepým vracia zrak a svetu zjavuje svetlo pravdy. Dojímavý spôsob a obdivuhodný dosah jeho slov uchvátil ich srdcia tak mocne, ako to nepocítili nikdy predtým. Moc Božej reči strhla všetky priehrady; ako kedysi Mojžiš, aj oni smeli vidieť toho Neviditeľného. Pod vplyvom Ducha Svätého odpovedali vrúcnyh 'amen' a chválili Boha.“ (TV 155.156; DA 237)

„Deň Božej pomsty prichádza – deň jeho zúrivého hnevu. Kto obstojí v deň jeho príchodu? Ľudia zatvrdili svoje srdcia proti Duchu Božiemu, ale šíp jeho hnevu prenikne tam, kam nemohli preniknúť šípy usvedčovania. Boh nemá ďaleko od toho, aby zúčtoval s hriešnikmi. Ochráni toho dňa falošný pastier vinníka? Môže byť ospravedlnený, kto šiel s davom cestou neposlušnosti? Môže urobiť popularita alebo väčšina niekoho nevinným? To sú otázky, o ktorých by mali uvažovať bezstarostní a ľahostajní.“ (E. G. Whiteová, Víra a skutky, str. 30)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Jeden skúsený kazateľ pri hodnotení svojho pôsobenia konštatoval, že najväčšou prekážkou pri jeho službe bola mentalita niektorých členov cirkvi, ktorí netúžili, aby sa k nim pripojili ďalší. Boli spokojní so spoločenstvom svojich priateľov a nechceli, aby im ho niekto narušoval.
2. Ako môžu takíto „kresťania“ rozdávať lásku, nádej a dobrú správu o Kristovom kráľovstve svetu, aby aj iní mali možnosť byť skôr, než nastane doba konca, zachránení (Mat 24,14), ak tých, ktorí zanechali svoju cestu, nechcú prijať do svojho spoločenstva?

ZHRNUTIE

Boh očistí nespravodlivú spoločnosť, zbaví ju vzbúrencov a obnoví ostatok. Ten zanechá hriechy, ktoré ho od neho oddeľovali. Požehnanie Božej prítomnosti spôsobí, že príslušníci iných národov budú priťahovaní k Bohu a jeho ľudu, aby sa tiež mohli tešiť z času Božej milosti, ktorý oznamuje a hlása Mesiáš.

NOVÁ ZEM

ZÁKLADNÝ VERŠ

17 Lebo hľa, ja tvorím nové nebesia a novú zem, na predchádzajúce sa viac nebude spomínať a ani neprídu na myseľ. (Iz 65,17)

Jedného dňa čítal asi dvanásťročný chlapec knihu o astronómii. Tak ho zaujala, že nechcel ísť ani do školy. Jeho matka, hysterická žena, vzala chlapca a šla s ním k lekárovi.

„Braňo, čo to má znamenať? Ty vôbec nechceš chodiť do školy a učiť sa? Prečo?“ spýtal sa lekár.

„V tejto astronomickej knihe som sa dočítal, že jedného dňa slnko zhorí a život na zemi zanikne. Nemá zmysel robiť čokoľvek, ak nakoniec všetko vymrie,“ odpovedal chlapec.

Hysterická matka začala kričať: „Do toho ťa nič! S tým sa ty netráp!“

Keď sa lekárovi podarilo matku upokojiť, obrátil sa ku chlapcovi, usmial sa naňho a povedal: „Ale, Braňo, pre to sa trápiť nemusíš. Keď sa to stane, my všetci už aj tak budeme dávno mŕtvi.“

Chlapec mal do určitej miery pravdu: Nakoniec aj tak všetci zomrieme. Prečo sa teda máme o čokoľvek usilovať a snažiť sa? Ale táto minca má dve strany. Tou druhou je radostná správa, že naša existencia sa nemusí končiť smrťou. Dostali sme ponuku života, večného života na Bohom obnovenej zemi.

OSNOVA ÚLOHY

Záverečné kapitoly knihy proroka Izaiáša predstavujú nádej, ktorú Boh ponúka celému ľudstvu zasiahnutému hriechom. Tou nádejou je „nový život“, ktorý sa bude vyznačovať:

1. **Neprítomnosť hriechu, zla a smrti (nedeľa)**
2. **Obdivná úcta všetkých voči Bohu (pondelok)**
3. **Spoločenstvo lásky naprieč národmi (utorok, streda)**
4. **Život v Božej blízkosti (štvrtok)**

NOVÉ NEBO A NOVÁ ZEM

¹⁷ ...lebo hľa, ja tvorím nové nebesia a novú zem, na predchádzajúce sa viac nebude spomínať a ani neprídu na myseľ. ¹⁸ Tešte sa však a ustavične jasajte nad tým, čo tvorím, lebo pozrite, ja tvorím jasajúci Jeruzalem a radujúci sa ľud v ňom. ¹⁹ Jasám v Jeruzaleme a radujem sa z jeho ľudu, nebude v ňom viac počuť hlas plaču a kvílenia. ²⁰ Nebude tam viac dieťa, čo žije len pár dní, ani starec, ktorý by nezakúsil plnosť svojich dní. Mladík zomrie ako storočný, ale storočný hriešnik bude prekliaty. ²¹ Budú stavať domy a bývať v nich, budú vysádzať vinice a jesť ich plody. ²² Nepostavia, aby iný býval, nevysadila, aby iný jedol, lebo vek stromu sa rovná veku môjho ľudu a prácu svojich rúk budú požívať moji vyvolení. ²³ Nebudú sa nadarmo namáhať ani nebudú rodiť v stave nečakanej hrôzy, lebo oni a ich potomkovia s nimi sú pokolením pozhnaných od Hospodina. ²⁴ Prv ako budú volať, ja odpoviem, dokiaľ budú hovoriť, budem počúvať. ²⁵ Vlk a baránok sa budú spolu pásť, lev ako vól bude žrať slamu, ale pokrmom hada bude naďalej prach. Nebudú robiť zle a nebudú ničiť na celom mojom svätom vrchu,“ hovorí Hospodin. (Iz 65,17–25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh sľubuje, že stvorí všetko nové (Iz 65,17). V tomto pozoruhodnom pro-roctve Boh sľubuje, že „stvorí Jeruzalem na plesanie a jeho ľud na radosť“ (v. 18). V novom meste už nikdy nikto nebude plakať (v. 19). Ľudia budú žiť oveľa dlhšie než len sto rokov (v. 20). Nebudú pracovať zbytočne. Budú sa tešiť z diela svojich rúk a zo svojich detí (v. 21–23). Boh im odpovie skôr, než k nemu budú volať (v. 24).

Akú obnovu, podľa vás, opisuje dnešný text? Ide o konečnú obnovu všetkého do stavu, ako to Boh stvoril na počiatku?

Na začiatku textu ja na prvý pohľad vykreslený nádherný obraz pokojného života v zaslúbenej krajine. Napriek tomu nie je takto opísaný svet ešte dokonálny. Aj keď tu ľudia žijú dlhšie, predsa zomierajú. Preto je ešte potrebná úplne zásadná zmena, ktorá nastane až, keď budú stvorené „nové nebo“ a „nová zem“. Aby sa z dravej šelmy, akou je lev, stal vegetarián, nestačí zmeniť jeho jedálny lístok. Vyžaduje si to zásadne „pretvoriť“ svet, ktorý sa musí vrátiť do svojho pôvodného, ideálneho stavu, do Edenu pred pádom do hriechu.

Iz 65 nám odhaľuje, že stvorenie „nového neba“ a „novej zeme“ bude proces, séria krokov, ktorá sa začína obnovou Jeruzalema. Porovnaj to s Iz 11, kde sa hovorí o tom, že Mesiáš nastolí spravodlivosť (v. 1–5). Až potom zavládne pokoj na celom Božom „svätom vrchu“. Obraz v Iz 11 sa podobá tomu, ktorý nachádzame v Iz 65: „Vlk bude hosťom u baránka... a lev bude žrať slamu ako dobytok.“ (Iz 11,6.7) Aj keď Boží „svätý vrch“ je predovšetkým vrch Sion v Jeruzaleme, je to len akási predzvesť, určitý symbol toho, čo Boh zaslúbil urobiť na novej zemi pre svoj vykúpený ľud.

APLIKÁCIA

- Bola by pre teba lákavá predstava, keď by ti Boh dal možnosť žiť na tomto svete v rovnakom stave, v akom je dnes, napríklad niekoľko sto rokov? Prečo? Čo by na tom bolo pozitívne? Čo naopak desivé?

BOŽÍ „MAGNET“

⁵ Počujte slovo Hospodina, vy, čo sa chvejete pred jeho slovom. Vaši bratia, ktorí vás nenávidia, čo vás odstrkujú pre moje meno, hovoria: „Nech Hospodin ukáže svoju slávu, nech vidíme vašu radosť!“ Oni však budú zahanbení. ⁶ Hlasný hrmot sa ozýva z mesta, hluk z chrámu. Je to hlas Hospodina; spláca odplatu svojim nepriateľom. (...) ¹⁰ Radujte sa s dcérou jeruzalemskou! Plešajte v nej všetci, čo ju milujete. Tešte sa s ňou prevelmi všetci, čo sa nad ňou rmútite, (...) ¹² Lebo takto hovorí Hospodin: „Hľa, ja privádzam k nej pokoj ako riekú a slávu národov ako rozvodnený potok. Budete sať, v náručí vás budú nosiť a na kolenách vás budú láskat. ¹³ Ako keď niekoho potešuje matka, tak vás ja budem potešovať; v Jeruzaleme budete potešení.“ ¹⁴ Uvidíte to a zaraďuje sa vám srdce a vaše kosti ožijú ako zeleň a vyjde najavo, že Hospodinova ruka je s jeho služobníkmi, ale jeho nepriateľov odsudzuje. (...) ¹⁸ „Ja však poznám ich skutky aj myšlienky. Prídem zhromaždiť všetky národy a jazyky; prídu avidia moju slávu. ¹⁹ Položím medzi nich znamenie a z tých, čo unikli, vyšlem k národom Taršiša, Pútu a Lúdu, ktorí ňaťahujú luk, k národom Tubalu, Javánu a ďalekých ostrovov, ktorí nepočuli o mne správu a nevideli moju slávu, budú ohlasovať moju slávu medzi pohanmi. (Iz 66,5–19)

V 66. kapitole Boh prostredníctvom proroka znovu a znovu opakuje výzvy a varovania, s ktorými sa stretávame v celej knihe: Boh zachráni a vzkriesi pokorných, ktorí sa chvejú pri jeho slove (v. 2.5). Potešuje ich, podobne, ako to čítame u Iz 40,1 (v. 13). Tých, ktorí sa proti nemu vzbúrili, však zahubí. K nim patria aj tí, obrady ktorých sú plné pokrytectva – ich obete Boh odmieta (Iz 66,3.4; Iz 1,10–15), ako aj tí, ktorí „nenávidia a odstrkujú“ jeho verných (Iz 66,5). Patria sem tiež tí, ktorí vykonávajú odporné pohanské praktiky (v. 17) podobné tým, ktoré sa vykonávali v jeruzalemskom chráme (Ezech 8,7–12).

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečo Boh k sebe priťahuje národy ako magnet? Iz 66,18.19

Po zničení svojich nepriateľov (v. 14–17) Boh zjavuje svoju slávu, ktorá ako magnet priťahuje ľudí do Jeruzalema (porov. Iz 2,2–4). Dal im „znamenie“, ktoré – aj keď ho bližšie neurčuje –, sa zrejme vzťahuje na posledné, o ktorom hovorí Izaiáš: Boh dá svojmu ľudu radosť, pokoj a obnoví jeho zem (Iz 55,13). Rovnako, ako dal Noachovi dúhu ako znamenie po potope, aj teraz dáva svoje znamenie tým, že po zničení obnoví svoj ľud a zjaví tak svoju slávu (1 Moj 9,13–17).

- Prorok Izaiáš hovoril o tom, že pri pohľade na Božie deti, ktoré boli zachránené Božou milosťou, mnohí ľudia viac pochopia veľkosť a krásu Božieho charakteru. Aký obraz si môžu urobiť o Bohu tvoji známi, susedia či kolegovia, keď sa dívajú na tvoj život? Je pre nich Boh, ktorý mení tvoj život, príťažlivý?

APLIKÁCIA

MISIONÁRI A BOŽÍ KŇAZI

19 Položím medzi nich znamenie a z tých, čo unikli, vyšlem k národom Taršiša, Pútu a Lúdu, ktorí naťahujú luk, k národom Tubalu, Javánu a ďalekých ostrovov, ktorí nepočuli o mne správu a nevideli moju slávu, budú ohlasovať moju slávu medzi pohanmi. **20** Všetkých vašich bratov zo všetkých národov prinesú na koňoch, na vozoch, nosidlách, muliciach a ťavách ako obeť pre Hospodina na môj svätý vrch do Jeruzalema,“ hovorí Hospodin; „tak ako pri-nášajú Izraeliti pokrmovú obeť v čistej nádobe do Hospodinovho domu. **21** Aj z nich si povyberám kňazov a levitov,“ hovorí Hospodin. (Iz 66,19–21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo podľa vás znamená, že tí, čo uniknú, privedú ľudí z národov ako obeť dar pred Hospodina?

Tých, čo unikli pred jeho záhubou, vyšle Boh do končín zeme k ľuďom, ktorí nepoznajú Boha a „oni rozhlásia moju slávu medzi národmi“ (v. 19). To je jeden z najjasnejších starozmluvných výrokov o celosvetovom misijnom poslaní. Inými slovami, ľudia sú nielen priťahovaní k hebrejskému národu, ale niektorí z Hebrejov pôjdu k ostatným národom a budú ich učiť o pravom Bohu. To je „model“, aký nám do detailov predstavuje Nová zmluva. Aj keď Židia boli misijne aktívni už v období od návratu z babylonského zajatia až po Ježiša Krista (Mat 23,15), rýchlym tempom a v celosvetovom rozsahu sa evanjelium začalo šíriť až v prvokresťanskom období (Kol 1,23).

Aký význam má Božie zaslúbenie: „Aj z nich si vezmem niektorých za kňazov, za levitov...“ Iz 66,21

„Z nich“ vo verši 21 sa vzťahuje na „vašich bratov spomedzi všetkých národov“ z predošlého verša. Sú to pohania. Niektorých z nich si Boh vybral za vodcov spolu s kňazmi a levitmi. To je revolučná zmena. Predtým Boh ustanovil za kňazov len Áronových potomkov. Pomáhať im smeli iba príslušníci kmeňa Lévi. Pohania sa nijakým spôsobom nemohli stať potomkami Árona a Léviho. Napriek tomu Boh poveril niektorých z nich zastávať služobnosti, ktoré boli predtým väčšine Židov zakázané.

APLIKÁCIA

- Aj apoštol Pavol píše o tom, že Ježišovi nasledovníci majú byť jeho „svätým národom“, jeho „kňazstvom“, majú hlásať mocné skutky toho, kto ich povolal. (1Pt 2,9.10) Čo to pre teba osobne znamená?

SPOLOČENSTVO VIERY

21 Aj z nich si povyberám kňazov a levitov, hovorí Hospodin. (Iz 66, 21)

Izraeliti boli „kňazským kráľovstvom a svätým národom“ (2 Moj 19,6). Mali zvláštnych, oddelených kňazov, ktorí v rámci bohoslužby viedli celý ľud v chválení Boha. V budúcnosti sa však mali k tejto vznešenej úlohe pripojiť aj niektorí pohania (Iz 66,21). Nemali byť len obyčajnými „pomocníkmi“, ale rovnocennými partnermi v kňazskej službe, plnohodnotnou súčasťou Božieho spoločenstva viery.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Pavol, misionár pohanov, vyhlásil: „Nie je ani Žid, ani Grék... lebo všetci ste jedno v Kristu Ježišovi. A ak ste Kristovi, ste Abrahámovo potomstvo a podľa zaslúbenia dedičia.“ (Gal 3,28.29)

Stať sa dedičmi zaslúbenia a vznešeným „kráľovským kňazstvom“ neznamenalo stať sa samolúbou elitou spoločnosti. Bolo to poverenie pripojiť sa k Židom v zvestovaní skutkov „toho, ktorý vás povolal z temnoty do svojho predivného svetla“ (1 Pt 2,9; porov. Iz 66,19).

Povýšenie pohanov neoprávňovalo Židov reptať, že Boh nekonal čestne, keď ich odmenil rovnako. Ani pohania nemali právo správať sa k svojim židovským bratom a sestrám neúctivo. Veď ani robotníci, ktorí boli najatí neskôr, nemali zazeráť na tých, ktorí boli najatí skôr (Mat 20,1–16). Židom, ako Božím sprostredkovateľom zjavenia, boli predovšetkým „zverené Božie slová“ (Rim 3,2). Pohanom Pavol napísal: „Ak však niektoré vetvy boli vylomené, a ty, divá oliva, bol si zaštepovaný medzi tie ostatné a stal si sa účastníkom koreňa olivy, ktorý dáva miazgu, nevychvaľuj sa nad vetvy.“ (Rim 11,17.18)

- **Z celej Biblie je zrejmé, že hoci si Boh na špecifické úlohy povolal jeden konkrétny národ, aj tak je milujúcim Otcom všetkých. Nerobí medzi nimi rozdiely na základe ich rasy, farby kože či etnickej príslušnosti. Aký vzťah máš ty k ľuďom, ktorí nepatria do tvojej sociálnej skupiny, či k tým, ktorí nezdieľajú tvoje politické presvedčenie, sú z iného národa alebo rasy?**

APLIKÁCIA

NÁDEJ

22 „Lebo ako nové nebesia a nová zem, ktoré ja tvorím, stoja predो mnou,“ znie výrok Hospodina, „tak bude trvať vaše potomstvo a vaše meno. 23 Stane sa, že pri každom novmesiaci a sobotu čo sobotu sa každý príde pokloniť predо mňa,“ hovorí Hospodin. 24 „Vyjdú a budú hľadať na mŕtvolы mužov, ktorí sa postavili proti mne. Áno, ich červ neumrie a oheň nevyhasne. Každému budú odpudzujúci.“ (Iz 66,22–24)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Verš Iz 66,22 patrí medzi jedno z najkrajších zaslúbení v knihe proroka Izaiáša. Pozorne si ho prečítaj. V novom nebi a na novej zemi zostane naše potomstvo a naše meno naveky. Zlé spomienky budú vymazané. Nebude už odlúčenie, ťažká drina, trhanie či plienenie. Zaslúbenie večného života sa naplní vo svete stvorenom nanovo – vo svete bez hriechu, smrti a utrpenia. Nastane nové nebo a nová zem, definitívne naplnenie našej kresťanskej viery, zavŕšenie toho, čo pre nás Kristus získal na kríži.

Prečo sa v opise novej zeme a nového neba spomínajú novmesiaci a soboty? Iz 66,23

Existuje množstvo rôznych výkladov tohto verša. Jeden z nich hovorí, že Boh stvoril sobotu skôr než obetný systém (1 Moj 2,2.3). To znamená, že aj keď sa soboty v obradnom systéme zachovávali, neboli od neho závislé. Budú teda nepretržite trvať aj v čase obnovy a tiež na novej zemi. V Biblii nie je žiadna zmienka o tom, že novmesiaci boli bohoslužobné dni nad rámec obetného systému. Možno sa v tieto dni budú na novej zemi konať bohoslužby (ale nebude sa musieť nevyhnutne odpočívať ako počas týždennej soboty). Možno budú súvisieť s mesačným cyklom stromu života (Zj 22,2). Nech je presný význam Iz 66,23 akýkoľvek, rozhodujúce je to, že Boží ľud bude po celú večnosť uctievať svojho Boha.

Prečo sa Izaiáš končí negatívnym obrazom, ako sa zachránený ľud pozerá na mŕtvolы buričov, ktorých Boh vyhladil (v. 24)?

Svojim súčasníkom Izaiáš stručne a názorným spôsobom predstavuje kontrast medzi vernými, ktorí babylonské zajatie prežili, a vzbúrencami, ktorí budú zničení. Tieto muky nebudú trvať naveky. Neverní sú mŕtvi; zničil ich „oheň“ – skaza, ktorá neprestane, kým svoju prácu nedokončí. Potom sa začne obnova Jeruzalema.

APLIKÁCIA ■ Čo sa tebe spája s pohľadom do budúcnosti? Na čo sa najviac tešíš? Čo je pre teba to najdôležitejšie v nádeji, ktorú nám Boh dáva?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Náplňou života vo večnom bezčasí bude stále slávnejšie poznávanie Boha a jeho Syna, Ježiša Krista. Čím obsiahlejšie bude toto poznanie, tým väčšia bude láska, úcta a šťastie. Čím viac budú ľudia poznávať Boha, tým viac budú obdivovať jeho povahu. Keď im bude Spasiteľ postupne odhaľovať bohatstvo vykúpenia a úžasné skutky vykonané vo veľkom spore so satanom, prejavia srdcia vykúpených ešte väčšiu lásku a ešte radostnejšie sa im v rukách rozozvučia zlaté harfy. V mohutnom chválospeve sa k nim pripoja ‚desaťtisíce desaťtisícov a tisíce tisícov‘ hlasov nebešťanov.

‚Všetko tvorstvo na nebi, na zemi, pod nebom i na mori a všetko, čo je v nich, som počul volať: Sediacemu na tróne a Baránkovi dobrorečenie, česť, sláva a vláda na veky vekov!‘ (Zj 5,13)

Veľký spor medzi dobrom a zlom sa skončil. Nieto už hriechu ani hriešnikov. Celý vesmír je čistý. V celom nekonečnom stvorení vládne súlad a šťastie. Od toho, ktorý všetko stvoril, prúdi život, svetlo, blaho do všetkých strán bezmedzného priestoru. Od najmenšieho atómu až po najväčšie vesmírne telesá, všetko živé i neživé v neskonalej kráse a v dokonalej radosti hlása, že Boh je láska.“ (VSV 485; GC 678)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo je prísľub večného života na novej zemi základným prvkom našej kresťanskej viery? Aký zmysel by mala naša viera bez tohto zaslúbenia?
2. Prečítaj si 2Pt 3,10–14. Ako odzrkadľujú tieto verše myšlienku Iz 66?

ZHRNUTIE

Izaiáš nám predkladá videnie, ktoré má obrovský dosah. Boh nielen očistí a znovu oživí spoločenstvo viery, ale rozšíri aj jeho hranice, ktoré zahrnú všetky národy. Ku konečnej obnove jeho spoločenstva patrí tiež nová zem, kde bude Božia prítomnosť najväčšou radosťou jeho ľudu.

POUŽITÉ SKRATKY

BIBLICKÉ PREKLADY

Štandardne je v lekciiach použitý Slovenský ekumenický preklad (Vydala Slovenská biblická spoločnosť, 2008).

Keď je použitý iný preklad, je pri odkaze na verš uvedená jedna z nasledujúcich skratiek:

SEvP	Biblia – Písmo Sväté Starej a Novej zmluvy (Vydala Slovenská evanjelická cirkev a. v., 1979)
Roh	Svätá Biblia (z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček, 1951)
RKC	Sväté Písmo Starého a Nového zákona (Vydal Spolok sv. Vojtecha, 1995)

DIELA ELLEN WHITEOVEJ

Pri slovenských prekladoch diel Ellen Whiteovej je uvádzané stránkovanie prvého vydania z Vydavateľstva Advent-Orion.

Skratka

Anglický názov

AG	God's Amazing Grace
AH	The Adventist Home
CG	Child Guidance
COL	Christ's Object Lessons
CT	Counsels to Parents, Teachers and Students
DA	The Desire of Ages
ED	Education
FW	Faith and Works
HC	Our High Calling
MH	The Ministry of Healing
ML	My Life Today
PP	Patriarchs and Prophets
RC	Reflecting Christ
SD	Sons and Daughters of God
T	Testimonies for the Church
TE	Temperance
BC	The SDA Bible Commentary

Skratka

Slovenský názov

PP	Patriarchovia a proroci, Na úsvite dejín
PK	Proroci a králi, Zo slávy do tieňa
TV	Túžba vekov, Cesta lásky
SA	Skutky apoštolov, Poslovia nádeje
VS	Veľký spor vekov, Z tieňa do slávy

KP	Kristove podobenstvá
CK	Cesta ku Kristovi
Vých	Výchova
CZ	Cesta ku zdraviu a životnej harmónii

Navštívte nás na webovej stránke: <http://www.absg.adventist.org>

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii (GK) Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri GK.

ZÁPADY SLNKA

Poznámka k údajom o západe slnka:

Údaje o západe slnka sú prevzaté z hviezdárskej ročenky a zodpovedajú polohe 19° východne od nultého poludníka a 49. rovnobežke, čo je poloha mesta Martin. (Pre mesto Košice – 8 minút, pre Bratislavu + 11 minút.)

PLÁN TEMATICKÝCH SOBÔT, TÝŽDŇOV A ZBIEROK V ROKU 2021

	Téma soboty	Zbierka	VS
Január			
02.1.	Deň modlitby a pôstu		
09.1.	Deň zdravia		
16.1.	10 dní modlitieb za vyliatie Ducha svätého (6.-16.1.) podľa SO 8. - 18. 1.		
16.1.	Deň náboženskej slobody	Zbierka DNS pre ČSU	20
23. 1.			
Február			
06.2.	Deň osobnej evanjelizácie		
13.2.	Týždeň kresťanského domova a manželstva (13.-20.2.)		
20.2.			
27.2.			
Marec			
06.3.	Modlitebný deň žien		
13.3.	Deň adventistického rádia AWR a Štúdia Nádej	Zbierka pre AWR a ŠN	5
20.3.	Deň detí		
27.3.	Modlitebný týždeň mládeže (20.-27.3.)	Zbierka MTM pre EUD	108
27.3.	Deň kresťanského vzdelávania		
27.3.	Zbierka 13. soboty pre Stredovýchodnú africkú divíziu	Zbierka 13. soboty	13

Informácie pre pokladníkov zboru - misijné zbierky sú odoslané na účet príslušného združenia a zbierky s osobitným určením majú uvedenú prvú časť variabilného symbolu v stĺpci VS, druhá časť variabilného symbolu je číslo zboru.

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNEJ ŠKOLY

<http://sobotnaskola.casd.sk>

Základné informácie o sobotnej škole – Aktuálne lekcie vo formáte pdf
– Učiteľské lekcie a doplnkové materiály – Predstavenie misijných projektov – Podnety na modlitby

Tému Štúdia Biblie dopĺňa televízna relácia Biblia pre dnešok na **www.HopeTV.cz** vždy od pondelka v archíve a v piatok od 19.30 h vo vysielaní.

Adresy zborov Slovenského združenia CASD

ZBOR	PSČ	ADRESA	ZAČIATOK BOHOSLUŽBY	
1. Bánovce n/Bebravou	957 01	SNP 637/10	9:30	13:00
2. Banská Bystrica 1	974 01	Rudlovska cesta 37	9:00	-
3. Banská Bystrica 2	974 01	Kollárova 18	9:00	-
4. Banská Štiavnica	969 00	ZUŠ, nám. Sv. Trojice	9:00	-
5. Blatné Remety	072 44	č.130	9:00	12:30
6. Bratislava 1	821 04	Cablkova 3	9:30	14:00
7. Bratislava 2	811 08	Ferienčíkova 5	9:30	-
8. Bratislava Dúbravka	841 01	Zborový dom ECAV, M.S. Trnavského 2/A	9:30	-
9. Bratislava Petržalka	851 05	Wolkrova 4	10:00	-
10. Brezno	977 01	Štúrova 19	10:00	-
11. Čadca	022 01	Kukučínova 1069/25	9:30	13:00
12. Čakanovce	044 45	č. 63, pošta Bidovce	9:00	13:30
13. Červenica	082 07	č. 74, pošta Tuhrina	9:00	-
14. Filakovo	986 01	Ružová 47	9:00	13:00
15. Gerlachov	059 42	Lúčna 188	9:00	14:30
16. Kežmarok	060 01	Hradná 24	9:30	13:00
17. Košice 1	040 01	Tajovského 8	9:00	15:00
18. Košice 2	040 01	Hlavná 68	9:00	-
19. Krupina	963 01	SNP 2	9:00	-
20. Levice	934 01	J. Bottu 2	9:30	13:30
21. Liptovský Hrádok	033 01	Hurbanova 221	9:00	-
22. Liptovský Mikuláš	031 01	1. mája 89	9:30	13:00
23. Lučenec	984 01	Námestie Artézskych prameňov 49	9:30	14:00
24. Markuška	049 34	Markuška 9	9:00	13:30
25. Martin	036 01	Viliama Paulinyho Tótha 2	9:30	-
26. Michalovce	071 01	Hviezdoslavova 20	9:00	13:00
27. Myjava	907 01	Brestovec 97	10:00	-

28. Nitra 1	949 01	F. Mojtu 10	10:30	13:30
29. Nitra 2	949 05	Novozámocká 6	9:30	14:00
30. Nové Zámky	940 63	Dostojevského 26	9:30	13:00
31. Piešťany	921 01	Zavretý kút 113	9:30	14:00
32. Poprad	058 01	Ul. Fraňa Kráľa 21	9:15	13:30
33. Poproč	044 02	Nová 7	9:00	-
34. Považská Bystrica	017 01	Centrum 28/33	9:30	-
35. Prešov	080 01	Štefánikova 12	9:30	-
36. Prievidza	971 01	Garbiarska 32	9:30	-
37. Púchov	020 01	ul. 1 mája 878/24	9:30	-
38. Rakúsy – Osada	059 76	Modlitebňa CASD	9:00	14:00
39. Rankovce	044 46	Rankovce 107/A	9:30	13:00
40. Revúca	050 01	Muránska cesta 34	9:00	13:00
41. Rimavská Sobota	980 42	v Rimavskej Seči u Žilkovcov, tel.: 0907 705 106	10:00	-
42. Rožňava	048 01	Jasná ul. 13	9:00	13:00
43. Sereď	926 01	Školská 1	9:00	13:30
44. Spišská N. Ves	052 01	Školská 22	9:30	13:00
45. Topoľčany	955 01	Železničiarska 22	9:30	13:00
46. Trenčín	911 01	Horný Šianec 17	9:00	13:30
47. Trnava	917 00	Kapitulská 23	9:00	14:00
48. Vadovce	916 13	č. 261	9:30	14:00
49. Zlaté Moravce	953 01	Hollého 10	9:30	-
50. Zvolen	960 01	Sokolská 10	9:30	-
51. Žiar nad Hronom	965 01	u Dušana Šárköziho, tel.: 0904 953 710	10:00	-
52. Žilina	010 01	Škultétyho 7	9:30	13:00

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

Zaujalo ma: